

Dječji vrtić Mali istraživač
Ede Murtića 7
+385 (0)1 8895 739
www.mali-istrazivac.hr

CAMBRIDGE
International Education

Cambridge Early Years Centre

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA

Dječji vrtić Mali istraživač
pedagoška godina 2026./2027.

Zagreb, rujan 2026.

Sukladno članku 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN br. 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22, 101/23) te članku 14. Statuta Dječjeg vrtića „Mali istraživač” na sjednici Odgojiteljskog vijeća dana 31.8.2026. usvojen je Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Mali istraživač” za pedagošku godinu 2026./2027.

Upravno vijeće vrtića dana 31.8.2026. prihvatilo je Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Mali istraživač” za pedagošku godinu 2026./2027.

SADRŽAJ

I. USTROJSTVO RADA.....	3
Struktura satnice za sve radnike u pedagoškoj godini 2026./2027.	4
Fleksibilna organizacija rada u suvremeno oblikovanom okruženju	5
II. MATERIJALNI UVJETI	9
Organizacija i oblikovanje okruženja u funkciji kvalitete odgojno-obrazovnog rada	9
Načela zajedničke odgovornosti za oblikovanje i organizaciju okruženja.....	10
III. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	13
IV. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD	16
Oblikovanje okruženja i njegov utjecaj na razvoj i odgoj djeteta.....	16
Kompetencije djece i odraslih.....	42
Obogaćivanje redovitog programa dodatnim sadržajima.....	49
V. SURADNJA S RODITELJIMA	52
VI. OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA.....	61
Stručno usavršavanje u ustanovi	62
Stručno usavršavanje izvan ustanove	65
Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada	67
Četiri razine kroz koje vrednujemo vlastitu praksu.....	69
1. Kako vidimo dijete i kako o njemu razmišljamo.....	69
2. Što radimo i zašto to radimo.....	69
3. Što se stvarno događa u svakodnevnom životu.....	69
4. Što mijenjamo i što ponovno provjeravamo.....	69
VII. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	70
VIII. INDIVIDUALNI GODIŠNJI PLANOVI STRUČNO-RAZVOJNE SLUŽBE.....	72

I. USTROJSTVO RADA

STRUČNI DJELATNICI PO STRUKTURAMA		BROJ ZAPOSLENIKA PO STRUKTURAMA
1.	Ravnateljica	1
2.	Stručni savjetnik ravnatelja	1 (1/2 radnog vremena)
3.	Pedagoginja	1
4.	Psihologinja	1
5.	Viša medicinska sestra	1 (48 sati mjesečno)
6.	Odgojiteljice	14
7.	Voditeljica računovodstva	1
8.	Kineziolog	1 (1/2 radnog vremena)
PRATEĆE SLUŽBE		
9.	Spremačica	3
10.	Servirka spremačica	1
UKUPNO		25

Dječji vrtić Mali istraživač započinje pedagošku godinu 2026./2027. s dvije jasličke i četiri vrtičke odgojno-obrazovne skupine djece (126-ero upisane djece).

Skupina	Tigrići	Pandice	Žabice	Leptiri	Bubamare	Lavići
Simbol skupine						
Dob djece	1 godina	2 godine	3 godine	4 godine	5 godina	3 – 5 godina
Broj djece	15	20	20	22	24	25
Broj odgojitelja	2	5 odgojitelja		7 odgojitelja		
Prostor	80 m ²	Zajedno u prostoru od 180 m ²		Zajedno u prostoru od 300 m ²		

Zajednički prostori vrtića: atelje, istraživački centri, senzorna soba, dvorana, vanjski prostor i vrt.

U uvjetima organizacije mješovitih skupina u prilici smo osigurati djeci prirodno okruženje i manipulaciju materijalima koje smo do jučer držali primjerenima samo starijoj djeci. Na taj način možemo promatrati, dokumentirati i učiti mijenjajući svoja znanja, stavove, implicitnu pedagogiju te, u konačnici, svoj vrtićki kurikulum. Iskustvo u istraživanju i mijenjanju postojeće odgojno-obrazovne prakse (stvaranja suvremenog kurikuluma) potvrđuje kako su pogrešne i neutemeljene pretpostavke da u okruženju u kojem zajedno žive mlađa i starija djeca „profitiraju” samo mlađa djeca.

Struktura satnice za sve radnike u pedagoškoj godini 2026./2027.

Utvrđeno redovno radno vrijeme Dječjeg vrtića Mali istraživač je od 7 do 18 sati.

Godišnja satnica u pedagoškoj godini 2026./2027. iznosi 2040 sati (sati rada + sati godišnjeg odmora + sati blagdana). Polazište je izračunavanje godišnje satnice tjedna satnica, koja iznosi 40 sati tjedno.

Struktura satnice – odgojitelji												
PED. GOD. 2026./2027.	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Broj dana u mjesecu	30	31	30	31	31	28	31	30	31	30	31	31
SUBOTE	4	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5
NEDJELJE	4	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4	5
PRAZNICI	0	0	2	2	2	0	2	0	2	1	0	2
Br. radnih dana u mj.	22	22	20	22	19	20	23	22	21	21	22	21
Neposredni rad	121	121	110	121	104,5	110	126,5	121	115,5	115,5	121	115,5
Ostali poslovi (2 sata)	44	44	40	44	38	40	46	44	42	42	44	42
Pauza (0,5 sati)	11	11	10	11	9,5	10	11,5	11	10,5	10,5	11	10,5
Ukupno sati rada	176	176	160	176	152	160	184	176	168	168	176	168
Ukupno zaduženje	2040											

Odgojiteljima koji rade u neposrednom radu s djecom, zbog nemogućnosti prekida rada zbog korištenja stanke, ista se preraspodjeljuje u okviru ukupnoga godišnjeg zaduženja. Ostale odgojiteljske dužnosti obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalima te poslove stručnog usavršavanja.

Struktura satnice – stručno razvojna služba												
PED. GOD. 2026./2027.	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Broj dana u mjesecu	30	31	30	31	31	28	31	30	31	30	31	31
SUBOTE	4	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5
NEDJELJE	4	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4	5
PRAZNICI	0	0	2	2	2	0	2	0	2	1	0	2
Br. rad. dana u mj.	22	22	20	22	19	20	23	22	21	21	22	21
Neposredni rad (5 sati)	110	110	100	110	95	100	115	110	105	105	110	105
Ostali poslovi (2,5 sati)	55	55	50	55	47	50	57,5	55	52,5	52,5	55	52,5
Pauza (0,5 sati)	11	11	10	11	9,5	10	11,5	11	10,5	10,5	11	10,5
Ukupno sati rada	176	176	160	176	152	160	184	176	168	168	176	168
Ukupno zaduženje	2040											

Godišnja satnica u pedagoškoj godini 2026./2027. iznosi 2040 sati (sati rada + sati godišnjeg odmora + sati blagdana). Polazište je izračunavanja godišnje satnice tjedna satnica, koja iznosi 40 sati tjedno. Tijekom radnoga dana, radnik ostvaruje pravo na stanku u trajanju od 30 minuta.

Satnica radnika u pratećoj (administrativnoj i tehničkoj) službi												
PED. GOD. 2026./2027.	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Broj dana u mjesecu	30	31	30	31	31	28	31	30	31	30	31	31
SUBOTE	4	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5
NEDJELJE	4	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4	5
PRAZNICI	0	0	2	2	2	0	2	0	2	1	0	2
Br. rad. dana u mj.	22	22	20	22	19	20	23	22	21	21	22	21
Redovan rad (7,5 sati)	165	165	150	165	1452,5	150	172,5	165	157,5	157,5	165	157,5
Pauza (0,5 sati)	11	11	10	11	9,5	10	11,5	11	10,5	10,5	11	10,5
Ukupno sati rada	176	176	160	176	152	160	184	176	168	168	176	168
Ukupno zaduženje	2040											

Godišnja satnica u pedagoškoj godini 2026./2027. iznosi 2040 sati (sati rada + sati godišnjeg odmora + sati blagdana). Polazište je izračunavanja godišnje satnice tjedna satnica, koja iznosi 40 sati tjedno. Tijekom radnoga dana, radnik ostvaruje pravo na stanku u trajanju od 30 minuta.

Fleksibilna organizacija rada u suvremeno oblikovanom okruženju

U svakodnevnoj organizaciji rada odavno smo se suočili se s jednostavnom, ali važnom činjenicom: nije moguće u okviru 5,5-satnoga neposrednog rada odgojitelja istodobno postići veće preklapanje, kvalitetniju suradnju i dovoljno vremena za zajednički rad ako je organizacija rada postavljena tako da se najveći dio toga vremena odvija bez zajedničke prisutnosti odgojitelja. Ako svaki odgojitelj svoje neposredno vrijeme provodi uglavnom samostalno u skupini, suradnja ostaje svedena na kratke susrete, razmjenu informacija i dogovore između drugih obveza. U takvoj organizaciji teško je ostvariti zajedničko planiranje, razmjenu opažanja, dogovaranje postupaka, praćenje djece, zajedničko promišljanje i neposredan rad u kojemu se uloge odraslih mogu nadopunjavati. Problem zato nije samo u tome žele li odgojitelji više surađivati, nego imaju li za to organizacijski stvoreno vrijeme. Ako od istih 5,5 sati očekujemo neposredan rad s djecom i istodobno želimo dovoljno vremena za zajednički rad odgojitelja, jedno nužno smanjuje mogućnost drugoga.

Zato smo se odlučili za interaktivno okruženje koje omogućuje klizno radno vrijeme odgojitelja. Takva organizacija ne polazi od toga da svi odgojitelji moraju biti prisutni u isto vrijeme, nego omogućuje njihovo veće preklapanje u dijelu dana kada je prisutno najviše djece i kada je potreba za zajedničkim radom najveća. Klizno radno vrijeme ne promatramo samo kao drugačiji raspored sati. Ono mijenja mogućnost organiziranja svakodnevnoga života djece. Kada se odgojitelji preklapaju, mogu istodobno biti uz različite skupine djece, uključivati se u različite aktivnosti, međusobno razmjenjivati opažanja i dogovarati sljedeće korake dok se život u ustanovi odvija. Interaktivno okruženje pritom omogućuje da se djeca ne moraju

prilagođavati rasporedu odraslih više nego što je potrebno, nego da organizacija rada odraslih prati njihov ritam i potrebe. Struktura satnice, dnevna, tjedna, mjesečna i godišnja, u uvjetima klznoga dolaska odgojitelja u neposredni rad prati organizaciju prostora i centara aktivnosti. Takva organizacija nije samo pitanje rasporeda radnoga vremena. Ona izravno utječe na to koliko odraslih može biti prisutno u pojedinim dijelovima dana, koliko se djeca mogu slobodno kretati, koliko dugo mogu ostati u započetoj aktivnosti i koliko se odgojitelji mogu usmjeriti na pojedino dijete. Organizacija rada zato treba pratiti život djece, a ne ga unaprijed određivati.

VRIJEME ULASKA U PROCES	FLEKSIBILNA ORGANIZACIJA RADA ODGOJITELJA
7:00	Dolazak prvog praktičara označava početak dana u interaktivnom prostoru. Odgojitelj nema ulogu dežurnog jer je organizacijom rada, koja povezuje četiri skupine u zajednički prostor, osigurano da djeca ne borave u dežurstvu, već dolaze u poznato i predvidljivo okruženje. Djecu dočekuju poznati praktičari, što omogućuje postupno, mirno i nenametljivo uključivanje u aktivnosti prema vlastitim interesima. Na taj se način izbjegava osjećaj izdvojenosti te se osigurava smiren početak dana u kojem se djeca spontano uključuju u život ustanove.
7:30	Dolaskom drugog praktičara otvara se dodatni prostor kako bi se djeci omogućilo slobodno kretanje kroz dostupne centre aktivnosti. Tijekom tog dijela dana poštuju se dogovorena pravila ponašanja koja su prethodno oblikovana zajedno s djecom i čiji su smisao i svrha djeci razumljivi. Time se od samog početka dana potiču osjećaj odgovornosti, samostalnosti i zajedničkog dogovaranja, što doprinosi mirnom i organiziranom tijeku jutarnjih aktivnosti.
8:00	Dolaskom trećeg praktičara započinje organizacija doručka, koji se odvija u razdoblju od 8:00 do 9:00 sati. Jedan je odgojitelj prisutan u prvom prostoru i zadužen za prihvata djece koja pristižu, dok su preostala dva praktičara uključena u organizaciju procesa. Nakon obroka djeca se postupno premještaju kako bi se izbjegla gužva i zadržalo mirno ozračje. Jutarnji obrok odvija se u poticajnoj i ugodnoj atmosferi koja djeci omogućuje dovoljno vremena za jelo te potiče razvoj zdravih prehrambenih navika i kulture stola.
9:00	U odgojno-obrazovni proces uključuju se dodatna dva praktičara, čime se svi prostori stavljaju u punu funkciju. Započinju aktivnosti u manjim skupinama unutar centara interesa, u skladu s dječjim inicijativama, interesima i razvojnim potrebama.
10:30	U proces rada uključuju se još dva praktičara koji pružaju podršku u pripremi djece za boravak na zraku, organizaciji glavnog obroka u mirnom i poticajnom okruženju te u osiguravanju odmora za djecu kojima je on potreban. Prvi odgojitelj izlazi iz procesa u 13:30 sati, čime se osigurava tri sata zajedničkog rada cijelog tima i prisutnost sedam praktičara u najfrekventnije periodu dana.
11:30	U proces se uključuje posljednji odgojitelj kako bi se dodatno osnažila organizacija glavnog obroka (ručka), koji se odvija u razdoblju od 12:00 do 13:30 sati, ovisno o dobi djece. Djeca ne ulaze istodobno u blagovaonicu, već u skladu s ritmom matične skupine, čime se osigurava smireno, ugodno i razvojno primjereno ozračje tijekom obroka.

Kada smo počeli mijenjati organizaciju rada, susreli smo se s nizom pitanja koja nisu bila samo organizacijske naravi. Trebalo je uskladiti način rada s potrebama djece, ali i bolje razumjeti odnose među odraslima i njihov utjecaj na svakodnevni život djece i zaposlenika. Prepoznavali smo postupke koji su

otežavali kvalitetu života u ustanovi, zadržavali rješenja koja su se pokazala dobrima i mijenjali ona koja više nisu odgovarala stvarnim potrebama djece i odraslih.

Budući da svakodnevno živimo i radimo zajedno, organizaciju rada ne možemo odvojiti od odnosa među ljudima. Način na koji je rad organiziran određuje i koliko se odrasli mogu međusobno povezivati, koliko mogu razmjenjivati opažanja i koliko mogu biti dostupni djeci. Promjena organizacije zato od odgojitelja traži i promjenu ustaljenih načina rada. Nije dovoljno promijeniti raspored ako se pritom ne mijenja način na koji gledamo dijete, njegove izbore i vlastitu ulogu u njegovu svakodnevnom životu. Upravo je taj dio promjene bio zahtjevan. Odgojitelj koji je navikao unaprijed određivati tijek aktivnosti treba postupno prihvatiti da dječja igra i istraživanje mogu krenuti smjerom koji nije moguće unaprijed predvidjeti. Potrebno je prepoznati kada se uključiti, kada ponuditi nešto novo, kada pomoći i kada djetetu ostaviti dovoljno vremena da samo nastavi. Organizacijska promjena tako postaje povezana s profesionalnom promjenom jer drugačija organizacija rada otvara i drugačije mogućnosti za odnos s djecom.

Kao najčešće razloge neprihvatanja promjena navodili smo organizacijske teškoće: raspored prostorija, broj zaposlenih, satnicu, dislociranost objekata i druge uvjete rada. Iskustvo nam je pokazivalo da se iza tih razloga ponekad nalazila i teškoća u napuštanju poznatoga načina rada. Poznati raspored daje osjećaj sigurnosti odraslima, ali ne mora uvijek biti najbolji odgovor na potrebe djece. Zato promjenu ne možemo procjenjivati samo prema tome koliko je jednostavna za organizirati. Trebamo je gledati i prema tome što donosi svakodnevnom životu djece.

U Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ mijenjamo organizaciju smještaja djece po skupinama i pristup odgojitelja djetetu. Mješovitost skupina od treće godine do polaska u školu jedan je od koraka kojima tražimo rješenja primjerenija potrebama djece. Pritom mijenjamo organizacijske uvjete tako da bolje povežemo očekivanja djece, roditelja i nadležnih institucija, a potrebe i prava djeteta ostaju naše prvo polazište. Otvorenost i promišljena organizacija prostora, bogatstvo materijala i didaktičkih igračaka te veća povezanost odgojitelja omogućuju djeci sigurnije kretanje kroz različite prostorije i centre aktivnosti. Dijete tako nije vezano uz jedno mjesto ni uz unaprijed određen način korištenja materijala. Može se zadržati ondje gdje ga nešto zanima, prijeći u drugi centar, nastaviti započeto ili se uključiti u ono što rade druga djeca.

Kada je u različitim dijelovima ustanove prisutno više odgojitelja, oni mogu pratiti dječje aktivnosti i uključiti se kada to zahtijeva situacija, interes ili potreba djeteta. Takva organizacija ne znači da odrasli trebaju biti stalno uz djecu i nadzirati svaki njihov postupak. Veća prisutnost odraslih omogućuje da se odgovornost rasporedi i da odgojitelj može biti usmjeren na djecu koja su u njegovoj blizini, dok druga djeca imaju mogućnost samostalno nastaviti ono čime se bave.

Istodobno se povećava mogućnost zajedničkoga rada odgojitelja u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu tijekom tri do četiri sata. To vrijeme omogućuje više razgovora među odgojiteljima, bolje usklađivanje odluka i neposrednije praćenje dječjih potreba. Kada više odraslih dijeli odgovornost za svakodnevni život djece, pojedini odgojitelj više nije sam u procjeni svake situacije. Može se osloniti na druge, razmijeniti opažanje i zajedno s kolegama odlučiti što je u određenoj situaciji potrebno učiniti.

Takvu organizaciju gradimo kroz veću usmjerenost na dijete i njegovu individualnu potrebu za izborom. Djeci omogućujemo slobodnije i sigurnije kretanje kroz različite prostorije jer je u njima prisutno više odgojitelja. Jutarnji prihvati i poslijepodnevni odlazak organiziramo u prostorima koje djeca poznaju i u

kojima borave tijekom većega dijela dana. Time smanjujemo nepotrebne prijelaze i omogućujemo djetetu da svoj dan započne i završi u okruženju koje mu je poznato. Od takve organizacije očekujemo spontano povezivanje djece unutar ustanove i postupno mijenjanje načina rada odraslih. Djeca dobivaju više prilika za susrete s različitim vršnjacima, a odgojitelji mogu upoznavati djecu i izvan skupine za koju su neposredno zaduženi. Takva povezanost širi sliku o djetetu i omogućuje da se njegove potrebe ne promatraju samo unutar jednoga mjesta ili jedne skupine.

Mijenja se i način na koji odgojitelji usklađuju svoje postupke. Razmjenjuju opažanja, razgovaraju o dječjim izborima i traže primjerenije načine uključivanja. Kada se jedan odgojitelj susretne sa situacijom koju nije očekivao, može je podijeliti s drugim odgojiteljem i zajedno tražiti rješenje. Tako se profesionalno iskustvo pojedinca pretvara u zajedničko učenje. Istodobno se stvaraju bolji uvjeti za bilježenje važnih trenutaka. Odgojitelj nije odgovoran za praćenje cijeloga prostora i svih aktivnosti u njemu pa se može usmjeriti na djecu koja su mu u tom trenutku blizu i na ono čime se bave. Može uočiti kako dijete započinje ideju, što ga zadržava, kada traži pomoć i kako nastavlja nakon što odrasli napravi korak unatrag. Takvi tragovi svakodnevnoga života kasnije postaju polazište za razgovor i odluke o daljnjem radu. Nastojimo povezivati djecu i sve odgojitelje. Uloga odgojitelja pritom nije nadzor, nego ravnopravno sudjelovanje u ostvarivanju razvojnih potreba djece. U takvoj organizaciji dijete može birati gdje će boraviti, kojim će se materijalima koristiti, s kim će se igrati i kojem će se odgojitelju obratiti. Time se mijenja i naš pogled na odgovornost odrasloga. Nije potrebno unaprijed određivati dječje izbore, nego stvarati uvjete u kojima ih dijete može donositi i u kojima odrasli može prepoznati kada mu je potrebna pomoć.

Temelj promjena vidimo u aktivnom istraživanju vlastite prakse i timskom radu. Kada vlastita opažanja povezujemo s opažanjima drugih, lakše prepoznavamo gdje organizacija rada odgovara potrebama djece, a gdje traži promjenu. Svaka odluka tako dobiva mogućnost provjere u svakodnevnom životu. Ne polazimo od pretpostavke da je rješenje jednom pronađeno i trajno dobro, nego pratimo kako ga djeca žive i što nam njihovi postupci govore o njegovoj vrijednosti. I dalje ćemo podržavati neposredan jutarnji ulazak djece u prostor u kojem će provoditi najveći dio dana. Takav način prihvata vidimo kao jedan od uvjeta kvalitetnoga života djeteta u predškolskoj ustanovi jer dijete odmah ulazi u poznato okruženje i može započeti svoj dan na način koji mu odgovara. Jutarnji dolazak pritom nije samo organizacijsko pitanje. To je prvi susret djeteta s ustanovom toga dana i početak odnosa u kojem treba osjetiti da ima svoje mjesto.

Promjene koje nastaju iz vlastitoga iskustva i istraživanja prakse vraćaju nas svakodnevnim pitanjima. Svaka nova odluka provjerava se u životu djece i odraslih, a ono što uočimo postaje polazište za sljedeću promjenu. U tome vidimo vrijednost profesionalnoga učenja. Ne mijenjamo organizaciju zato da bismo imali drugačiji raspored, nego zato što želimo pronaći način rada koji bolje odgovara djeci i ljudima koji s njima svakodnevno žive i rade. U cjelokupnoj organizaciji rada Dječjega vrtića „Mali istraživač“ polazimo od potreba djece i roditelja te od prava djeteta na kvalitetan život, igru i učenje. To je jednostavnije napisati nego provesti. Znamo koliko je put promjene zahtjevan jer se potrebe djece, roditelja i ustanove mijenjaju, a s njima se mora mijenjati i način na koji organiziramo svakodnevni rad. Promjena zato za nas nije jednokratna odluka. Ona postaje dio načina na koji živimo i učimo u ustanovi. Kada promijenimo organizaciju, tek tada počinjemo vidjeti što je ta promjena donijela djeci, što je otvorila odraslima i što još treba mijenjati. U tome se i nalazi njezina vrijednost: svaka promjena vraća nas djeci, a djeca nas vraćaju pitanju možemo li svoj rad organizirati još primjerenije njihovu životu.

II. MATERIJALNI UVJETI

Organizacija i oblikovanje okruženja u funkciji kvalitete odgojno-obrazovnoga rada

U pedagoškoj godini 2026./2027., nakon realiziranoga smanjivanja kapaciteta s ciljem povećanja kvalitete usluge, Dječji vrtić „Mali istraživač“ djeluje u objektu na adresi Damira Tomljanovića Gavrana 9. Objekt omogućuje uvjete za boravak djece od 12 mjeseci do polaska u školu te uključuje pripadajuće sanitarne čvorove, garderobne prostore i čajnu kuhinju s prostorijama za skladištenje namirnica. Prostori administracije i stručnoga tima nalaze se na adresi Ede Murtića 7.

Način na koji uređujemo okruženje u kojem djeca žive i uče polazi od našega razumijevanja djeteta. Raspored prostorija, izbor materijala, njihova dostupnost, vrijeme koje djetetu ostavljamo za igru i način na koji odrasli koriste pojedine dijelove ustanove nisu samo organizacijske odluke. Njima djeci pokazujemo koliko vjerujemo njihovim mogućnostima, što im dopuštamo, koje izbore mogu donositi i koliko ozbiljno shvaćamo njihove ideje.

Djeca takve poruke prepoznaju u svakodnevnom životu. Ako im materijal učinimo dostupnim, poručujemo da vjerujemo da njime mogu sigurno i smisleno upravljati. Ako im ostavimo vrijeme za nastavak započete igre, pokazujemo da njihova ideja ima vrijednost. Ako je svaki njihov pokušaj unaprijed određen uputom

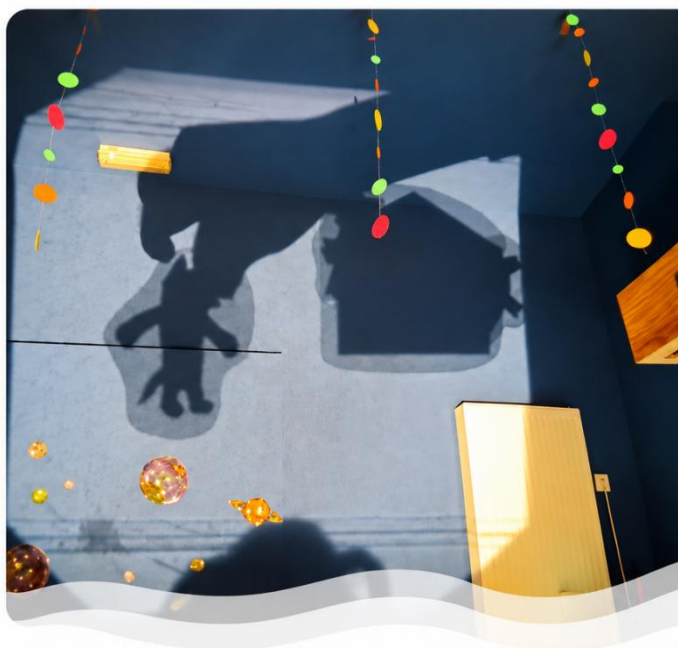
odrasloga, smanjujemo mogućnost da sami traže rješenja. Zato odgojitelj kao nositelj odgojno-obrazovnog procesa treba stalno preispitivati kako organizacija dana, raspored i uređenje prostorija te ponuda materijala utječu na ono što djeca mogu činiti. Upravo zato oblikovanje okruženja u „Malom istraživaču“ ne promatramo kao jednokratno uređenje prostorija. Ono je dio svakodnevnog profesionalnog rada i zajedničke odgovornosti svih koji sudjeluju u životu djece. Opremom koju smo nabavljali na različitim mjestima nastojali smo izbjeći prepoznatljive institucionalne obrasce i stvoriti ugodnije, toplije i djeci bliže okruženje. Primjereni detalji, izbor namještaja i način na koji su materijali ponuđeni pridonose ozračju u kojem se dijete može osjećati sigurno i prihvaćeno.

Vrtić ima dva namjenski ograđena i opremljena dječja igrališta. U neposrednoj blizini nalazi se jezero Bundek s uređenim šetnicama i zelenim površinama koje svakodnevno koristimo u radu s djecom. Time se mogućnosti za igru, kretanje, istraživanje i učenje ne zadržavaju unutar objekta, nego se povezuju s neposrednim okruženjem koje djeci pruža različita iskustva. Drugi korak našega kurikuluma odnosi se na profesionalno i odgovorno oblikovanje okruženja prema potrebama djece. U pedagoškoj godini 2026./2027. to podrazumijeva jasno dogovorene postupke kojima osiguravamo da se promjene u organizaciji, ponudi materijala i korištenju prostorija temelje na dječjim potrebama i stvarnim opažanjima iz svakodnevnog života. Okruženje se ne oblikuje parcijalno, dodavanjem pojedinih elemenata bez povezanosti s cjelinom. Razvija se postupno, kroz dogovor, praćenje i zajedničko preispitivanje.

Načela zajedničke odgovornosti za oblikovanje i organizaciju okruženja

Profesionalno polazište

Načelo zajedničke odgovornosti za oblikovanje i organizaciju okruženja polazi od toga da **okruženje treba pratiti dijete, a organizacija rada treba pratiti život koji djeca u njemu žive**. Promjene u uređenju, materijalima, rasporedu i prisutnosti odraslih imaju smisla samo ako pridonose kvalitetnijem svakodnevnom životu djece i stvaraju uvjete u kojima mogu birati, istraživati, surađivati, vraćati se vlastitim idejama i učiti vlastitim tempom.

U predškolskoj ustanovi jasna načela, obveze i odgovornosti svakoga člana kolektiva potrebni su zato što kvaliteta odgojno-obrazovnog rada ne može počivati na pretpostavci da će svatko sam procijeniti što treba učiniti, kada i za što je odgovoran. U ustanovi u kojoj svakodnevno sudjeluje velik broj ljudi, jasnoća odgovornosti omogućuje da se zajednički cilj pretvori u konkretno postupanje. Svaki član kolektiva treba znati svoju odgovornost. Jasno je što pripada njegovoj ulozi, koje su njegove obveze i gdje počinje i završava njegova odgovornost. Jasno određene odgovornosti smanjuju mogućnost prebacivanja

odgovornosti i stvaraju kontinuitet rada. Djeca ne smiju ovisiti o tome tko je toga dana prisutan, koliko je netko iskusan ili kako osobno razumije svoju ulogu.

Jasno definirane odgovornosti omogućuju zajedničko djelovanje. To ne znači da svatko radi za sebe. Naprotiv, tek kada znamo za što smo pojedinačno odgovorni, možemo kvalitetno preuzimati i zajedničku odgovornost. Takva jasnoća omogućuje i profesionalnu odgovornost. O odgovornosti možemo razgovarati, propitivati je i unapređivati tek kada je jasno što se od pojedine uloge očekuje. Posebno je važna zaštita djeteta od neujednačenog postupanja odraslih. Dijete treba susretati odrasle koji međusobno usklađuju postupke, a ne različita pravila, očekivanja i reakcije.

Jasno određene obveze nisu samo način kontrole zaposlenika. One zaposleniku daju sigurnost da zna što se od njega očekuje i na što može računati od drugih. One, međutim, ne smiju ustanovu pretvoriti u sustav strogo podijeljenih zadataka. U kvalitetnoj predškolskoj ustanovi svatko ima svoju odgovornost, ali nitko ne radi izolirano od drugih. Jasno određena pojedinačna odgovornost ne umanjuje zajedničku odgovornost za dijete jer je ona čini mogućom.

Naša načela su:

1. Timski dogovarati oblikovanje okruženja, ponudu materijala i okvirne sadržaje koji služe kao poticaj za igru i učenje djece. Izbor materijala i način uređenja pojedinoga dijela ustanove nisu osobna odluka pojedinoga odgojitelja. Odgojitelji i stručni suradnici razmjenjuju opažanja o tome kako djeca koriste ponuđeno i na temelju toga dogovaraju što treba zadržati, promijeniti ili nadopuniti. Kvaliteta takvih odluka ovisi o otvorenoj i redovitoj komunikaciji među odgojiteljima i stručnim timom.

2. Kontinuirano pratiti interes djece i na temelju toga procjenjivati svrhovitost centara, materijala i daljnjih promjena. Centar aktivnosti nije unaprijed određena i nepromjenjiva cjelina. Njegova vrijednost provjerava se kroz način na koji ga djeca koriste. Ako se djeca vraćaju određenom materijalu, razvijaju nove ideje ili pronalaze načine korištenja koje nismo predvidjeli, to postaje polazište za daljnje uređenje. Ako interes slabi ili ponuđeno više ne odgovara njihovim potrebama, mijenjamo ponudu.

3. Periodično izmjenjivati odgojitelje po prostorima i centrima prema dogovorenoj dinamici od šest do osam tjedana. Izmjena odgojitelja omogućuje da različiti odgojitelji upoznaju djecu, materijale i načine korištenja pojedinih dijelova ustanove. Time se iskustvo ne zadržava kod jednoga tima, nego se prenosi i povezuje s drugim profesionalnim opažanjima. Dogovorena dinamika osigurava kontinuitet rada, ali istodobno omogućuje nove poglede na ono što se u pojedinom centru događa.

4. Svaki prostor pratiti u paru odgojitelja. Odgovornost za pojedini centar dijele dva odgojitelja. Oni svakodnevno usklađuju ponudu, prate kako djeca koriste materijale i dogovaraju potrebne promjene. Na taj se način odluke ne donose izdvojeno, nego se temelje na zajedničkom opažanju i razgovoru.

5. Biti prisutni u svim prostorima kako bi se osigurala sigurnost djece. Prisutnost odgojitelja nije samo pitanje nadzora. Ona omogućuje da odrasli poznaje događanja koja se odvijaju u pojedinom dijelu ustanove, da može pravodobno reagirati kada je to potrebno i da istodobno djeci ostavi dovoljno slobode za samostalno istraživanje. Sigurnost se tako povezuje s promišljenom organizacijom prisutnosti odraslih.

6. Timski dogovarati redoslijed otvaranja prostora. Prostorije i centri ne moraju svakoga dana biti otvoreni na jednak način. Njihovo korištenje usklađuje se s dnevnom dinamikom rada, brojem djece, prisutnošću

odgojitelja i izvanrednim okolnostima. Odluka o otvaranju pojedinoga dijela ustanove zato treba biti rezultat dogovora i stvarnih uvjeta toga dana.

7. Timski dogovarati svaku promjenu koja izlazi iz redovite dinamike korištenja prostora. Promjene koje utječu na svakodnevnu organizaciju ne donosi pojedinac samostalno. Odgojitelj, voditelj objekta i pedagog usklađuju odluku kako bi se istodobno vodilo računa o potrebama djece, sigurnosti, organizaciji rada i mogućnostima zaposlenika.

8. Mjesečno planirati rad koji treba biti vidljiv u prostoru boravka. Vidljivost omogućuje da odgojitelji imaju zajednički pregled onoga što će se u pojedinom dijelu ustanove ostvarivati. Ako je pojedinim tim objektivno spriječen sudjelovati u planiranom radu, odgojitelji dogovaraju promjenu rasporeda i bilježe je. Time se osigurava kontinuitet rada bez inzistiranja na rasporedu koji u određenim okolnostima nije moguće ostvariti.

9. Dogovorno koristiti sportsku dvoranu kad god je to moguće. Ona predstavlja dodatnu mogućnost za kretanje, tjelesne aktivnosti i različite oblike zajedničke igre. Njezino korištenje treba biti usklađeno s potrebama djece i dnevnom organizacijom rada, tako da dostupnost dvorane bude stvarna mogućnost, a ne samo formalno predviđen sadržaj.

10. Kontinuirano procjenjivati svrhovitost oblikovanih prostora. Centri se mijenjaju prema interesima djece i njihovim načinima korištenja ponuđenoga. Procjena njihove svrhovitosti podrazumijeva da odgojitelji prepoznaju kada je potrebno dodati novi materijal, ukloniti postojeći, promijeniti način ponude ili drukčije organizirati pojedini dio centra.

11. Periodično procjenjivati potrebnu količinu didaktičkoga materijala potrebnu za igru, istraživanje i učenje. Količina, sama po sebi, ne određuje kvalitetu ponude. Potrebno je razlikovati količinu koja djeci omogućuje izbor od količine koja otežava snalaženje i usmjeravanje pažnje. Odgojitelji trebaju razlikovati kreativan nered koji nastaje tijekom dječjega istraživanja od nereda koji ometa igru i sigurnost te prema tome procjenjivati kada je potrebno intervenirati.

12. Procijeniti opravdanost svakog materijala koji se nude u pojedinim centrima. Materijale biramo prema njihovoj smislenosti, aktualnosti, estetskoj vrijednosti, mogućnosti višestrukoga korištenja i primjerenosti dobi djece. Materijal treba djeci ponuditi više mogućih načina korištenja i omogućiti razvoj ideja, a ne ih unaprijed usmjeravati prema jednome rješenju. Svaki materijal ima posebno mjesto u igri i istraživanju jer djeci omogućuje da mu sami pridaju značenje i koriste ga na različite načine. Zato je potrebno procijeniti njegova količina, raznolikost i dostupnost te ga planski uključivati u pojedine centre. Kvaliteta ponuđenog materijala i svrhovitost oblikovanog centra provjerava se u svakodnevnom životu djece u tome što biraju, koliko se zadržavaju, vraćaju li se započetim idejama, kako koriste materijale, s kim surađuju i kada traže pomoć odrasloga. Na temelju tih opažanja odgojitelji i stručni tim donose odluke o daljnjim promjenama.

III. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Humanistički kurikulum ranoga i predškolskoga odgoja polazi od djeteta kao aktivnoga sudionika vlastitoga razvoja.

Kontinuirano osposobljavanje djece za samoprocjenu omogućuje im da iskustveno preuzimaju odgovornost i razvijaju odgovorno ponašanje.

Takav pristup moguće je ostvarivati samo u okruženju koje djetetu pruža sigurnost, pripadanje, mogućnost izbora i iskustvo da njegovi postupci imaju smisao i posljedice.

Humanistički kurikulum ranoga i predškolskoga odgoja polazi od djeteta kao aktivnoga sudionika vlastitoga razvoja. Kontinuirano osposobljavanje djece za samoprocjenu omogućuje im da iskustveno preuzimaju odgovornost i razvijaju odgovorno ponašanje. Takav pristup moguće je ostvarivati samo u okruženju koje djetetu pruža sigurnost, pripadanje, mogućnost izbora i iskustvo da njegovi postupci imaju smisao i posljedice. Zato oblikovanje obiteljskoga, zdravoga i sigurnoga ozračja nije izdvojena zadaća, nego temelj svih organizacijskih odluka. Način na koji organiziramo dan, uređujemo prostor, nudimo materijale, organiziramo blagovanje, odmor i igru izravno određuje koliko dijete može sudjelovati u vlastitom svakodnevnom životu.

Fleksibilna organizacija sama po sebi ne osigurava individualan pristup. Preduvjet ovakve organizacije jesu kompetencije odgojitelja. Odgojitelj treba znati prepoznati što se iza dječjega ponašanja događa i procijeniti kada je potrebno nešto promijeniti. Njegova se stručnost očituje u povezivanju opažanja djeteta s odlukama o organizaciji vremena, materijala, prostora i vlastite prisutnosti. To je proces cjeloživotnoga profesionalnog učenja. Odgojitelj ne može jednom odrediti najbolji način organizacije odmora, igre ili obroka i zatim ga primjenjivati bez provjere. Svako dijete i svaka skupina donose nove okolnosti koje zahtijevaju novu procjenu.

Cjelokupno okruženje predškolske ustanove treba počivati na slobodi, odgovornosti, toleranciji, poštenju i pravednosti. Te vrijednosti ne ostvaruju se samo razgovorom s djecom ili pravilima ponašanja, nego načinom na koji organiziramo njihov svakodnevni život. Kada dijete može birati između više mogućnosti, uči odgovarati za svoj izbor. Kada može nastaviti započetu igru, uči ustrajati i razvijati vlastitu ideju. Kada može odlučiti treba li mu odmor, uz uvjete koji omogućuju sigurno zadovoljavanje te potrebe, uči

prepoznavati vlastito stanje. Kada sudjeluje u blagovanju i pospremanju, preuzima dio odgovornosti za zajednički život.

U Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ ove postavke ugrađujemo u Godišnji plan rada. Ne polazimo od unaprijed zadanoga rasporeda kojemu se djeca trebaju prilagoditi, nego od stvarnih potreba djece i mogućnosti ustanove da na njih odgovori. Prepoznavanje i poštivanje osnovnih životnih potreba vidimo kao jedan od važnih koraka u stvaranju okruženja koje se udaljava od institucionalnoga načina organizacije života djece.

Cilj djelovanja u pedagoškoj godini 2026./2027.: Nastaviti pratiti kako organizacija dnevnog ritma odgovara različitim potrebama djece te na temelju njihovih iskustava i opažanja odgojitelja prilagođavati organizaciju vremena, prostora i aktivnosti. Uloga odrasloga jest stvarati uvjete u kojima je takav život moguć. To zahtijeva suradničke odnose među odgojiteljima, zajedničko planiranje i spremnost na promjenu kada svakodnevni život djece pokaže da postoje primjerenija rješenja. Prostor, vrijeme, obroke, odmor i aktivnosti promatramo kao povezanu cjelinu. To nisu samo pitanja organizacije rada, nego područja u kojima se ostvaruju prava i potrebe svakoga djeteta.

Temeljni cilj nam je omogućiti da svako dijete može zadovoljiti svoje osnovne potrebe, sudjelovati u donošenju odluka primjerenih svojoj dobi, razvijati odgovornost i pritom imati pravo na vlastiti ritam. Taj cilj provlačimo kroz svaku pedagošku godinu, kroz postupke odraslih u „Malom istraživaču“ i njihovo djelovanje usmjereno na djecu, njihove izbore, potrebe, odnose i svakodnevni život. Svaka generacija donosi izazove i promjene na koje trebamo znati odgovoriti. Naša je odgovornost stvoriti uvjete u kojima različitost može postojati i u kojima organizacija ustanove služi djeci, a ne djeca organizaciji. Fleksibilnost svakodnevnoga života i odgovornost odgojitelja u području njege i skrbi za tjelesni rast i razvoj djece obuhvaćaju kulturu blagovanja te izmjenu aktivnosti, igre i dnevnog odmora prilagođenu potrebama djece.

Kultura blagovanja dio je svakodnevnoga života djece u predškolskoj ustanovi. Ona ne obuhvaća samo kvalitetu i organizaciju prehrane, nego i način na koji dijete doživljava vrijeme obroka, koliko u njemu može sudjelovati i koliko može postupno preuzimati odgovornost za vlastite izbore. Estetika stola, način posluživanja, primjeren pribor i mogućnost samoposluživanja imaju pedagoško značenje jer djetetu omogućuju da samo procijeni koliko hrane želi uzeti i pritom prepozna vlastite potrebe. Samostalnost pri jelu nije izdvojena vještina koju dijete treba usvojiti, nego dio iskustva u kojem razvija odnos prema sebi, drugima i zajedničkom životu. Ona uključuje način na koji djeca sjede za stolom, razgovaraju, čekaju jedni druge, koriste pribor i pospremaju nakon obroka. Odgojitelj pritom ne prenosi samo pravila ponašanja, nego vlastitim odnosom prema obroku pokazuje kako se može jesti svjesno, polako i u ugodnom ozračju. Organizacijski i prostorni uvjeti trebaju omogućiti da djeca blagovanje dožive nesmetano i u poticajnom ozračju, dok druga djeca istodobno mogu biti na igralištu ili sudjelovati u drugim aktivnostima. Time se izbjegava prekidanje igre ili drugoga interesa cijele skupine samo zato što je vrijeme obroka.

Jelovnici će i dalje biti usklađeni sa standardima nadležnih institucija i dostupni roditeljima na predviđenim mjestima. Nastavit ćemo razvijati načine kojima djeci omogućujemo što veću samostalnost pri uzimanju i konzumaciji obroka te sudjelovanje u pospremanju nakon blagovanja. Na taj način prehrana postaje dio širega odgojno-obrazovnog pitanja: Kako organizirati svakodnevni život tako da dijete može zadovoljiti svoju potrebu, donositi primjerene odluke i postupno preuzimati odgovornost za ono što čini?

Predškolska ustanova treba biti mjesto u kojem dijete živi, a ne samo mjesto u kojem boravi dok su roditelji na poslu. Takvo razumijevanje zahtijeva poštivanje različitih ritmova djece i prilagođavanje dnevne

organizacije njihovim individualnim potrebama. Fleksibilnost svih zaposlenika prema potrebama djeteta trebala bi biti temeljno načelo organizacije rada. Takve potrebe posebno su izražene u ranoj dobi. Dijete koje tek dolazi u ustanovu može imati potrebu za snom više puta tijekom dana, uključujući vrijeme koje se preklapa s obrokom ili drugim aktivnostima. U takvim okolnostima treba omogućiti odmor prije ili nakon obroka, ovisno o njegovoj potrebi. To ne znači da svako dijete ima potpuno odvojen raspored. Cilj je postupno usklađivanje ritma skupine, uz suradnju roditelja i povezivanje iskustava djeteta kod kuće i u ustanovi. Promjena se odvija postupno i bez prisile, u skladu s razvojem djeteta.

U mješovitim skupinama posebno je važno omogućiti zadovoljavanje različitih potreba u isto vrijeme. Djeca koja trebaju san trebaju imati mogućnost odmora u primjereno organiziranom prostoru, dok djeca kojoj san nije potreban trebaju moći nastaviti mirnu aktivnost. Time jedno dijete ne mora odustati od svoje potrebe zbog potrebe drugoga. Ovdje se vidi povezanost organizacije prostora i profesionalne odgovornosti odgojitelja. Prostor nije samo mjesto u kojem se odvija odmor. Njegovim oblikovanjem omogućujemo da se istodobno zadovolji potreba jednoga djeteta za snom i drugoga za nastavkom igre, istraživanja ili mirne aktivnosti.

Dnevni odmor zato ne promatramo kao jednokratno određeno vrijeme jednako za svu djecu. Dijete se može odmarati na različite načine, a zadatak odraslih jest omogućiti san onome kojemu je potreban i drugi primjeren oblik odmora onome kojemu san nije potreban. Takva organizacija zahtijeva od odgojitelja sposobnost prepoznavanja stvarne potrebe djeteta. Potrebno je razlikovati potrebu za snom od potrebe za mirnijom aktivnošću i prema tome organizirati vrijeme i uvjete. To zahtijeva emocionalnu i socijalnu osjetljivost, ali i spremnost da se vlastite odluke provjeravaju u odnosu na ono što djeca pokazuju.

Fleksibilna organizacija radnoga vremena odgojitelja i promišljeno oblikovanje prostora imaju zajedničku svrhu: omogućiti individualan pristup djetetu tijekom cijeloga dana, uključujući vrijeme dnevnog odmora. Kada različite potrebe možemo zadovoljiti istodobno, organizacija ustanove više ne prisiljava djecu na jednak ritam, nego stvara uvjete za njihovu različitost.

IV. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD

Odgojno-obrazovni rad i odgojno-obrazovno okruženje ne možemo promatrati odvojeno.

Naše razumijevanje djeteta utječe na odluke koje donosimo o okruženju, a ono što djeca u njemu mogu činiti daje nam nove informacije o njihovim mogućnostima i potrebama.

Isto vrijedi i za odrasle. Kada mijenjamo uvjete u kojima rade i uče, mijenjaju se i njihove mogućnosti za profesionalni razvoj.

Odgojno-obrazovni rad i okruženje tako se međusobno nadopunjuju i zajedno stvaraju uvjete za razvoj kompetencija djece i odraslih.

Oblikovanje okruženja i njegov utjecaj na razvoj i odgoj djeteta

Svjesni smo da se iz izgleda okruženja može prepoznati ima li odgojitelj povjerenja u dijete te kako razumije odgoj i obrazovanje djece za koju je odgovoran. Zato je povjerenje u dijete jedno od polazišta našega odgojno-obrazovnog rada. Kada vjerujemo djetetu, drugačije promišljamo što mu možemo ponuditi, koliko mu možemo prepustiti i kakve mu mogućnosti možemo omogućiti u svakodnevnom životu. Povjerenje se ne pokazuje samo riječima, nego se vidi u načinu na koji organiziramo svakodnevni život, bираmo materijale, uređujemo okruženje i određujemo što djeca mogu samostalno koristiti, birati i mijenjati. Dijete kojemu vjerujemo ne treba stalno unaprijed određene postupke i rješenja. Omogućujemo mu da pokušava, istražuje, donosi odluke, pogriješi i pronade vlastiti način. Zato oblikovanje okruženja nije samo pitanje uređenja prostora. Ono odražava naše razumijevanje djeteta i naš odnos prema njegovim mogućnostima. Ako od djeteta očekujemo samostalnost, odgovornost i aktivno sudjelovanje, tada mu to moramo omogućiti i u svakodnevnom životu. Način na koji uređujemo okruženje mora odgovarati povjerenju koje želimo graditi s djetetom.

Taj odnos gradimo od trenutka kada dijete uđe u našu predškolsku ustanovu. Svaka dob donosi drugačije mogućnosti, ali temelj ostaje isti: dijete promatramo kao osobu koja može sudjelovati, birati, istraživati i postupno preuzimati odgovornost za ono što radi.

Stoga smo se i ove godine odlučili usmjeriti na izgled prostorija koji odgovara obiteljskom okruženju. Obiteljsko okruženje podrazumijeva izgled prostora, povezanost među prostorima, ali i ponudu materijala koji omogućuju slobodno izražavanje djetetovih kreativnih potencijala, njegovu radoznalost, autonomiju i komunikaciju s drugima zahvaljujući povezanosti svih prostorija predškolske ustanove. Slobodnim kretanjem dijete širi krugove prijateljstva i ostvaruje odnose u kojima se osjeća sigurno, dobrodošlo i prihvaćeno. Važno je omogućiti djeci različite dobi da međusobno komuniciraju s drugom djecom i odraslima u okruženju predškolske ustanove jer tako razvijaju komunikacijske vještine i socijalne kompetencije. U takvom okruženju djeca i odrasli mogu razvijati odnose nalik onima u velikoj obitelji.

Oblikovanjem otvorenoga i interaktivnoga okruženja omogućujemo svakom djetetu razvoj njegovih potencijala, neovisnost, slobodu kretanja i interakciju kroz prostor, igru i učenje u manjim skupinama ili individualno. Smatramo da kvalitetno oblikovanje okruženja predstavlja osnovu za kvalitetno i kontinuirano učenje djece i odraslih u predškolskoj ustanovi. Promjene u okruženju povezujemo s praćenjem dječjih aktivnosti. I ove ćemo godine bilježiti aktivnosti djece u pojedinim prostorima kako bismo pratili njihove interese. Ako određeni centar koji smo ponudili početkom pedagoške godine nije dovoljno posjećen ili nije u funkciji, pokušat ćemo otkriti mogući razlog i promijeniti njegov izgled ili ponudu. Takva promjena često utječe i na druge centre, a ponekad dovodi i do potpunoga preoblikovanja okruženja. Sve što trebamo jest pažljivo slušati djecu, pratiti njihove aktivnosti i bilježiti njihove tragove. Naš prostor ne oblikujemo kao dovršenu i zatvorenu cjelinu, nego kao živi sustav koji se mijenja u skladu s dječjim interesima, razvojnim potrebama i učenjem koje se u njemu odvija. Njegova vrijednost ne očituje se u količini ponuđenih sadržaja, nego u mogućnosti prilagodbe, trajanja i smislenoga povezivanja iskustava koja djeca svakodnevno žive.

Prostor razumijemo kao proces, a ne kao gotov proizvod, kao okruženje koje raste zajedno s djecom i praksom odgojitelja. U oblikovanju stalnih i promjenjivih centara aktivnosti uvijek otvara važno pedagoško pitanje jer način njihova oblikovanja izravno odražava kako razumijemo dijete, učenje i svakodnevni život u predškolskoj ustanovi. Stalni centri aktivnosti nisu nepromjenjivi. Oni su djeci trajno dostupni tijekom cijele godine i predstavljaju oslonac njihovu svakodnevnom iskustvu. Prepoznatljivi su i sigurni, a djetetu omogućuju da im se vraća, gradi odnos s materijalima, produbljuje interese i razvija osjećaj pripadnosti. Dinamika izmjene odgojitelja po centrima sastavni je dio organizacije odgojno-obrazovnoga procesa. Svaki odgojitelj ima vlastite afinitete i područja u kojima se osjeća sigurnije, ali profesionalna kompetencija ne proizlazi iz posjedovanja svih odgovora. Ona se očituje u sposobnosti prepoznavanja trenutka kada dijete postavlja pitanje i otvorenosti da zajedno s njim tražimo odgovor. Snaga odgojitelja nije u kontroli procesa, nego u spremnosti na zajedničko učenje. Njegova uloga nije sve unaprijed pripremiti i predvidjeti, nego stvarati uvjete u kojima se uči kroz iskustvo.

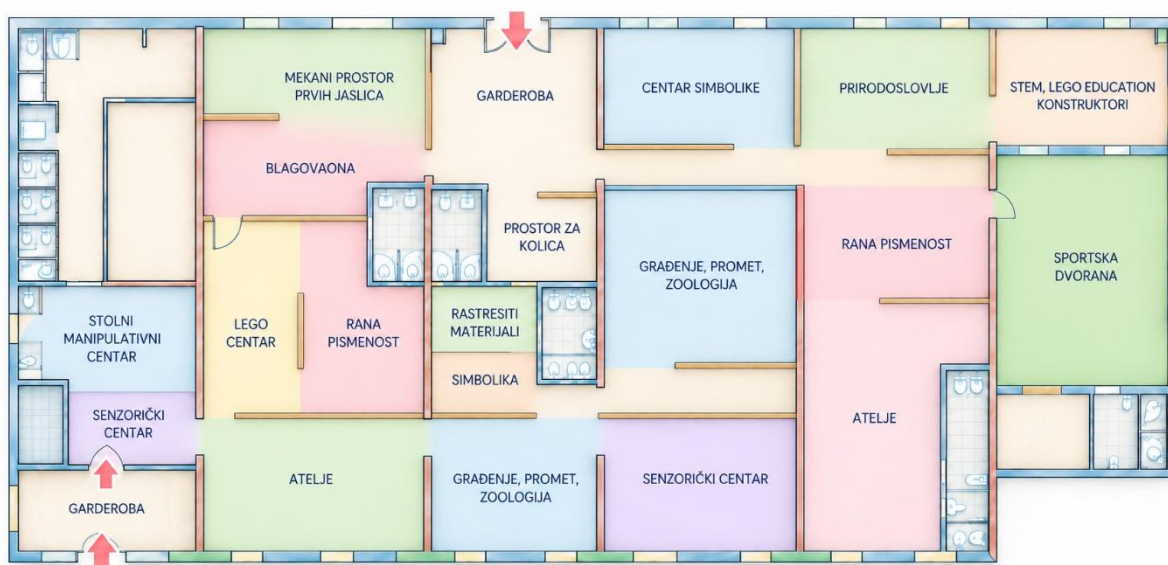
Dijete se susreće s poznatim okruženjem, ali ne i s unaprijed određenim ishodima. Povratak istim centrima omogućuje mu produbljivanje iskustva, nadogradnju znanja i razvoj ustrajnosti. Sadržaji, materijali, načini njihova korištenja i značenja koja djeca stvaraju mogu se mijenjati, nadopunjavati i razvijati u skladu s njihovim interesima i onim što se u skupini događa. Stalni centri istodobno daju predvidivost i sigurnost, ali ostavljaju mogućnost istraživanja, reinterpretacije i stvaranja osobnoga značenja.

Centri aktivnosti i tematski prostori predstavljaju temeljne točke djetetova kretanja kroz predškolsku ustanovu. U njima dijete uči vlastitim tempom i razvija povjerenje u sebe i okruženje. Promjenjivi centri aktivnosti unose dinamiku, svježinu i istraživački nemir u svakodnevni život predškolske ustanove. Nastaju kao odgovor na dječje interese, aktualna pitanja, projekte, promjene u okruženju ili događaje iz njihova života. Njihovim oblikovanjem djeci pokazujemo da njihove ideje imaju vrijednost, da njihova pitanja mogu utjecati na ono što ih okružuje i da se učenje ne odvija samo unutar unaprijed određenih struktura. Dijete tako doživljava da se okruženje mijenja i zbog njegovih interesa te da u tome može sudjelovati.

Razlikovanje stalnih i promjenjivih centara aktivnosti omogućuje ravnotežu između sigurnosti i istraživanja. Stalni centri pružaju oslonac, kontinuitet i osjećaj doma, dok promjenjivi donose izazov, promjenu i nova iskustva. Dijete se zato ne mora odlučivati između sigurnosti i slobode jer su oba elementa prisutna istodobno i međusobno se nadopunjuju. Za odgojitelje ova podjela ima jasno profesionalno značenje. Zahtijeva pažljivo praćenje djece, refleksiju o okruženju i spremnost na prilagodbu. Oblikovanje promjenjivih centara potiče tim na zajedničko promišljanje, dijeljenje odgovornosti i otvorenost prema promjeni, dok održavanje stalnih centara traži dosljednost, jasnoću pedagoških uvjerenja i brigu o kvaliteti svakodnevnoga života djece. Tako okruženje prestaje biti tehnički zadatak i postaje sredstvo profesionalnoga dijaloga i zajedničkoga učenja. Odluka o tome koji će centri biti stalni, a koji promjenjivi, zato nije samo tehničko pitanje. Ona pokazuje vjerujemo li djetetu, prepoznavamo li njegovo pravo na stabilnost i promjenu te razumijemo li okruženje kao aktivnoga sudionika njegova učenja i razvoja.

U predškolskim ustanovama u kojima su centri promišljeno povezani, okruženje postaje mjesto u kojem se svakodnevni život djece ne organizira unaprijed do pojedinosti, nego se razvija kroz odnose, iskustva i zajedničko učenje. Iz takvoga razumijevanja proizlazi potreba da centre aktivnosti ne opisujemo kao popis prostora ili aktivnosti, nego kao promišljene tematske cjeline koje imaju svoju unutarnju logiku. Pojedini centar zato ne opisujemo samo prema njegovoj fizičkoj organizaciji, nego prema pedagoškoj namjeri i procesu učenja koji podržava.

U pedagošku godinu 2026./2027. ulazimo s već oblikovanim sustavom centara aktivnosti i tematskih prostora koji djeci omogućuju izbor, samostalno djelovanje, istraživanje, suradnju i vraćanje vlastitim idejama. Dio centara prisutan je tijekom cijele godine i djeci pruža kontinuitet i poznato okruženje, dok se drugi oblikuju, mijenjaju ili nadopunjuju tijekom godine.

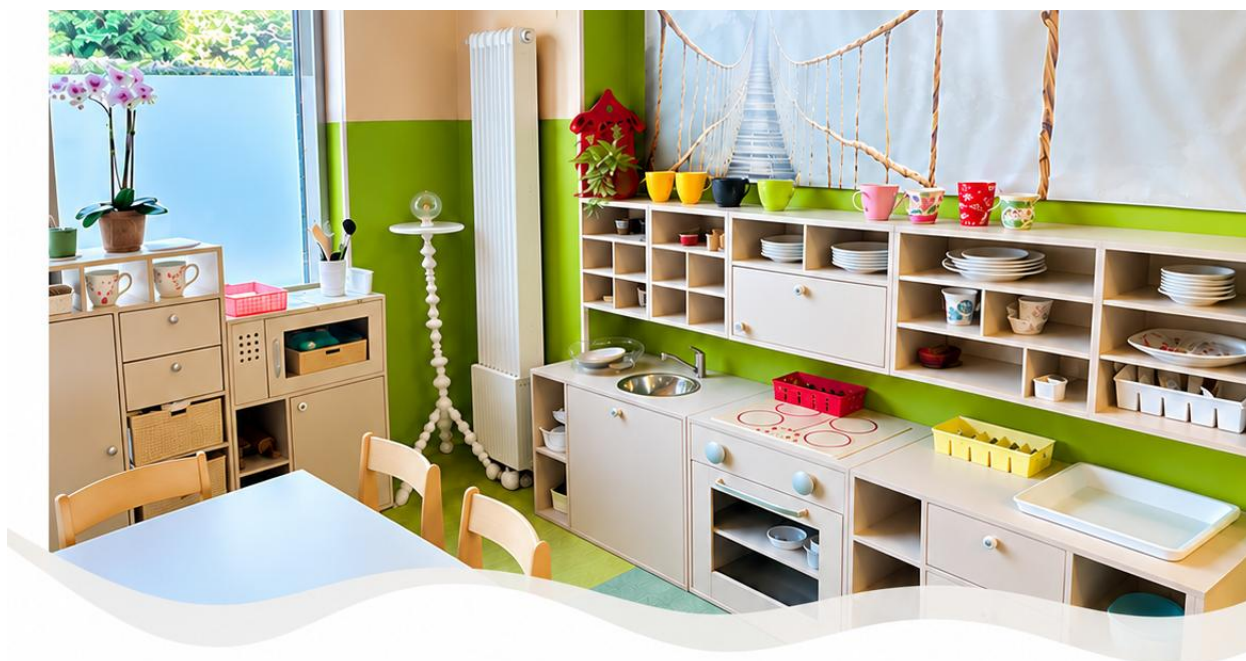

Početno stanje oblikovanja okruženja u pedagoškoj godini 2026./2027.

Početno oblikovanje okruženja nije konačno. Ono predstavlja polazište za daljnje promišljanje i prilagodbu svakodnevnom životu djece. Takav pristup u skladu je s Nacionalnim kurikulumom, koji naglašava razvojnu, otvorenu i dinamičnu prirodu kurikuluma te potrebu da se okruženje oblikuje prema aktualnim interesima, mogućnostima i potrebama djece.

Tijekom pedagoške godine okruženje ćemo mijenjati onda kada iskustvo djece pokaže da postoji potreba za promjenom. U tome nam govore njihovi interesi, pitanja i ideje, načini na koje koriste ponuđene materijale te aktivnosti kojima se vraćaju i koje nastavljaju razvijati. Jednako su nam važni potrebe pojedine djece i skupine, odnosi među djecom i načini njihove suradnje, kao i promjene u njihovim iskustvima i interesima. Ono što djeca ostavljaju iza sebe – njihovi tragovi istraživanja, načini na koje nešto koriste, pitanja koja postavljaju i iskustva kojima se vraćaju – pomaže nam razumjeti treba li se nešto u okruženju promijeniti. Tome pridružujemo opažanja i profesionalne procjene odgojitelja te ono što zajedno prepoznajemo i razmjenjujemo sa stručnim timom. Na taj način okruženje ne oblikujemo jednom za cijelu godinu. Ono se mijenja zajedno s djecom i njihovim iskustvima, a naše odluke o tim promjenama proizlaze iz onoga što u svakodnevnom životu skupine prepoznajemo kao važno. Promjena zato neće biti unaprijed određena samo kalendarom ili planom. Djeca svojim načinom korištenja okruženja, svojim interesima i pitanjima daju poticaj za njegovo daljnje oblikovanje, a odgojitelji na temelju tih saznanja donose profesionalne odluke o tome što treba zadržati, promijeniti, nadopuniti ili ukloniti. Nacionalni kurikulum upravo takvo praćenje djece i naknadno oblikovanje intervencija u okruženju prepoznaje kao temelj razvoja kurikuluma. Tako početno stanje ne razumijemo kao završeno uređenje, nego kao početnu točku procesa koji će se tijekom godine razvijati pod utjecajem djece i profesionalnih odluka odgojitelja.

Prepoznajemo niz centara aktivnosti i tematskih prostora s kojima se najčešće susrećemo tijekom pedagoške godine. Njihov se broj, oblik i sadržaj mogu mijenjati ovisno o interesima i potrebama djece. Često se formiraju i individualni prostori kao posljedica dječje istraživačke aktivnosti. Takvi prostori žive onoliko dugo koliko za njih postoji interes djece, a mijenjaju se, nadopunjuju ili nestaju kada se dječji interes usmjeri prema novim pitanjima i iskustvima.

Centar simboličke igre

Centar simboličke igre predstavlja prostor u kojem dijete kroz igru uloga istražuje odnose, identitet, emocije i društvene situacije iz svakodnevnog života. U tom prostoru dijete ima mogućnost biti netko drugi, isprobavati različite perspektive i razumjeti svijet kroz iskustvo, a ne kroz objašnjenje. Simbolička igra omogućuje integraciju emocionalnog, socijalnog i kognitivnog razvoja, jer dijete istovremeno gradi značenja, razvija jezik i uči regulirati odnose.

Prostor je oblikovan fleksibilno, s otvorenim materijalima koji potiču maštu i ne nameću gotove scenarije. Time se omogućuje prilagodba interesa djece različite dobi i razvojnih razina, što je osobito važno u mješovitim skupinama.

Uloga odraslog u centru simboličke igre nije vođenje igre, već osjetljiva prisutnost, praćenje dječjih inicijativa i podrška kada dijete traži potvrdu, pomoć ili refleksiju iskustva. Odražava temeljna polazišta suvremenog pedagoškog prostora: dijete kao aktivnog sudionika, prostor kao suigrača u učenju i odnos kao osnovu razvoja.

Ovaj centar ima niz tematskih prostora. Za razliku od obiteljskoga centra, koji je njegov stalni dio, ostali tematski dijelovi Centra nastaju i nestaju u skladu s interesima djece, njihovim pitanjima i iskustvima koja u određenom razdoblju unose u igru. Njihov se sadržaj i oblik mijenjaju kako se mijenjaju dječji interesi, pa Centar simboličke igre tijekom godine oblikuje se na različite načine u skladu s temom koja živi

pružajući djeci i mogućnosti za igru, istraživanje i izražavanje. Na taj način okruženje prati djecu i njihove interese, a ne ostaje unaprijed zadano i nepromjenjivo.

→ **Tematski prostor obiteljskih uloga i odnosa**

Ovaj dio Centra simboličke igre oblikovan je kao mjesto u kojem djeca kroz igru uloga istražuju iskustva obiteljskih odnosa, bliskosti, odgovornosti, suradnje i pripadnosti. Dijete kroz igru ne reproducira unaprijed zadane obrasce, nego vlastita iskustva i doživljaje pretvara u igru, mijenja uloge i isprobava različite načine odnosa s drugima. Različita iskustva koja djeca unose u igru obogaćuju zajednički život i omogućuju im da upoznaju različite obiteljske situacije, potrebe i načine odnosa. Kroz igru razvijaju empatiju, uče sagledavati perspektivu drugoga, dogovarati se i rješavati nesuglasice. Tako postupno razvijaju osjećaj pripadnosti, suradnje i odgovornosti prema drugima.

Centar se mijenja u skladu s interesima djece. Materijali i oprema omogućuju im da sami određuju tijekom igre, uvode nove uloge i stvaraju situacije koje proizlaze iz njihova iskustva. Uloga odgojitelja pritom je biti prisutan, slušati i pratiti dječje inicijative te se uključiti kada je to potrebno zbog sigurnosti ili kada njegova prisutnost može produbiti dječje iskustvo.

→ **Tematski prostor praktičnih vještina**

Tematski prostor praktičnih vještina oblikovan je kao mjesto u kojem djeca kroz rad s različitim materijalima razvijaju preciznost, strpljenje, ustrajnost, sposobnost planiranja i povjerenje u vlastite sposobnosti. Neposrednim radom dijete upoznaje svojstva materijala, isprobava različite postupke i uči procjenjivati učinak vlastitih pokušaja. Materijali se nude kao otvorene mogućnosti za istraživanje i osobni izraz, bez unaprijed zadanih predložaka i očekivanih ishoda. Njihovim korištenjem dijete razvija finu motoriku, koordinaciju oko ruka i sposobnost povezivanja postupka s rezultatom. Posebnu vrijednost imaju materijali i postupci povezani sa svakodnevnim životom i tradicijom jer dijete kroz njih upoznaje različite načine izrade, uporabe i čuvanja predmeta.

Naglasak je na procesu, a ne na završnom proizvodu. Vrijednost dječjega rada ne određujemo prema izgledu rezultata, nego prema uključenosti djeteta, razvoju ideje i njegovoj spremnosti da pokušava, pogriješi, promijeni postupak i započne iznova. Dovršeni i nedovršeni radovi mogu ostati sačuvani kao tragovi procesa učenja i osobnoga izraza. Organizacija prostora omogućuje samostalno stvaranje i suradnju. Radne površine i materijali prilagođeni su djeci i dostupni su im tako da mogu samostalno birati čime će se baviti. Uloga odgojitelja je osigurati uvjete, ponuditi materijal kada za to postoji razlog i poštovati dječju inicijativu. Na taj način prostor potiče autonomiju, kreativnost, ustrajnost i povjerenje u vlastite sposobnosti.

→ **Tematski prostor priče, dramatizacije i simboličkoga izražavanja**

Prostor priče i dramatizacije u ranoj i predškolskoj dobi predstavlja mjesto učenja kroz iskustvo, emociju i odnos. Kroz dramatizaciju dijete ne reproducira naučeno, nego proživljava situacije, istražuje odnose, pravila i moguće ishode u sigurnom okruženju. Ulaskom u različite uloge dijete simbolički obrađuje vlastita iskustva i izražava emocije koje još ne može uvijek jasno imenovati. Pokretom, glasom, gestom i radnjom čini ih vidljivima i dostupnima drugima.

Dramatizacija pridonosi razvoju emocionalne pismenosti i empatije jer dijete uči prepoznavati i razumjeti vlastite i tuđe emocije te sagledavati situaciju iz perspektive drugoga. Istodobno razvija samopouzdanje jer nema unaprijed točnih odgovora ni zadanoga rezultata. Dijete može izraziti vlastiti doživljaj, mijenjati tijek igre i razvijati vlastitu zamisao. Jezični razvoj odvija se u smislenom i životnom kontekstu. Dijete koristi govor u odnosu s drugima, proširuje rječnik, razvija slušanje, dogovaranje i zajedničko stvaranje priče. Jezik se tako razvija kroz iskustvo koje dijete dijeli s drugima. Prostor priče i dramatizacije potiče i razvoj mišljenja. Dijete planira tijek radnje, povezuje uzrok i posljedicu, rješava probleme i prilagođava se situacijama koje nastaju tijekom igre. Pogreška postaje dio igre i učenja, a ne neuspjeh.

Centar se ne nudi kao zadatak, nego kao poziv na susret, istraživanje i zajedništvo. Prostor je topao, miran i dostupan, a stolna kazališta, igre svjetla i sjene i različiti materijali služe kao poticaji, a ne kao unaprijed zadani scenariji. Odgojitelj prati dječje inicijative i osigurava osjećaj sigurnosti, dopuštajući djetetu da vlastitim tempom razvija priču i njezino značenje.

→ **Tematski prostor zvuka, glazbe i pokreta**

U prostoru dramatizacije prirodno je smješten i tematski dio posvećen zvuku, glazbi i pokretu. Dijete kroz zvuk i pokret istražuje, stvara i izražava vlastite doživljaje. Glazba se ne nudi kao gotov sadržaj koji treba reproducirati, nego kao iskustvo koje nastaje kroz dodir, pokret, zvuk i emociju. Istraživanjem ritma dijete razvija tjelesnu i senzornu svjesnost, a kretanjem uz glazbu prirodno razvija koordinaciju, koncentraciju i ustrajnost. Zajedničko stvaranje zvuka i pokreta potiče suradnju, međusobno uvažavanje i osjećaj pripadnosti skupini.

Odgojitelj osigurava uvjete u kojima dijete može samostalno istraživati odnose između zvuka, pokreta i emocije, prati njegove inicijative i uključuje se kada je to potrebno. Tako prostor glazbe i pokreta postaje dio Centra simboličke igre u kojem se povezuju emocionalni, socijalni i spoznajni razvoj, a dijete kroz igru razvija samostalnost i kreativnost. U senzoričkom centru jaslica smješten je i glazbeni kutić, koji djeci omogućuje upoznavanje zvukova, ritma i glazbe kroz igru. Opremljen je jednostavnim instrumentima poput zvečki, bubnjeva i trianglera, potiče razvoj sluha, motorike i izražavanje emocija. Boravak u glazbenom kutiću doprinosi opuštanju djece, razvoju kreativnosti te poticanju interesa za glazbu od najranije dobi.

Centar prirodoslovlja

U centru istraživanja prirodoslovlja djeca promatraju, istražuju, postavljaju pitanja i traže odgovore na različite načine. Kroz neposredan susret s prirodom i različitim materijalima otkrivaju svijet koji ih okružuje, razvijaju znatiželju i svoje ideje provjeravaju u igri, pokusu i svakodnevnom iskustvu.

Prostor je osmišljen tako da potiče istraživanje, samostalnost i suradnju. Djeca imaju dostupne raznovrsne prirodne i neoblikovane materijale, povećala, posude, mjerne pomagala, zbirke, knjige i druge izvore informacija koji im omogućuju promatranje, uspoređivanje, klasificiranje i dokumentiranje svojih otkrića.

Uloga odraslog nije davanje gotovih odgovora, već pažljivo slušanje dječjih pitanja, podržavanje njihovih ideja i zajedničko promišljanje. Na taj način djeca razvijaju sposobnost zaključivanja, uče uočavati uzročno-posljedične veze i grade pozitivan odnos prema prirodi i svemu što ih okružuje.

Posebnu vrijednost Centra prirodoslovlja ima neposredan kontakt sa živim bićima. Susret s biljkama i malim životinjama djeci pruža iskustvo koje ne mogu u potpunosti zamijeniti slika, priča ili objašnjenje. Djeca promatraju, čekaju, uočavaju promjene i brinu o živim bićima. Tako razvijaju pažnju i strpljenje te postupno razumiju povezanost različitih oblika života.

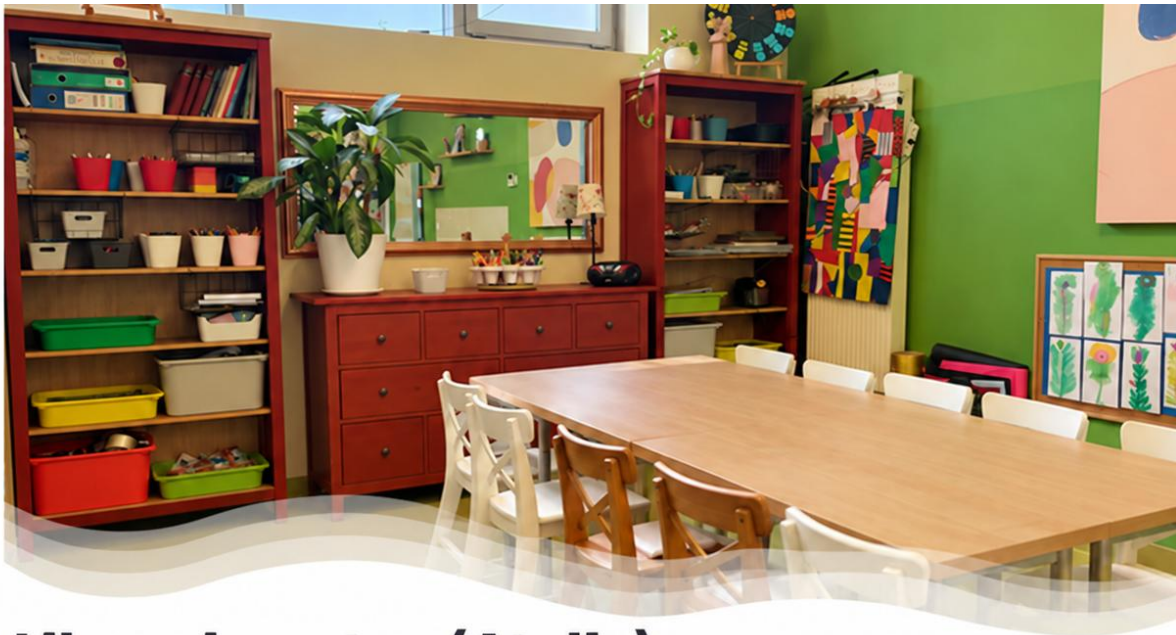
Materijali i alati u centru dostupni su za različite načine korištenja. Djeca ih biraju prema svojim pitanjima i interesima, povezuju ih, mijenjaju način uporabe i provjeravaju što će se dogoditi. Igra i istraživanje pritom se prirodno isprepliću, a iskustvo koje nastaje u jednom istraživanju može postati polazište za novo pitanje.

Uloga odgojitelja temelji se na pažljivom praćenju dječjih pitanja, opažanja i pokušaja. Odgojitelj ne daje gotove odgovore, nego razgovorom potiče dijete da objasni kako nešto razumije, nudi materijal kada za to postoji razlog i usmjerava pažnju prema pojavi koju dijete možda nije uočilo. Na taj način dijete zadržava mogućnost da samo traži objašnjenja i razvija vlastiti put istraživanja.

Centar prirodoslovlja zato nije mjesto u kojem djecu poučavamo gotovim znanjima o prirodi. On je dio svakodnevnoga života u kojem djeca postavljaju pitanja, provjeravaju pretpostavke, uspoređuju opažanja i grade vlastita objašnjenja svijeta koji ih okružuje.

→ **Tematski prostor eksperimentiranja i opažanja**

Oblikuje se kao središnji segment prirodoslovnog centra u kojem dijete razvija naviku promatranja, uspoređivanja i zaključivanja kroz vlastita istraživanja. Eksperimentiranje se ne doživljava kao aktivnost s unaprijed definiranim ishodom, nego kao proces u kojem dijete istražuje odnose između pojava i materijala. Pitanja djece prepoznaju se kao pozivi na daljnje istraživanje, a svaka pojava postaje prilika za promišljanje i spoznaju. Odgojitelji prate dječje razmišljanje, dokumentiraju opažanja i potiču verbalizaciju procesa, čime se razvijaju prirodoslovna pismenost, logičko mišljenje, komunikacijske i socijalne kompetencije. Pogreška se u ovom kontekstu prepoznaje kao prirodan dio procesa, a prostor omogućuje fleksibilno i kontinuirano istraživanje u skladu s ritmom i interesom djeteta.

Likovni centar (Atelje)

Oblikuje se kao prostor dječje misli, osjećaja i izražavanja u kojem se likovni izričaj razumijeva kao djetetov prvi jezik.

U ranom i predškolskoj dobi dijete još ne raspolaže razvijenim verbalnim sredstvima, ali posjeduje snažnu potrebu za razumijevanjem i izražavanjem unutarnjih doživljaja. Likovno izražavanje pojavljuje se kao prirodan, neposredan i autentičan oblik komunikacije kroz koji dijete istražuje svijet, odnose i sebe.

U ateljeu likovni procesi ne ovise o vremenskim okvirima niti su usmjereni na gotov proizvod, nego traju onoliko dugo koliko dijete u njima pronalazi smisao. Takav pristup prepoznaje djetetov interes kao vrijedan i važan te afirmira učenje kroz vlastito istraživanje i stvaralaštvo. Prostor ateljea omogućuje kontinuirano razvijanje procesa, produbljivanje i prilagodbu aktivnosti prema dječjim iskustvima i inicijativi.

Likovni izražaj u ranoj dobi snažno uključuje osjetilnu i tjelesnu dimenziju. Dijete kroz boje, oblike, teksture i materijale istražuje cijelim tijelom, razvijajući koordinaciju, koncentraciju i integraciju percepcije i pokreta. Likovno izražavanje postaje tjelesno iskustvo u kojem se spajaju pokret, boja, tekstura i zvuk, čime se potiče osjećaj slobode, kontrole i kompetencije u vlastitom djelovanju.

Odabir materijala temelji se na pedagoškoj vrijednosti, a ne na estetskim kriterijima. Raznolikost materijala omogućuje djetetu da istražuje vlastiti način izražavanja, gradi odnos prema prostoru, materijalu i tijelu te razvija osobni likovni jezik. Likovni radovi prepoznaju se kao izrazi mišljenja, osjećaja i iskustva, a ne kao vizualni proizvodi koji se procjenjuju prema unaprijed zadanim pravilima.

Zajedničko stvaranje u ateljeu potiče razvoj socijalnih kompetencija jer dijete uči dijeliti prostor, promatrati, uvažavati različite načine izražavanja i surađivati s drugima. Uloga praktičara temelji se na pažljivom promatranju, dokumentiranju i stvaranju sigurnih uvjeta, dok se intervencija u procesu

usmjerava isključivo na podršku inicijativi djeteta. Takav pristup osigurava autonomiju djeteta i omogućuje mu da likovni prostor doživljava kao mjesto interpretacije, a ne kontrole.

S razvojem djeteta likovni proces postaje složeniji i povezuje planiranje, kombiniranje tehnika i materijala te izražavanje ideja, emocija i narativa. Likovni atelje u ranoj i predškolskoj dobi postaje temeljni pedagoški prostor u kojem se susreću djetetova potreba za izražavanjem i profesionalna odgovornost odraslih, omogućujući cjelovit razvoj kreativnosti, socijalnih i emocionalnih kompetencija te sposobnosti refleksije i samostalnog učenja.

Centar istraživačko-senzornih aktivnosti

U ovom prostoru naglasak je na osjetilnim iskustvima kroz koja dijete razvija sposobnosti opažanja, promatranja, uspoređivanja i zaključivanja, ali i samoregulaciju, koncentraciju te unutarnju motivaciju za učenje. Prostor je osmišljen tako da osjetilno istraživanje postane prirodan način spoznaje svijeta, a tijelo i osjetila glavna su sredstva učenja.

Centar istraživačko-senzornih aktivnosti u Dječjem vrtiću Mali istraživač promatra se kao temeljni pedagoški prostor koji podržava cjelovit razvoj djeteta i oblikuje iskustveno učenje u ranoj i predškolskoj dobi.

U jasličkoj dobi ovaj prostor se oblikuje s posebnom pažnjom prema razvojnim mogućnostima djece, naglašavajući jasnoću, predvidljivost i osjećaj sigurnosti. Organizacija prostora i odabir materijala omogućuju umjerenost podražaja, a dijete se usmjerava na istraživanje kroz dodir, manipulaciju i pokret.

Takav pristup potiče koncentraciju, osjetilnu integraciju i razvoj socijalnih kompetencija kroz zajedničke aktivnosti. Uloga praktičara je promatrati, dokumentirati i poticati dječju inicijativu bez nametanja gotovih rješenja, čime se afirmira učenje kroz vlastito iskustvo.

U vrtićkoj dobi Centar se prilagođava složenijim interesima i percepciji djece. Kroz raznolikost materijala, svjetla, sjene i kontrasta stvara se dublje osjetilno iskustvo koje omogućuje istraživanje tijela kao glavnog alata spoznaje. Dijete uči kroz vlastiti doživljaj, postavlja pitanja, traži odgovore i razvija sposobnost opažanja, analize i refleksije, čime se jača osjećaj sigurnosti, prostorna orijentacija i cjelovito razumijevanje svijeta.

→ Tematski prostor istraživačko-senzornih aktivnosti

U sklopu centra posebno se ističe tematski prostor senzoričko-kinestetičkih aktivnosti, u kojem dijete istražuje svijet kroz osjetila, pokret i emocionalni doživljaj. Didaktički materijali prilagođavaju se interesima djece i potiču opažanje razlika, povezivanje iskustava i razvoj osjetilne diferencijacije. Tijelo postaje glavni alat spoznaje, dok odgojitelj podržava proces kroz promatranje, i poticajna pitanja i prepoznavanje trenutaka kada je potrebno povući se.

U njemu je smješten materijal za istraživanje svjetla i sjene koji omogućuje djetetu istraživanje vizualnih pojava kroz vlastito djelovanje i doživljaj. Svjetlost i sjena potiču opažanje promjena, uočavanje uzročno-posljedičnih odnosa i razvoj početnih oblika apstraktnog mišljenja. Dijete uči povezivati vlastito djelovanje s učincima u prostoru, razvijajući osjećaj kompetentnosti i samopouzdanja, dok odgojitelj dokumentira procese i potiče verbalizaciju opažanja.

Centar istraživačko-senzornih aktivnosti ne postoji izolirano, nego se prirodno nadovezuje na ostale tematske centre ustanove, čime se prostor doživljava kao živi organizam koji se mijenja i razvija zajedno s djecom. Sve dimenzije centra, senzoričko-kinestetička i svjetla i sjene, integrirane su u cjeloviti pedagoški prostor u kojem se djetetova iskustva nadograđuju i prožimaju, oblikujući temelje za cjeloživotno učenje i istraživanje.

Prostor se ne definira statičnim organizacijskim shemama, nego dinamikom dječjih interesa, interakcija i promišljanja, čime se osigurava razvoj kompetentnog, znatiželjnog i samostalnog djeteta u ranoj i predškolskoj dobi.

Centar rane pismenosti i osnova matematičkog razmišljanja

Centar rane pismenosti i osnova matematičkog razmišljanja u Malom istraživaču oblikuje se kao prostor u kojem dijete istražuje znakove, riječi, brojeve, oblike i odnose kroz igru, pokret, govor i svakodnevne situacije.

Pismenost i matematičko razmišljanje ne promatraju se kao odvojena područja, nego kao prirodni jezici kroz koje dijete razumije svijet, izražava se i gradi značenja. Prostor nudi raznolike materijale koji omogućuju istraživanje odnosa, redoslijeda, ritma i značenja, potičući dijete na promišljanje i samostalno zaključivanje.

Razvoj rane pismenosti ne temelji se na poučavanju gotovih pravila, nego na svakodnevnom kontaktu s jezikom i simbolima. Dijete promatra, sluša, izražava se i eksperimentira, razvijajući razumijevanje da znak, zvuk i riječ imaju značenje.

Igra s crtežima, simbolima i slovima postupno oblikuje sposobnost bilježenja i izražavanja, potičući radoznalost i unutarnju motivaciju za učenje. Važno je da se proces učenja odvija kroz igru i istraživanje, a ne kroz prisilu ili ispravljanje.

Razvoj osnova matematičkog razmišljanja temelji se na opažanju odnosa u svijetu, uključujući uspoređivanje, redoslijed, ravnotežu, ponavljanje, promjenu, količinu, veličinu i prostorne odnose. Dijete kroz manipulaciju materijalima razvija osjećaj za broj, mjeru i prostor. Pojmovi brojeva i mjernih odnosa postupno se pojavljuju kao rezultat višestrukih iskustava i refleksije nad vlastitim opažanjima. Materijali

potiču eksperimentiranje, uspoređivanje i samostalno zaključivanje, dok proces promišljanja postaje središnji element učenja.

Uloga praktičara u ovom centru je promatranje, dokumentiranje i poticanje dječje inicijative, bez nametanja gotovih rješenja. Odgojitelj postavlja otvorena pitanja, podržava dijete u istraživanju i refleksiji te pomaže verbalizirati opažanja i zaključke.

Na taj način dijete razvija sposobnost analitičkog promišljanja, samostalnog zaključivanja i odgovornog djelovanja, istovremeno učvršćujući socijalne i komunikacijske kompetencije.

Centar rane pismenosti i osnova matematičkog razmišljanja ne predstavlja konačni cilj, nego je prostor u kojem dijete kroz bogato i smisleno iskustvo igre i svakodnevnih aktivnosti razvija temeljne kompetencije za razumijevanje svijeta. Pismenost i matematičko razmišljanje ovdje postaju prirodan rezultat istraživanja, eksperimentiranja i refleksije, a dijete kroz vlastitu inicijativu i iskustvo gradi sposobnost povezivanja, analiziranja i interpretiranja informacija.

Centar građenja

Centar građenja u Dječjem vrtiću Mali istraživač oblikuje se kao slojeviti pedagoški prostor u kojem dijete kroz dodir, manipulaciju i oblikovanje materijala razvija motoričke, spoznajne, socijalne i emocionalne kompetencije. Centar ne funkcionira kao skup izoliranih aktivnosti, nego kao mreža međusobno povezanih tematskih cjelina koje omogućuju slobodno istraživanje, planiranje, eksperimentiranje i refleksivno učenje.

Kroz cjelokupnu strukturu, djeca razvijaju sposobnost opažanja, uspoređivanja, predviđanja i zaključivanja, dok istovremeno jačaju samopouzdanje i autonomiju.

Prostor krupnog građenja

Elementi krupnog građenja Omogućuje djeci da koriste cijelo tijelo u konstrukciji. Veliki elementi poput drvenih sanduka, kutija, cijevi, paleta i tkanina pružaju iskustvo upravljanja materijalom u prostoru, razvijaju tjelesnu svjesnost, ravnotežu, koordinaciju i predviđanje posljedica vlastitih postupaka. Građenje velikih konstrukcija potiče suradnju, pregovaranje, planiranje i zajedničko rješavanje problema, razvijajući socijalne kompetencije i fleksibilnost mišljenja. Kosine, nagibi i prostorne prepreke pružaju neposredno iskustvo uzročno-posljedičnih odnosa, potiču predviđanje, refleksivno promišljanje i rješavanje problema, dok istovremeno jačaju motoričke kompetencije i samopouzdanje. U ovom prostoru fizičko djelovanje

često prelazi u simboličku igru, povezivanje pokreta s maštom i narativom te stvaranje složenih mentalnih mapa koje integriraju prostor, odnos i priču.

U jasličkoj dobi građenje nije usmjereno na rezultat ili gotovu konstrukciju, nego na sam proces istraživanja. Dijete kroz dodir, težinu, oblik i pokret upoznaje materijale i prostor oko sebe. Ponavljanje istih radnji – slaganje, rušenje, ponovno slaganje – nije slučajno, nego predstavlja način na koji dijete stvara osjećaj predvidljivosti, sigurnosti i kontrole nad okruženjem.

Kroz te cikluse dijete uči da njegovi postupci imaju posljedice i da može utjecati na prostor u kojem se nalazi. Istovremeno, kroz građenje se spontano razvijaju temeljni fizički i motorički obrasci. Dijete istražuje ravnotežu, stabilnost i odnos dijelova u prostoru, dok njegovo tijelo uči preciznije pokrete, koordinaciju ruke i oka te usklađivanje snage i kontrole. Ovi procesi izravno su povezani s kognitivnim razvojem, a koncentracija se postupno produljuje upravo zato jer dijete djeluje vlastitim tempom i u aktivnosti koja mu ima smisla. Socijalna dimenzija građenja u ovoj dobi tek se počinje oblikovati. Djeca grade jedni pored drugih, promatraju se, oponašaju i dijele materijale bez jasne podjele uloga. U toj paralelnoj igri nastaju prvi oblici pregovaranja, čekanja, prilagođavanja i zajedničkog interesa. Iako suradnja još nije svjesno planirana, ona se postupno rađa kroz zajednički prostor i materijal, postavljajući temelje za kasniju suradnju, zajedničko rješavanje problema i razvoj socijalne kompetencije.

U vrtićkoj dobi centar građenja postaje puno više od mjesta za slaganje kocaka ili jednostavne igre. Djeca sada planiraju svoje aktivnosti i razmišljaju unaprijed o tome što žele postići. Pokušavaju vizualizirati rješenja i zajedno stvaraju složenije strukture koje imaju jasnu funkciju i svrhu, na primjer most, kuću ili neki drugi objekt koji ima smisao u njihovoj igri. Centar se više ne promatra kao jedinstven, izoliran prostor, nego kao dinamičan sustav koji se sastoji od međusobno povezanih tematskih dijelova. Svaka tematska cjelina omogućuje drugačiji način istraživanja i učenja, potiče kreativnost te pomaže djeci da razumiju kako materijali, prostor, funkcija i socijalni odnosi međusobno djeluju. Djeca biraju kojim dijelovima centra će se baviti, što omogućuje da aktivnosti odgovaraju njihovim interesima i razvojnim potrebama.

Prostor sitnog građenja

Elementi sitnog građenja usmjereni su na poticanje djece na precizno, koncentrirano i individualno istraživanje. Djeca koriste sitne građevne elemente poput ciglica, drvenih kocaka, konstruktivnih setova, magnetnih elemenata te prirodnih i recikliranih materijala. Svaka manipulacija materijalom postaje prilika za promišljanje o stabilnosti, proporciji, simetriji i uzročno-posljedičnim odnosima. Kroz slaganje, balansiranje i povezivanje djeca razvijaju prostorno mišljenje, logiku, početke matematičkog razmišljanja, koordinaciju ruke i oka, koncentraciju i strpljenje. Proces građenja prirodno se povezuje sa simboličkom igrom, imaginacijom i emocionalnim izražavanjem, čime se osnažuje kognitivna i emocionalna kompetencija. Odgojitelji promatraju dječje postupke, potiču verbalizaciju ideja i dokumentiraju misaone puteve, čime djeca razvijaju osjećaj kompetentnosti, samopouzdanja i autonomije.

Prostor istraživanja magnetizma

Smješten je u Centru građenja i posebno je usmjeren na promatranje i doživljaj fizikalnih pojava koje djeca ne mogu izravno vidjeti, ali osjećaju kroz učinke vlastitih postupaka. Magnetizam privlači predškolsku djecu jer kombinira nevidljivi uzrok i vidljivi učinak, potičući duboku znatiželju, eksperimentiranje i refleksivno promišljanje.

Djeca u ovom prostoru izravno istražuju sile koje djeluju „same od sebe“. Pomicanjem magneta i metalnih predmeta, isprobavanjem strujnih krugova i elektroničkih igračaka, otkrivaju principe privlačenja i odbijanja, prijenosa energije, te kako položaj i udaljenost utječu na rezultat. Svaka interakcija potiče opažanje, uspoređivanje i predviđanje, a ponavljanje iskustava razvija logiku, prostornu orijentaciju i sposobnost rješavanja problema. Pravila ne dolaze iz uputa, nego se djeca kroz vlastitu aktivnost i opažanje sama susreću s njihovom pojavom. U ovom prostoru posebna se pažnja posvećuje sigurnosti, ali istraživački duh ostaje otvoren. Djeca postavljaju pitanja, oblikuju hipoteze i provjeravaju ih kroz igru i eksperiment, čime se prirodno razvijaju spoznajne vještine slične znanstvenoj metodi, opažanje, predviđanje, testiranje i refleksija, ali kroz igru i iskustvo prilagođeno njihovoj dobi.

Uloga odgojitelja u centru građenja je vrlo aktivna, ali ne kroz kontrolu, nego kroz promatranje i usmjeravanje. Odgojitelj kontinuirano promatra što djeca rade, dokumentira njihove postupke, postavlja pitanja koja potiču razmišljanje i verbalizaciju ideja te pomaže djeci da reflektiraju svoje postupke i odluke. Na taj način centar građenja postaje mjesto gdje se razvijaju ne samo motoričke i kognitivne vještine, nego i socijalne kompetencije, suradnja, sposobnost planiranja i kritičko

Tematski prostor igre prometa

Integriran u Centar građenja, omogućuje djeci istraživanje kretanja, putovanja, uloga i pravila kroz simboličku igru i konstrukciju. Djeca grade ceste, mostove i tunele, upravljaju vozilima i preuzimaju uloge vozača, putnika i pješaka. Aktivnosti u ovom prostoru razvijaju osjećaj odgovornosti, samokontrolu, sposobnost predviđanja posljedica postupaka, empatiju i sigurnosnu svijest. Odgojitelji potiču promišljanje o prometnim odnosima, organiziraju promatranje stvarnih situacija i dokumentiraju dječje procese, a roditelji svojim primjerom jačaju učenje kroz promatranje.

Sve tematske cjeline Centra građenja zajedno čine cjeloviti pedagoški prostor. Taj prostor nije samo fizičko mjesto za igru, nego okruženje u kojem djeca kroz vlastito iskustvo uče i razvijaju različite vještine. Tijekom građenja i istraživanja oni jačaju tijelo i motoričke sposobnosti, razvijaju spoznajne vještine poput planiranja i rješavanja problema, uče surađivati i komunicirati s drugima, te oblikuju emocionalnu svijest i samopouzdanje.

Prostor je dinamičan, što znači da se neprestano mijenja i prilagođava prema interesima djece, njihovim međusobnim interakcijama i promišljanju o vlastitim iskustvima. Tijekom igre djeca istovremeno uče kroz spoznaju i simboličku igru, izražavaju kreativnost i razvijaju socijalne vještine, a sve to se prirodno prepliće. Na taj način dobivaju cjelovito iskustvo učenja u kojem djeca postaju samostalnija, istražuju svijet oko sebe i uče kako se snalaziti u različitim situacijama.

Tematski prostor zoologije i imaginacije

Povezuje sve dimenzije Centra građenja, šireći se prema dječjoj znatiželji na cijeli prostor. Djeca promatraju, imenuju i opisuju životinje i dinosaure, istražujući njihove karakteristike, navike i odnose. Kroz simboličku i istraživačku igru razvijaju empatiju, osjećaj brige i odgovornosti, logičko mišljenje, uspoređivanje, postavljanje pitanja i donošenje zaključaka. Fascinacija dinosaurima omogućuje učenje o vremenu, promjeni i uzročno-posljedičnim odnosima, povezujući maštu sa stvarnošću i potičući emocionalnu i simboličku inteligenciju.

Radionički prostor za rad alatom

Centar za rad alatom u Malom istraživaču oblikuje se kao prostor u kojem dijete dobiva priliku istraživati materijale, alate i procese koji su u svakodnevnom životu često rezervirani za odrasle. U ovom prostoru potiče se iskustveno učenje temeljeno na radu rukama, preciznom pokretu i stvaranju stvarnih predmeta. Drvo kao prirodni materijal pruža bogat senzorički doživljaj, što ga čini iznimno privlačnim djeci i poticajnim za istraživanje.

Djeca u radioničkom centru imaju priliku brusiti, piliti, spajati i konstruirati koristeći sigurne alate i materijale prilagođene njihovim sposobnostima. Boravak u ovom prostoru i aktivnosti koje se u njemu odvijaju podloga su za niz temeljnih pedagoških principa. Prvenstveno, to je učenje kroz iskustvo kojim dijete ne prima gotova rješenja, nego testira hipoteze vlastitim rukama, uočava uzrok i posljedicu te prilagođava svoje postupke. Kroz takve aktivnosti razvijaju se fina i gruba motorika, koordinacija pokreta, snaga dlana, ali i prostorno-matematičke kompetencije, jer dijete promišlja kako će dijelovi stati zajedno, koliko nešto treba biti veliko i kako održati ravnotežu konstrukcije. Pokušaji i pogreške ne doživljavaju se kao neuspjeh, nego kao informacije koje vode do rasta, čime se jača emocionalna otpornost i samopouzdanje. Suradnja i traženje pomoći od vršnjaka aktivira socijalne vještine i zajedničko rješavanje problema, jer dijete uči komunicirati svoje ideje, slušati druge i dogovarati se oko zajedničkog cilja. Centar tako postaje mnogo više od tehničkog kutka. On je cjeloviti prostor učenja u kojem se istodobno razvijaju kognitivne, socijalne i emocionalne kompetencije. Povezivanje teorije i prakse jasno je vidljivo: svaka manipulacija prirodninom postaje mini-laboratorij u kojem dijete uči o materijalu, zakonima fizike, vlastitim sposobnostima i odgovornosti prema drugima. Aktivnosti u stolariji omogućuju djetetu da kroz planiranje, testiranje i korekciju hipoteza razvija predmatematičke vještine, prostorno mišljenje, logiku i sposobnost rješavanja problema, istovremeno jačajući unutarnju motivaciju i osjećaj kompetentnosti.

Uloga praktičara u ovom prostoru usmjerena je na stvaranje sigurnih uvjeta, poticanje djetetovih ideja i nenametljivo praćenje procesa. Odgojitelj ne nudi gotova rješenja, nego otvara prostor za samostalno promišljanje i kreativno konstruiranje. Time se razvija kultura u kojoj dijete uči preuzeti odgovornost za alat, organizirati vlastiti radni prostor i poštovati materijal s kojim radi.

Stolno-manipulativni prostor LEGO sustava

Prostor LEGO kocki predstavlja mjesto u kojem se igra, istraživanje i logičko mišljenje prirodno isprepliću. Djeca grade, preispituju i prilagođavaju svoje ideje, uče planirati, biti strpljiva i prilagodljiva. LEGO sustavi, uključujući LEGO Education materijale, omogućuju djetetu da bude aktivan stvaratelj. Svaki korak gradnje oslanja se na vlastitu inicijativu i iskustvo, a kroz slaganje se istražuju uzorci, odnosi, simetrija i ravnoteža.

Neuspjesi se ne doživljavaju kao pogreška, nego kao prilika za ponovno promišljanje, dok svaki uspjeh budi ponos i poticaj za daljnje istraživanje. Otvorenost i beskonačne mogućnosti kombiniranja čine LEGO materijale iznimno vrijednim pedagoškim alatom. Djeca kroz igru povezuju misao, osjećaj i djelovanje, kreću se između mašte i tehničkog razumijevanja, uče ustrajnosti i tolerancije na pogreške.

Emocionalna dimenzija igre jednako je važna. Tijekom frustracije djeca uče smiriti se i pokušati ponovno, a u trenucima uspjeha jačaju samopouzdanje. Verbalizacija procesa pomaže im da objasne svoje ideje i postupke, povezujući igru s razvojem matematičko-logičkog mišljenja i jezičnog izražavanja. Igra s LEGO

kockama stoga nije samo zabava, nego iskustveno učenje u kojem dijete istražuje zakonitosti svijeta i gradi temelje za složenije kompetencije.

Prostor konstruktora i STEM istraživanja

Dječjem vrtiću Mali istraživač STEM nije uveden kao odgovor na trendove nego se razvio kao prirodan nastavak dugogodišnjeg promišljanja o tome kako djeca u suvremenom okruženju uče i kako doživljavaju svijet oko sebe. Još prije više od pet godina Već ranije primijećeno je da dječji interesi nadilaze okvire klasičnih istraživačkih aktivnosti. Djeca sve češće pokazuju znatiželju za pojave koje povezuju kretanje, energiju, tehnologiju, konstrukciju i odnose koji nisu uvijek vidljivi, ali su snažno doživljeni. Takva spoznaja proizlazi iz svakodnevnog iskustva djece i njihove spontanosti u istraživanju svijeta, a ne iz teorijskih razmatranja.

U ranoj i predškolskoj dobi digitalna kompetencija razvija se kroz pažljivo upoznavanje djece s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i promišljeno korištenje njezinih mogućnosti u različitim aktivnostima. Digitalni alati postaju vrijedan resurs učenja, sredstvo dokumentiranja odgojno-obrazovnih procesa te podrška djetetu u razvijanju sposobnosti samoprocjene i refleksije vlastitog učenja.

Korištenjem robota i drugih didaktičkih uređaja djeca se prirodno uvode u osnove programiranja i stvaranje jednostavnih algoritama. Kroz takve aktivnosti razvijaju logičko razmišljanje, prostornu orijentaciju, pažnju, pamćenje, finu motoriku, ali i komunikacijske i kreativne vještine.

Digitalni alati i roboti ne koriste se izolirano, nego su integrirani u svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Djeca kroz njih istražuju prirodu, matematiku, glazbu, promet i druge pojave, dok istovremeno uče povezivati uzrok i posljedicu, opažati promjene i razvijati vlastite hipoteze.

Kroz STEM aktivnosti djeca uče eksperimentirati i uče vlastitim rukama. Konstruktori, elektro i tehnički setovi omogućuju istraživanje odnosa među kako dijelovima sustava, kako nastaje pokret nastanak pokreta i kako funkcioniraju jednostavni strojevi. Pogreška se ne doživljava kao neuspjeh, nego kao sastavni dio procesa učenja.

Suradnja s vršnjacima razvija socijalne vještine, sposobnost zajedničkog rješavanja problema i razumijevanje da složeni izazovi zahtijevaju promišljanje, ustrajnost i dogovor.

Uloga praktičara nije davanje gotovih odgovora, nego stvaranje sigurnog i poticajnog okruženja, biranje materijala, postavljanje otvorenih pitanja i praćenje dječje inicijative. Djeca kroz STEM doživljavaju neposrednu povratnu informaciju jer odmah vide posljedicu vlastitog djelovanja. Time se razvija osjećaj kompetentnosti i unutarnja motivacija za daljnje istraživanje.

U Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ odgojno-obrazovni rad i odgojno-obrazovno okruženje promatramo kao povezanu cjelinu. Naše razumijevanje djeteta usmjerava odluke koje donosimo o okruženju, a ono što djeca u njemu mogu činiti daje nam nova saznanja o njihovim mogućnostima, potrebama i interesima. Naš prostor oblikujemo polazeći od djeteta kao aktivnoga sudionika vlastitoga razvoja. Planiramo ga tako da djeci omogućuje izbor, istraživanje, samostalno djelovanje, vraćanje vlastitim idejama i njihovo daljnje razvijanje. Pri tome ne određujemo unaprijed sve načine na koje će djeca koristiti ponuđene materijale i prostore, nego pratimo kako ih djeca koriste i prema tome ih mijenjamo i nadopunjujemo.

U pedagoškoj godini 2026./2027. nastaviti ćemo pratiti kako organizacija prostora i vremena odgovara različitim potrebama djece, kako djeca koriste ponuđene mogućnosti te kako odgojitelji prepoznaju trenutak u kojem trebaju intervenirati, nešto promijeniti ili djetetu pružiti primjerenu podršku. Opažanja ćemo koristiti u timskim razgovorima kako bismo pojedinačna iskustva povezivali i iz njih razvijali zajednička profesionalna polazišta.

Posebnu ćemo pozornost usmjeriti na mogućnost istodobnoga zadovoljavanja različitih potreba djece. Organizacija prostora treba omogućiti da dijete može nastaviti igru i istraživanje, dok drugo dijete može zadovoljiti potrebu za mirom ili odmorom. Način na koji oblikujemo prostor, raspoređujemo materijale i organiziramo prisutnost odraslih treba omogućiti takve različitosti bez nepotrebnoga prekidanja dječjih iskustava. Organizaciju prostora, vremena, aktivnosti, igre, blagovanja i odmora promatramo kao dijelove jedne cjeline. Ne određujemo ih samo prema potrebama organizacije rada, nego polazimo od pitanja omogućuje li takva organizacija djetetu da zadovolji svoje osnovne potrebe, sudjeluje u donošenju odluka primjerenih svojoj dobi i postupno preuzima odgovornost za vlastite izbore.

U svakodnevnom životu djeci ćemo omogućavati što veću samostalnost. To uključuje izbor aktivnosti i materijala, sudjelovanje u blagovanju i pospremanju, mogućnost nastavka započete igre te različite načine odmora. Odgovornost razvijamo kroz stvarne situacije u kojima dijete može nešto izabrati, učiniti, procijeniti i iskusiti posljedice vlastitoga postupka. Takav način organizacije zahtijeva profesionalnu odgovornost odgojitelja. Odgojitelj treba moći prepoznati što se iza dječjega ponašanja događa, povezati opažanja s potrebama djeteta i procijeniti kada je potrebno promijeniti organizaciju vremena, prostora, materijala ili vlastite prisutnosti. Ista organizacija ne mora jednako odgovarati svoj djeci, a potrebe pojedinoga djeteta mogu se mijenjati. Zato ćemo tijekom godine zajednički preispitivati postojeća rješenja i pratiti njihovu svrhovitost u svakodnevnom životu djece. Razmjenjivat ćemo opažanja o korištenju prostora i materijala, o organizaciji aktivnosti, igre, blagovanja i odmora te prema tim saznanjima dogovarati potrebne promjene.

Naše okruženje gradimo na slobodi, odgovornosti, toleranciji, poštenju i pravednosti. Te vrijednosti ne ostvarujemo samo razgovorom s djecom i dogovaranjem pravila, nego načinom na koji organiziramo njihov svakodnevni život. Kada dijete može birati, ima priliku preuzimati odgovornost za svoj izbor. Kada može nastaviti započetu igru, ima uvjete za razvijanje vlastite ideje. Kada može zadovoljiti potrebu za odmorom, uči prepoznavati vlastito stanje. Kada sudjeluje u blagovanju, pospremanju i drugim poslovima svakodnevnoga života, preuzima dio odgovornosti za ono što zajedno živimo.

Naš cilj: Podržavanje organizacije ustanove koja kontinuirano služi djeci, a ne da se djeca moraju prilagođavati organizaciji. Zato ćemo i tijekom ove pedagoške godine pratiti ono što djeca pokazuju, propitivati postojeća rješenja i mijenjati ih kada se pokaže da možemo stvoriti primjerenije uvjete za njihov svakodnevni život.

Takav pristup traži suradnju svih zaposlenika, zajedničko planiranje i spremnost na promjenu. Odgojno-obrazovni rad i okruženje tako se međusobno nadopunjuju: ono što planiramo utječe na način na koji djeca žive svakodnevicu, a iskustva djece usmjeravaju naše daljnje planiranje.

Zajedništvo gradimo tako da pritom ne zapostavljamo razvoj individualnosti djece i odraslih. Kada govorimo o djeci, razvoj zajedništva, između ostaloga, ima i terapijski učinak. U vlastitoj smo praksi svjedočili primjerima djece kod koje je postojala opravdana sumnja na poremećaj iz spektra autizma. Posljednjih smo godina posebno usmjereni na istraživanje koliko uključivanje djece s takvim teškoćama u redovite skupine može pridonijeti njihovu razvoju. Imamo niz primjera koji govore u prilog tome da je uključivanje djece s takvim teškoćama u redovite skupine dovelo do vidljivoga preokreta u njihovu razvoju i uključivanju u socijalno okruženje.

Kada govorimo o zajedništvu odraslih, usmjereni smo prema budućnosti, a ne prema prošlosti. I dalje istražujemo svoju odgojno-obrazovnu praksu u suradnji s djecom. Ako zastupamo tezu da su djeca već odmalena kompetentna i razborita bića, imamo veliku odgovornost tako se prema njima i odnositi. Danas tu odgovornost možemo prenijeti i na odgojitelje jer smo suočeni s djecom koja velik dio svoga budnoga vremena provode u predškolskoj ustanovi.

I dalje ćemo podržavati zajedništvo svih sudionika, djece i odraslih. Na taj način možemo oblikovati okruženje kao skup različitih kreativnih radionica u kojima djeci nudimo raznolike mogućnosti za razvoj različitih kompetencija. Poticajno okruženje stvaramo fleksibilnom i višenamjenskom opremom prilagođenom razvojnim potrebama i interesima djece rane dobi te specijaliziranom opremom i materijalima za istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja.

Osjetljiv odgojitelj koji čuje i vidi dijete oblikuje okruženje koje podsjeća na dom i u kojem se dijete osjeća sigurno i prihvaćeno. Tada dijete svakim danom sve više živi u predškolskoj ustanovi, a sve manje u njoj samo boravi. Svi zaposlenici imaju odgovornost svojim ukupnim radom poštovati dijete i njegovu posebnost. Tako od najranije dobi živimo demokraciju u punom smislu, umjesto da djecu samo poučavamo o tome što bi demokracija trebala biti. Jednako tako, naš pristup svakom djetetu i odgojno-obrazovnom procesu u cjelini podupire, poštuje i živi prava djece.

Zato smo okruženje oblikovali tako da omogućuje slobodno izražavanje djetetovih kreativnih potencijala, njegovu radoznalost, autonomiju i komunikaciju s drugima kroz povezanost svih prostorija predškolske ustanove. Uređenje okruženja jasno nam govori kakvu sliku o djetetu imamo, što mislimo o njegovim mogućnostima i kako razumijemo njegov odgoj i obrazovanje. Uređenje okruženja zato predstavlja materijalizaciju naše slike o djetetu i odgojno-obrazovnom radu s djecom rane dobi. Suvremeni zahtjevi za oblikovanje okruženja polaze od potrebe da djeci budu dostupni materijali, alati i sredstva za istraživanje, igru i aktivnosti koji svojim mogućnostima nadilaze samo odgojiteljeve riječi. Taj se pomak opisuje kao materijalni zaokret nasuprot lingvističkom pristupu koji je do sada bio dominantan.

Okruženje u pravom smislu riječi postaje podrška odgojitelju. Svojom raznolikošću i ponudom materijala potiče dijete na aktivnost. Interaktivno okruženje naše predškolske ustanove već pri ulasku omogućuje djetetu da se, prema vlastitim interesima, izravno uključi u aktivnost koju želi. Može se pridružiti skupini djece koja je već započela određenu aktivnost ili samostalno pokrenuti vlastitu aktivnost materijalima koji su mu dostupni. Djeca tako imaju priliku birati aktivnost i prostor, odlučivati s kim će se i čime igrati te ulaziti u različite odnose sa starijom i mlađom djecom, bez velikoga uplitanja odgojitelja.

Tako oblikovano okruženje snažno utječe na kvalitetu socijalizacije i razvoj suradničkih odnosa među djecom. Učenje svakoga djeteta njegova je subjektivna, „autorska“ konstrukcija, zbog čega podrška odgojitelja treba biti nenametljiva. Kako bi učenje bilo usklađeno s individualnim potrebama, a ne unificirano i jednako za sve, okruženje treba biti oslonac odgojitelju. Cijeli odgojno-obrazovni proces u kvalitetno oblikovanom okruženju nalikuje znanstvenom istraživanju, a oblikovanje okruženja za odgojitelja predstavlja izazov u kojem se očituju njegova kreativnost i smisao za istraživanje.

Rukovodeći se svojom urođenom znatiželjom, dijete stalno istražuje i pokušava razumjeti svijet oko sebe i vlastito mjesto u njemu. U tako oblikovanom okruženju učenje postaje izazov, veselje i radost otkrivanja novih spoznaja, a odgojitelj je onaj koji djetetu pruža uvjete i prati ga u tim nastojanjima. U takvom okruženju trebamo imati osmišljenu ponudu didaktičkih materijala za manipulaciju i učenje. U njemu se razvija međusobno povjerenje između odgojitelja i djeteta. Bogato materijalno okruženje podrazumijeva različite materijale koji djeci omogućuju razvoj različitih kompetencija. Dijete tako lakše pronalazi aktivnost koja mu je zanimljiva i primjerena. Kako bismo poticali aktivno učenje, sposobnost opažanja, kreativnost, povjerenje u sebe i vlastite mogućnosti, povjerenje u druge te samostalnost, materijale biramo u skladu s interesima djece. Nastojimo svakom djetetu pristupati individualno kako bismo ga što bolje upoznali.

Materijali koje nudimo proizlaze iz stvarnoga života, raznoliki su, zanimljivi, estetski oblikovani i imaju odgojno-obrazovni potencijal. Važno je da svaki ponuđeni materijal bude dostupan u svakom trenutku i zastupljen u dovoljnoj količini. Uloga odgojitelja jest pomno birati materijale i tijekom godine ih nadopunjavati. Prednost i dalje dajemo prirodnim, strukturiranim i nestrukturiranim materijalima iz svakodnevnoga života koji u rukama djece postaju vrijedni materijali za igru i istraživanje: kartonske i plastične kutije, vuna, tkanina, papir, lonac, poklopac, zdjelice i žlice, stara pegla, plastične i staklene boce i tegle, vata, žica, alat, pokvareni telefon, sat, kamenčići, češeri, školjke, stiropor i drugi predmeti. Popis je gotovo beskonačan. U takvom pristupu dijete i odgojitelj nalaze se u ulozi istraživača unutar bogato opremljenoga okruženja koje raznolikošću i zanimljivošću materijala poziva na aktivnost. U tom procesu znanje se stječe, preispituje, mijenja i nadograđuje. Strukturirani i nestrukturirani materijali za igru i istraživanje prilagođeni su individualnim potrebama djece različite kronološke dobi. U svakom djetetu postoji istraživač, a naša je zadaća omogućiti mu kretanje i istraživanje dinamikom koja mu odgovara. Ponuda raznovrsnih i bogatih materijala kojima dijete može slobodno i prema vlastitom nahođenju manipulirati postavlja temelje za buduće bavljenje znanošću i pridonosi znanstvenom opismenjavanju djece od najranije dobi.

Organizacija okruženja koja potiče istraživanje i suradnju, planirano oblikovanje prostora s tematskim sadržajima i centrima aktivnosti, odražava i promiče vrijednosti na kojima se temelji učenje djece. Djeca uče aktivno, istražujući i čineći te surađujući s drugom djecom i odraslima. U stvaranju prostorno-

materijalnoga okruženja za učenje naglasak je na uvažavanju prirode dječjega učenja, pa obrazovne aktivnosti ne dijelimo prema područjima.

Cambridge

Cambridge Early Years Centre

Ključne značajke programa Cambridge Early Years

Cambridge Early Years, kojim smo odlučili obogatiti naš primarni program, temelji se na holističkom pristupu učenju, pri čemu se razvoj djeteta promatra cjelovito i obuhvaća kognitivni, jezični, socijalni, emocionalni i tjelesni razvoj. Program se provodi na engleskom jeziku, čime se stvaraju uvjeti za razvoj dvojezičnosti i interkulturalnih kompetencija.

Dijete u programu nije pasivni primatelj sadržaja, nego aktivni istraživač i sudionik u učenju. Učenje se ostvaruje kroz igru, svakodnevne rutine, odnose i iskustva koja proizlaze iz stvarnoga života djece.

Uvođenjem CEY-a želimo dodatno obogatiti mogućnosti za istraživanje, komunikaciju i učenje na engleskom jeziku, pritom zadržavajući temeljna polazišta našega primarnog programa. Program ćemo povezivati sa svakodnevnim životom skupina, interesima djece i njihovim iskustvima te ga razvijati u skladu s našim razumijevanjem djeteta kao aktivnog sudionika vlastitoga učenja. Na taj način CEY-a ne izdvajamo iz našega odgojno-obrazovnog pristupa, nego ga uključujemo u postojeći kontekst vrtića kao mogućnost za njegovo daljnje obogaćivanje i razvoj.

Uvođenje CEY-a programa donosi i šire mogućnosti za razvoj odgojno-obrazovnog rada. Ono uključuje podizanje kvalitete rada prema međunarodnim standardima, povezivanje s globalnom mrežom vrtića i škola koje primjenjuju Cambridge pristup te stručnu edukaciju i podršku odgojiteljima i stručnom osoblju. Program istodobno odgovara na interese obitelji koje žele međunarodno usmjereno obrazovanje za svoju djecu, a otvara i mogućnost njihova daljnjeg obrazovanja unutar Cambridge sustava, kroz programe Cambridge Primary, Lower Secondary i druge razine. Uvođenje CEY-a programa ne znači promjenu postojećega kurikulumu predškolske ustanove, nego njegovo obogaćivanje i nadogradnju suvremenim pedagoškim standardima. Program se ugrađuje u postojeći otvoreni i mješoviti način rada te ga nadograđuje novim mogućnostima za djecu, roditelje i stručnjake uključene u život ustanove.

MEĐUNARODNI STANDARD I KVALITETA

Cambridge Early Years međunarodno je priznat program čiji je kurikulum razvijen na temelju svjetskih istraživanja o ranom razvoju djeteta. Djeca uče prema najvišim svjetskim standardima, prilagođenima njihovoj dobi i razvoju. Pomaže djeci da razviju jake temelje za buduće školovanje – kod kuće i u inozemstvu.

RAZVOJ VJEŠTINA ZA 21. STOLJEĆE

Kurikulum nije fokus samo na znanju, već i na razvoju kritičkog razmišljanja, rješavanju problema, samopouzdanju i komunikaciji – vještinama koje će djeci trebati cijeli život.

PRISTUP PRILAGOĐEN DJETETU

Program je osmišljen da bude fleksibilan i prilagođen svakom djetetu – prepoznaje njihove interese, tempo i individualni razvoj.

NEPOSREDAN SUSRET S ENGLISKIM JEZIKOM

Djeca uče engleski jezik kroz svakodnevne spontane ili potencirane aktivnosti, što im omogućava prirodno usvajanje jezika bez pritiska, spontano, s lakoćom i bez stresa.

LAKOĆA PRELASKA U OSNOVNU ŠKOLU

Djeca koja sudjeluju u Cambridge Early Years programu lakše prelaze u bilo koji obrazovni sustav. Bez obzira hoće li dijete nastaviti školovanje u nacionalnom sustavu ili u međunarodnom okruženju – ima čvrste temelje.

CEY-a kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usredotočuje se na dijete u cjelini i povezuje njegov razvoj sa svijetom koji ga okružuje. Nadovezuje se na ključna područja ranoga razvoja te kroz spiralni pristup povezuje razvoj znanja, razumijevanja i vještina. Šest područja kurikuluma usmjerava i podržava napredak djeteta u različitim područjima razvoja.

Stručni tim aktivno sudjeluje u oblikovanju pedagoškoga pristupa u skladu s metodologijom CEY-a programa, dok se odgojitelji uključuju u stručna usavršavanja i edukacije koje osigurava Cambridge. Time provedba programa ne ostaje odgovornost pojedinoga odgojitelja, nego postaje dio zajedničkoga profesionalnog učenja i razvoja ustanove.

Kurikulum CEY-a zamišljen je kao dio obrazovnoga puta koji djeci pomaže razvijati znanja, razumijevanje i vještine potrebne za daljnje učenje i razvoj. Njegova kvaliteta ne ovisi samo o sadržajima koji se djeci nude, nego i o uvjetima u kojima se program ostvaruje. Zato svaki CEY-a centar određuje omjer odraslih i djece u skladu s nacionalnim propisima i smjernicama. Osim ispunjavanja sigurnosnih zahtjeva, taj omjer treba omogućiti kvalitetno učenje kroz igru te kontinuirano praćenje dječjega napretka različitim oblicima promatranja. Pri organizaciji rada uzimaju se u obzir iskustvo i kvalifikacije odraslih, jezici kojima govore djeca i odrasli, dob i broj djece u skupini, potrebe djece kojoj je potrebna dodatna individualna pažnja te veličina, raspored i opremljenost okruženja za učenje. Na taj se način uvjeti provedbe ne određuju neovisno o djeci, nego se povezuju s njihovim stvarnim potrebama i mogućnostima odraslih koji s njima rade.

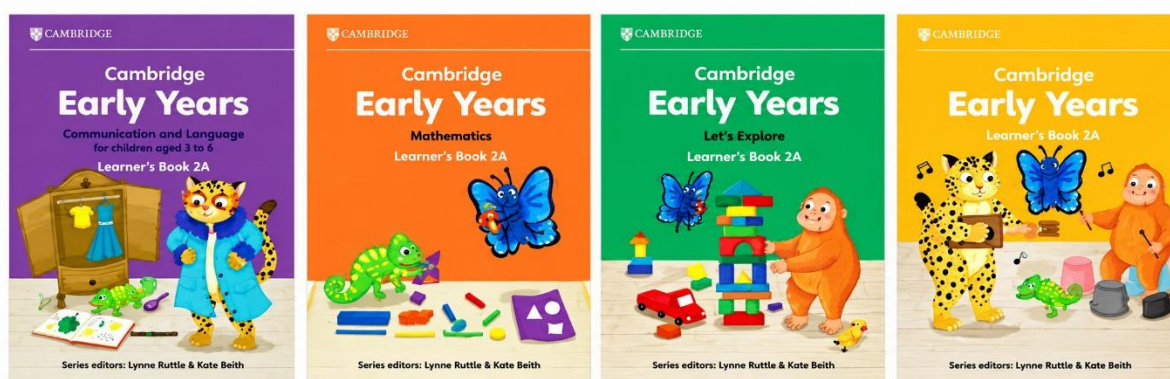
Provedba kurikuluma temelji se na pristupima poučavanju i učenju koji su dio Cambridge Early Years programa, među kojima su aktivno učenje, učenje kroz igru i višejezični pristup. Posebna se pažnja posvećuje govoru, slušanju i samoregulaciji te kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom planiranju. Važan dio provedbe čine sigurno, inkluzivno i poticajno okruženje za učenje te podrška djeci u usvajanju engleskoga kao dodatnog jezika u ranom djetinjstvu.

U našoj ustanovi CEY-a provodi se kao sastavni dio cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada i u njemu sudjeluju sve vrtičke skupine. Program se ne organizira kao izdvojeni dio dana, nego se povezuje sa svakodnevnim životom djece i iskustvima koja već stječu u predškolskoj ustanovi. Takav način provedbe omogućuje nam da nova programska polazišta ne postanu zaseban sloj postojećega rada, nego da ih povežemo s pristupom koji već razvijamo.

Usmjerenost CEY-a programa na igru, istraživanje i aktivno sudjelovanje djece povežemo s našim pristupom otvorenoga konteksta. Programske sadržaje i materijale koristimo kao dodatne resurse tijekom slobodne igre, usmjerenih aktivnosti, boravka na otvorenom i projektnih istraživanja. Djecu zbog provedbe programa ne izdvajamo iz skupine. Sadržaji i materijali postaju dio redovitoga odgojno-obrazovnog rada i nude se u skladu s njihovim interesima i razvojnim mogućnostima. Takva integracija omogućuje da se engleski jezik, matematičke i komunikacijske vještine te socijalno-emocionalne kompetencije ne razvijaju samo u unaprijed izdvojenim situacijama, nego i kroz iskustva iz svakodnevnoga života. Odgojitelji planiraju i organiziraju rad povežući programske ishode CEY-a s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, uz zadržavanje fleksibilnosti i prilagodbe svakom djetetu.

Važan dio provedbe programa čini i profesionalno učenje odraslih. Cambridge Early Years osigurava platformu na kojoj stručni djelatnici mogu pronaći resurse potrebne za provedbu programa, pratiti novosti iz svojega područja te se povezivati s drugim Cambridge stručnjacima i odgojiteljima putem mrežnih foruma za raspravu. Dostupni primjeri prakse, planovi, vodiči i drugi materijali ne koristimo kao gotova rješenja koja treba prenijeti u vlastiti rad, nego kao izvore koje možemo razmatrati u odnosu na djecu, vlastiti kontekst i pitanja koja se pojavljuju u praksi.

CEY-a ne propisuje jedinstvenu obveznu literaturu, knjige ili radne bilježnice. Predškolska ustanova zadržava mogućnost odabira literature, slikovnica, radnih listova i manipulativnih materijala u skladu s načelima programa i područjima učenja. Odgojitelji zato biraju resurse koji mogu podržati razvoj jezika i komunikacije, matematičkoga mišljenja, umjetničkoga izražavanja i istraživanja, vodeći računa o djeci kojoj ih nude i načinu na koji ih djeca koriste. Na taj način CEY-a postupno postaje dio našega odgojno-obrazovnog pristupa, a ne program koji postoji usporedno s njim. Njegova vrijednost za nas nije samo u novim sadržajima i resursima, nego i u mogućnosti da dodatno preispitujemo uvjete koje stvaramo za dječje učenje i razvoj te vlastite profesionalne odluke. Time se njegovo uvođenje izravno povezuje s našim usmjerenjem u pedagoškoj godini 2026./2027. – istraživanjem načina na koje možemo razvijati kompetencije djece i odraslih u svakodnevnom životu predškolske ustanove.

Kompetencije djece i odraslih

Kompetencije razumijemo kao sposobnost pojedinca da razumije situaciju u kojoj se nalazi, koristi vlastite mogućnosti, donosi odluke i postupno preuzima odgovornost za ono što radi. Ne promatramo ih kao skup usvojenih znanja i vještina, nego kao sposobnost koja se razvija kroz iskustvo i odnos pojedinca prema uvjetima u kojima živi, uči i radi.

U Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ promjenu razumijemo kao sastavni dio profesionalnoga razvoja. Ona počinje spremnošću odgojitelja da preispituje vlastite stavove, postupke i odluke te ih usklađuje sa stvarnim potrebama djece. Kvaliteta odgojno-obrazovnoga rada ne proizlazi samo iz usvojenih znanja i propisanih postupaka, nego iz sposobnosti da ono što radimo razumijemo, preispitujemo i prema potrebi mijenjamo.

Promjena u našoj praksi živi se svakodnevno, u načinu na koji organiziramo život djece, oblikujemo okruženje, biramo materijale, odgovaramo na njihove potrebe i procjenjujemo vlastitu prisutnost. Polazište nam je stvarno iskustvo djece, a ne unaprijed određeno rješenje. Zato je odgojiteljeva spremnost na preispitivanje vlastite prakse jedno od važnih polazišta njezina razvoja.

Cilj u ovoj pedagoškoj godini i dalje je usmjeren nas na povezivanje bilježenja dječjih tragova, profesionalne refleksije donošenja odluka i razvoj profesionalne kompetencije

Razvoj kompetencija kroz bilježenje dječjih tragova i razvoj prakse

Promjena
odgojitelja

Način na koji
vidimo dijete

Bilježenje
tragova

Čitanje
tih tragova

Preispitivanje
vlastitih odluka

Refleksija

Promjena
prakse

Razvoj
kurikuluma

Svako je dijete jedinstveno biće koje smo obvezni pratiti i upoznavati kako bismo mogli odgovoriti na njegove potrebe, interese i mogućnosti. Bilježenjem dječjih tragova nastojimo bolje razumjeti kako dijete istražuje, kako razmišlja, što ga zanima, kako povezuje iskustva, mijenja ideje i dolazi do vlastitih rješenja. Za nas bilježenje dječjih tragova nije samo bilježenje onoga što se dogodilo. Ono je način da učinimo vidljivim ono do čega dolazimo istražujući dijete, skupinu djece i vlastitu odgojno-obrazovnu praksu. Fotografija, video, zapis, tonska snimka, crtež i drugi oblici bilježenja daju nam različite uvide u dječje iskustvo. Svaki od tih tragova može sačuvati dio procesa koji nam pomaže razumjeti dijete i ono što se u njegovu učenju događa.

Bilježenje provodimo u prirodnom okruženju predškolske ustanove, u svakodnevnim situacijama u kojima djeca žive, igraju se, istražuju i surađuju. Dijete ne izdvajamo iz konteksta u kojem se njegovo učenje događa, nego nastojimo sačuvati tragove njegova iskustva onako kako se ono razvija. Tako dobivamo mogućnost povezivati različite situacije i stvarati cjelovitiju sliku djetetovih interesa, aktivnosti, mogućnosti i kompetencija. Pritom ne želimo dijete procjenjivati prema unaprijed određenim kategorijama niti ga razvrstavati prema općim razvojnim razinama. Tragove dječjega učenja koristimo kako bismo dijete slušali, razumjeli i na temelju toga promišljali o uvjetima u kojima može nastaviti istraživati i učiti. Ono što možemo vidjeti povezano je s našim razumijevanjem i znanjem. Što više znamo i razumijemo, više možemo uočiti, povezati i zabilježiti. Zato se pitamo: Kako vidimo djecu?

Način na koji bilježimo dječje tragove povezan je s načinom na koji ih vidimo. Ako želimo razumjeti dijete, nije dovoljno zabilježiti što je napravilo. Potrebno je pratiti kako istražuje, što ga zanima, kako mijenja svoje ideje, kako povezuje iskustva i kako dolazi do vlastitih rješenja. Zato bilježimo procese koje prepoznajemo i razvijamo s djecom, razgovaramo o zabilježenome i vraćamo se tim tragovima zajedno s njima. Kada su im vlastiti tragovi dostupni, djeca mogu prepoznati svoj put, prisjetiti se prethodnih pokušaja i odlučiti kako nastaviti. Mogu se vratiti započetoj ideji, promijeniti je, proširiti ili povezati s novim iskustvom. Na taj način bilježenje postaje dio zajedničkoga učenja i omogućuje kontinuitet procesa koji ne mora završiti unaprijed određenim rješenjem.

Bilježenje dječjih tragova istodobno nam omogućuje preispitivanje vlastitih odluka. Vraćajući se zapisima, fotografijama, snimkama i drugim tragovima, možemo vidjeti kako naše odluke o okruženju, materijalima, poticajima, vremenu i vlastitoj prisutnosti utječu na ono što djeca rade i kako sudjeluju u procesu. Tako prepoznajemo što im odgovara, što treba mijenjati i gdje se otvaraju novi smjerovi.

Uloga odgojitelja zato ne završava bilježenjem. Na temelju zabilježenoga odgojitelj promišlja o daljnjem radu, pronalazi materijale i poticaje koji omogućuju kontinuitet započetih istraživanja te oblikuje uvjete u kojima djeca mogu biti samostalna, promišljati, istraživati i preuzimati odgovornost za vlastito učenje. Ono do čega dolazimo bilježeći odgojno-obrazovnu praksu postaje temelj za učvršćivanje, jačanje ili produbljivanje onoga što dijete zna i može, uključujući i ono za što prije nismo znali da zna ili može.

Bilježenje nam pomaže i u prepoznavanju potrebe za specifičnim oblicima podrške pojedinom djetetu. Omogućuje nam razumjeti aktivnosti koje su u tijeku i promisliti kako ih dalje razvijati. Na taj način tragovi dječjega učenja postaju jedno od polazišta razvoja kurikuluma. Posebnu ćemo pozornost posvetiti bilježenju vlastitih odgojno-obrazovnih procesa. Odgojitelji će svoje zapise, fotografije, snimke i druge tragove koristiti za zajedničke refleksije i razgovore unutar timova. Opažanja i iskustva pojedinoga

odgojitelja povezivat ćemo s iskustvima drugih kako bismo razvijali zajednička profesionalna polazišta. Tako razvijamo ulogu refleksivnog praktičara koji istražuje vlastitu praksu, prepoznaje njezine mogućnosti i mijenja je na temelju onoga što u njoj uočava. Takav način rada zahtijeva profesionalnu otvorenost i spremnost na dijalog. Odgojitelj ne može jednom odrediti najbolji način rada i zatim ga primjenjivati bez provjere. Svako dijete, svaka skupina i svaka nova situacija donose okolnosti koje zahtijevaju novu procjenu. Zato ćemo iskustva iz svakodnevne prakse povezivati, o njima razgovarati i zajedno tražiti primjerenije mogućnosti. U takvom razumijevanju profesionalni razvoj odgojitelja ne može ostati na individualnom učenju. Praćenje vlastite prakse postaje snažnije kada pojedinačni uvid povežemo s pogledima drugih. Pojedinačna refleksija omogućuje samouvid, a razgovor sa stručnjacima donosi dodatne uvide i drugačiji pogled na vlastite postupke. Kada tim zajednički dogovori područje koje želi pratiti, različita iskustva i opažanja povezuju se oko istoga pitanja i omogućuju širi pogled na vlastitu praksu.

Dječje učenje i odnosi s djecom pokazuju nam koliko profesionalne odluke traže pažljivo razmišljanje. Profesionalni razvoj ne znači imati sve više gotovih odgovora, nego znati što trebamo pogledati prije nego što odlučimo. Odluku donosimo kada procjenjujemo treba li pričekati ili ponuditi novu mogućnost, uključiti se u razgovor ili ostati po strani, nešto predložiti ili djeci ostaviti vrijeme da sama razvijaju svoja objašnjenja. Profesionalna dvojba pojavljuje se kada imamo znanje i prethodna iskustva koja nude moguće odgovore, a istodobno vidimo da odluku trebamo povezati s djetetom i njegovim životom. Tada zastajemo prije nego što odlučimo. Vraćamo se dječjim postupcima i pitanjima te promišljamo što bi pojedini naš postupak mogao donijeti. Dvojba nam daje vrijeme da odluku povežemo sa stvarnim događanjem. Dječji interes često ne ostaje na početnom pitanju. Jedna ideja može se razvijati u različitim smjerovima, a naš je zadatak prepoznati mogućnosti koje se u njoj otvaraju.

Proces od uočavanja dječjeg interesa do profesionalne odluke počinje kada prepoznamo što dijete radi, što ga zanima, čemu se vraća i što pokušava razumjeti. Ne zaustavljamo se na vidljivom postupku, nego pratimo kako se dječja ideja razvija i što nam dijete svojim postupcima još pokazuje. Zadržavanje uz uočeno znači da ne žurimo s objašnjenjem ni odlukom. Dajemo si vrijeme da ne zaključimo prije nego što dovoljno razumijemo situaciju. Povezivanje nastaje kada uočeno povežemo s prethodnim iskustvima, drugim dječjim postupcima i svojim profesionalnim znanjem. Tako jasnije sagledavamo što se događa i možemo promisliti što to znači za sljedeću odluku. Ovi procesi ne odvijaju se uvijek istim redoslijedom niti su odvojeni jedan od drugoga. Uočeno nas može vratiti na nešto što smo ranije previdjeli, novo saznanje može promijeniti početnu procjenu, a povezivanje različitih opažanja može otvoriti potrebu za novim promatranjem. Uočavamo, zadržavamo se uz viđeno, povezujemo ga s drugim spoznajama i tek tada odlučujemo što dalje.

Bilježenje dječjih tragova povezat ćemo i sa suradnjom s roditeljima. Njihovim prikazivanjem omogućujemo roditeljima uvid u način na koji njihovo dijete istražuje, uči, surađuje i razvija svoje ideje. Tragovi tako postaju vrijedan način razmjene znanja i iskustava te polazište za cjelovitije razumijevanje djeteta i njegova procesa učenja.

U ovoj pedagoškoj godini nastaviti ćemo istraživati i usavršavati načine bilježenja koji nam omogućuju dublje razumijevanje djece i vlastite prakse. Bilježenje ćemo povezivati s promišljanjem, refleksijom, timskim razgovorima, oblikovanjem okruženja i donošenjem odluka o daljnjem radu. Nećemo ga promatrati kao izdvojenu obvezu, nego kao sastavni dio profesionalnoga učenja.

Razvoj kompetencija za nas nije izdvojeno područje rada, nego poveznica između načina na koji dijete živi, uči i sudjeluje u svakodnevnom životu predškolske ustanove i načina na koji odrasli donose profesionalne odluke. Želimo nastaviti istraživati kako organizacija svakodnevnoga života, odgojno-obrazovni rad i okruženje mogu stvarati uvjete u kojima i djeca i odrasli razvijaju svoje mogućnosti, preuzimaju odgovornost i uče donositi odluke. Na taj se način vraćamo početnom pitanju: Kako što bolje organizirati svakodnevni život naše predškolske ustanove tako da svako dijete može zadovoljiti svoje osnovne potrebe, sudjelovati u donošenju odluka primjerenih svojoj dobi, razvijati odgovornost i pritom imati pravo na vlastiti ritam? Na ovo pitanje ne tražimo trajni odgovor, nego ga iz godine u godinu nastavljamo graditi kroz svakodnevni život djece, naše profesionalne odluke i zajedničko istraživanje vlastite prakse.

Pitanje kompetencija i nakon niza godina ostaje nam važno jer ih ne razumijemo kao skup usvojenih znanja i vještina, nego kao sposobnost pojedinca da razumije situaciju u kojoj se nalazi, koristi vlastite mogućnosti, donosi odluke i postupno preuzima odgovornost za ono što radi. Razvoj kompetencija ne možemo odvojiti od načina na koji organiziramo odgojno-obrazovni rad. Dijete ih razvija kada može birati, pokušavati, pogriješiti, mijenjati svoj pristup, tražiti rješenja i preuzimati odgovornost primjereno svojoj dobi. Odgojitelj ih razvija kada može propitivati vlastite odluke, učiti iz iskustva, razmjenjivati s drugima i mijenjati način rada kada prepozna da djeci treba nešto drugačije.

Program predškole – završne pripreme za prelazak djeteta u školu

Završne pripreme za prelazak u školu ne izdvajamo iz svakodnevnoga odgojno-obrazovnog rada niti ih razumijemo kao zaseban program koji se počinje provoditi tek u posljednjoj godini. U toj godini posebnu pozornost usmjeravamo na produbljivanje iskustva koja djeci mogu pomoći u prijelazu u novo okruženje, povezujući ih s onim što su tijekom prethodnih godina razvijala, istraživala i učila.

U Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ potpuno smo svjesni zakonskih propisa koji uređuju Program predškole, osobito Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Pravilnika o sadržaju i trajanju programa predškole (Narodne novine, br. 107/2014.) te Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Narodne novine, br. 5/2015.). Program predškole obavezan je program odgojno-obrazovnoga rada s djecom u godini prije polaska u osnovnu školu.

Iako smo svjesni da je Program predškole zakonom propisan naziv programa, u Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ interno ga nazivamo Završne pripreme za prelazak djeteta u školu, jer za nas upravo to i jest. Ne razumijemo ga kao početak pripreme djeteta za školu, nego kao završno razdoblje u kojem povezujemo i dodatno usmjeravamo iskustva, znanja, sposobnosti i kompetencije koje dijete razvija tijekom cijeloga boravka u predškolskoj ustanovi.

Smatramo da se dijete za školu ne počinje pripremati tek u godini prije polaska, nego od trenutka kada ulazi u našu predškolsku ustanovu. Ako dijete od prve godine života do polaska u školu sudjeluje u kvalitetnom odgojno-obrazovnom procesu koji odgovara njegovoj dobi, razvojnim mogućnostima, interesima i potrebama, tada se sadržaji koje obuhvaća Program predškole sustavno ostvaruju tijekom njegova svakodnevnoga života u ustanovi.

Zato završne pripreme za prelazak u školu ne izdvajamo iz svakodnevnoga odgojno-obrazovnog rada niti ih razumijemo kao zaseban program koji se počinje provoditi tek u posljednjoj godini. U toj godini posebnu pozornost usmjeravamo na produbljivanje iskustva koja djeci mogu pomoći u prijelazu u novo okruženje, povezujući ih s onim što su tijekom prethodnih godina razvijala, istraživala i učila.

Naše razumijevanje proizlazi iz uvjerenja da kvalitetan odgojno-obrazovni rad tijekom cijeloga predškolskog razdoblja stvara temelje za prelazak djeteta u školu. Posljednja godina zato nije početak pripreme, nego završno povezivanje i usmjeravanje iskustava koja dijete već ima.

U pedagoškoj godini 2026./2027. u našoj ustanovi provodi se Program predškole. Naš odgojno-obrazovni rad zasniva se na razumijevanju da se dijete za školu ne počinje pripremati tek u godini prije polaska, nego

od trenutka kada ulazi u našu predškolsku ustanovu. Zato se prema razvoju njegovih sposobnosti, interesima, potrebama i načinu učenja odnosimo s pažnjom i poštovanjem tijekom cijeloga boravka u ustanovi.

Godina prije polaska u školu donosi dodatno usmjeravanje prema iskustvima koja će djeci biti potrebna u novom okruženju. U tom razdoblju posebnu pažnju posvećujemo materijalima koje djeci nudimo, među kojima su i radni listovi. Njih pažljivo bирамо, vodeći računa o tome što djeci omogućuju, jesu li primjereni njihovoj dobi i iskustvima te potiču li razmišljanje, zaključivanje, grafomotoričke i predčitalačke vještine, matematičko mišljenje i samostalnost. Radni list za nas nije cilj sam po sebi, nego jedan od materijala kojim djetetu omogućujemo da vježba, istražuje i primjenjuje ono što već zna.

Zato završnu pripremu za školu ne izdvajamo iz svakodnevnoga života djece u odgojno-obrazovnom procesu. Ona proizlazi iz svega što dijete tijekom predškolske dobi razvija i gradi, a u posljednjoj godini dodatno usmjeravamo pažnju na iskustva koja mu mogu pomoći u prijelazu prema školskom okruženju.

Program je u potpunosti usklađen s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju. Provodi se za svu djecu u godini prije polaska u osnovnu školu. Ove pedagoške godine u ustanovu je upisano ukupno 25 školskih obveznika.

Cilj Programa predškole nije izdvojena priprema djeteta za školu, nego stvaranje uvjeta u kojima dijete potvrđuje i dodatno oblikuje stečene kompetencije potrebne za novi životni kontekst. U svakodnevnim situacijama potičemo razvoj socijalno-emocionalnih sposobnosti, samostalnosti i suradničkih vještina, razvijamo predčitalačke i predmatematičke vještine kroz igru i istraživanje te njegujemo znatiželju, motivaciju i upornost u učenju. Jednako tako, potičemo kreativnost, komunikaciju i različite načine izražavanja.

Program se provodi integrirano u dnevne aktivnosti redovitoga programa, uz posebno planiranje i praćenje rada s djecom školskim obveznicima. Aktivnosti se usklađuju s dobi, potrebama i interesima djece te uključuju igru, istraživačke projekte, likovno, glazbeno, tjelesno i govorno izražavanje. Posebna se pažnja posvećuje razvoju samostalnosti, koncentracije i radnih navika te pripremi djece za nove socijalne uloge koje donosi polazak u školu.

Predviđeni opseg programa iznosi 250 sati godišnje, raspoređenih tijekom cijele pedagoške godine, u skladu s propisima. Kao podrška realizaciji aktivnosti koristit će se komplet MALA ŠKOLA Naklade Cvrčak. Materijali iz kompleta usmjereni su na razvoj fine motorike i likovnog izraza, stjecanje predmatematičkih pojmova te razvoj govorno-jezičnih i spoznajnih vještina.

Suradnja s roditeljima ostvaruje se redovitim informiranjem o napretku djece kroz individualne razgovore, radionice i zajedničke aktivnosti. Tijekom godine planira se i suradnja s lokalnom osnovnom školom kroz posjete, zajedničke aktivnosti i razmjenu iskustava. Takva suradnja omogućuje povezivanje iskustava predškolske ustanove i škole te olakšava djeci prijelaz u novi obrazovni kontekst. Napredak djece prati se kroz pedagoške zapise, portfolio i bilješke odgojitelja. Evaluacija programa provodi se na razini odgojitelja i stručne službe, uz uključivanje roditelja.

Obogaćivanje redovitog programa dodatnim sadržajima

Obogaćivanje redovnog programa

Kraći programi izdvojeni dio programa dodatno se naplaćuju roditeljima, dok se uvođenjem CEY programom programi koji se ostvaruju u okviru redovitoga programa ne izdvajaju kao dodatni programi koji bi se posebno naplaćivali roditeljima. Oni postaju sastavni dio svakodnevnoga odgojno-obrazovnog rada. Programi koji zbog svoje prirode zahtijevaju individualiziranu provedbu i izdvojenu organizaciju rada imaju zasebno utvrđenu ekonomsku cijenu te se dodatno naplaćuju roditeljima.

Programi koje ostvarujemo u Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ polaze od potrebe djeteta za kretanjem, istraživanjem, izražavanjem, stvaranjem i učenjem kroz iskustvo. Ne promatramo ih kao izdvojene sadržaje koji se dodaju svakodnevnom životu djece, nego nastojimo da ono što program donosi pronađe svoje mjesto u životu skupine i nadoveže se na dječje interese, iskustva i mogućnosti.

Ritmika i ples djeci omogućuju da kroz pokret, ritam i glazbu istražuju vlastito tijelo, izražavaju emocije i pronalaze različite načine kretanja. U igri, uz glazbu, brojalice i pjesme, djeca razvijaju osjećaj za ritam, koordinaciju, ravnotežu i sigurnost u pokretu. Upoznaju osnovne plesne elemente i različite oblike plesnoga izražavanja, od narodnih i modernih plesova do slobodne improvizacije. Važan nam je pritom odnos prema pokretu – da dijete ima slobodu izraziti se, da sudjeluje na način koji mu odgovara i da u zajedničkom kretanju osjeti radost i povezanost s drugima.

Program se ostvaruje tijekom cijele pedagoške godine, jednom tjedno u trajanju od 45 minuta, a sadržaji se prema potrebi povezuju s drugim iskustvima djece, temama u skupini, projektima, priredbama i događanjima. Ono što pratimo nije samo razvoj plesnih vještina, nego i način na koji dijete sudjeluje, izražava se, surađuje, stječe sigurnost i pronalazi zadovoljstvo u kretanju. U tome važnu ulogu imaju i dječji doživljaji, razgovori s njima te iskustva roditelja.

Kraći program sporta također polazi od djetetove potrebe za svakodnevnim kretanjem. Kroz motoričke igre, poligone spretnosti, elemente različitih sportova, timske zadatke i sportske igre djeca razvijaju snagu, brzinu, izdržljivost, ravnotežu i koordinaciju. Upoznaju pravila jednostavnih sportskih igara, uče surađivati, čekati svoj red, prihvaćati dogovorena pravila i doživjeti zajednički uspjeh. Natjecanje nije samo sebi svrha. Važnije nam je da dijete iskuša svoje mogućnosti, ustraje, sudjeluje i razvija pozitivan odnos prema tjelesnoj aktivnosti.

Program se ostvaruje tijekom cijele pedagoške godine. Za dvije skupine predviđena su četiri susreta tjedno u trajanju od 45 minuta, a za tri skupine tri susreta tjedno. Aktivnosti se odvijaju u dvorani, na vrtićkom igralištu ili u prirodi, ovisno o vremenskim uvjetima i mogućnostima. Uz kretanje se uključuju i vježbe disanja, opuštanja i istezanja, kako bi djeca postupno upoznavala različite načine brige o vlastitom tijelu.

Polazište ovoga programa jest razumijevanje da je kretanje jedna od temeljnih dječjih potreba i pravo svakoga djeteta. Zato sportske sadržaje povezujemo s redovitim odgojno-obrazovnim radom i drugim područjima razvoja. Motorička iskustva nisu odvojena od emocionalnog, socijalnog, spoznajnog i drugih vidova razvoja, nego ih dijete povezuje u vlastitom iskustvu.

Kraći STEM program otvara djeci mogućnost da svijet oko sebe upoznaju kroz pitanje, pokušaj, istraživanje i ponovno traženje odgovora. Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika u ranom djetinjstvu ne pojavljuju se kao zasebna školska područja, nego kroz ono što djeca prirodno rade – promatraju, uspoređuju, mjere, grade, rastavljaju, ponovno sastavljaju, predviđaju i provjeravaju svoje ideje.

Djeca kroz jednostavne pokuse istražuju prirodne pojave, koriste povećala i druge jednostavne alate, upoznaju tehnologiju primjereno svojoj dobi, grade i konstruiraju, razvijaju prostornu svijest te kroz svakodnevne situacije susreću brojenje, mjerenje, oblike, odnose i uspoređivanje. Važnim smatramo da dijete ne dobije odmah odgovor, nego da ima priliku do odgovora doći vlastitim iskustvom.

STEM program provodi se utorkom i četvrtkom u popodnevним terminima, a sadrži se prema potrebi povezuju s onim što se događa u skupinama i s pitanjima koja djeca donose u svakodnevni život.

Uključivanjem Dječjeg vrtića „Mali istraživač“ u Cambridge Early Years Centre / Cambridge obitelj mijenja se i način na koji promatramo pojedine programe. Programi koji imaju odgovarajuću verifikaciju i mogu se ostvarivati unutar redovitoga odgojno-obrazovnog rada više se ne izdvajaju kao dodatni programi. Oni postaju dio svakodnevnoga života djece i dostupni su svoj djeci.

Odlukom osnivača programi koji se ostvaruju u okviru redovitoga programa ne izdvajaju se kao sadržaji koji bi se posebno naplaćivali roditeljima. Njihovi pristupi i sadržaji ugrađuju se u svakodnevni rad odgojno-obrazovnih skupina. Programi koji po svojoj prirodi zahtijevaju individualiziranu provedbu i zasebnu organizaciju rada imaju posebno utvrđenu ekonomsku cijenu i dodatno se naplaćuju roditeljima.

Zato se u prikazu programa koji su uključeni u redoviti odgojno-obrazovni rad navodi oznaka **„Implementiran u redoviti program“**. Time jasno razlikujemo programe koji se trenutačno ne provode od onih koji se provode, ali su postali sastavni dio svakodnevnoga života vrtića.

Rano učenje engleskoga jezika nakon uvođenja programa Cambridge Early Years postaje sastavni dio cjelodnevnoga programa ranoga učenja engleskoga jezika za djecu od treće godine do polaska u školu. Engleski jezik djeca susreću tijekom cijeloga dana – u individualnoj komunikaciji, u manjim i većim skupinama, kroz igru i različite svakodnevne situacije. U provedbu programa uključeno je dvanaest odgojitelja s certifikatima o položenoj razini B2.

Senzorno-istraživački program ostvarujemo u dvije opremljene senzorne sobe. Njegovi se elementi uključuju u svakodnevni život djece i omogućuju različita osjetilna iskustva, istraživanje i upoznavanje vlastitih reakcija na podražaje.

Elementi NTC programa također su dio svakodnevnoga rada. Uz specijaliziranu opremu i uključivanje odgojitelja osposobljenih za njegovu provedbu, različita iskustva i poticaji pronalaze svoje mjesto u životu skupina.

Dramsko-scenski program ostvaruje se svakodnevno u zasebnom prostoru. Time djeca imaju mogućnost kontinuirano se izražavati pokretom, govorom, igrom uloga i drugim oblicima scenskoga izražavanja, bez potrebe da se takvo iskustvo veže samo uz pripremu priredbe ili posebnoga događanja.

Program „Roditeljska posla“ ostvarujemo kroz cikluse tijekom pedagoške godine. Roditelji se uključuju u život vrtića na različite načine, donoseći svoja znanja, iskustva i interese, a dosadašnji odaziv pokazuje da ovakav oblik povezivanja roditelja i vrtića ima svoje važno mjesto u našem radu.

Programi ranoga učenja talijanskoga i njemačkoga jezika te Abacus trenutačno se ne provode zbog nedostatnoga interesa roditelja. S obzirom na način organizacije, u slučaju ponovnoga interesa provodili bi se kao zasebni programi koji zahtijevaju individualiziranu provedbu i posebnu ekonomsku cijenu. Njihovo trenutačno neprovođenje ne znači da ih u budućnosti ne možemo ponovno ponuditi roditeljima kao mogućnost izbora za njihovo dijete.

Integriranjem verificiranih programa u redoviti odgojno-obrazovni rad želimo izbjeći njihovo izdvajanje iz života skupine. Kada određeni pristup postane dio svakodnevice, dijete ga ne doživljava kao nešto što se događa „nakon“ redovitoga programa, nego kao još jedan način istraživanja, izražavanja, učenja i zajedničkoga života. Na taj način programi koje ostvarujemo ne ostaju zasebne cjeline. Oni se susreću s dječjim interesima, povezuju s iskustvima koja djeca već imaju i postaju dio načina na koji organiziramo njihov svakodnevni život u vrtiću.

V. SURADNJA S RODITELJIMA

U kontekstu predškolske ustanove, prvi i ključni suradnik roditeljima je odgojitelj.

Odgojitelj svakodnevno boravi s djetetom, poznaje njegove potrebe, ritam, interese i način učenja, te upravo zbog te neposredne prisutnosti ima središnju ulogu u izgradnji suradničkog odnosa s roditeljima.

Kroz svakodnevne susrete, razmjenu informacija, razgovore i zajedničko promišljanje o djetetovu razvoju, odgojitelj stvara povjerenje i osigurava kontinuitet između obiteljskog okruženja i prostora predškolske ustanove.

Takav odnos djetetu donosi osjećaj sigurnosti i povezanosti, a roditeljima pruža podršku i oslonac.

Suradnja s roditeljima ne završava na razini svakodnevne komunikacije s odgojiteljem, nego se nadograđuje kroz djelovanje stručnog tima, ravnatelja i cijele ustanove. Ipak, temeljni i prvi kontakt koji oblikuje kvalitetu odnosa roditelja s ustanovom najčešće polazi upravo od praktičara. Fokusiranost roditelja isključivo na upravo predškolskih ustanova ili nadležne institucije kao središnje mjesto moći i odgovornosti, od koje se očekuje rješavanje svih problema, pokazuje pogrešno razumijevanje odnosa unutar odgojno-obrazovnog sustava. Takav pristup udaljava roditelja od onoga tko je istinski prisutan u životu njihova djeteta, od matičnog praktičara. Odgojitelj je temeljna jedinka komunikacije s roditeljem, osoba koja svakodnevno provodi vrijeme s djetetom, promatra ga, podržava i gradi s njim odnos povjerenja. On prepoznaje djetetove potrebe, interese i emocionalna stanja te kroz svakodnevne situacije oblikuje iskustva koja dijete živi u predškolskoj ustanovi. Suradnja roditelja i praktičara ne počiva na pravilima, nego na međusobnom povjerenju i zajedničkom razumijevanju djeteta.

Profesionalna hrabrost uprave predškolske ustanove očituje se u sposobnosti da roditelje usmjeri prema odgojitelju, čime se potvrđuje povjerenje u njegovu stručnost i profesionalni integritet. U ustanovama u kojima postoji povjerenje u odgojitelje ne pojavljuje se potreba za stalnim nadzorom niti za donošenjem konačne odluke od strane uprave. Uloga ravnatelja očituje se u pružanju podrške i stvaranju okruženja u kojem praktičari imaju slobodu i odgovornost djelovati u korist djeteta, čak i kada sustav postavlja

ograničenja. Takva komunikacija moguća je samo u ustanovama u kojima vlada uzajamno povjerenje i transparentnost, gdje se odgovornost ne prebacuje s jednih na druge, nego se dijeli i živi kao zajednička vrijednost.

Kada roditelji i predškolska ustanova uspostave izravan i otvoren dijalog, tada se stvara odnos suradnje u kojem je dijete uistinu u središtu. Uprava može biti podrška, ali ne i zamjena za taj odnos. Suvremena praksa zahtijeva povratak povjerenja, prvenstveno između roditelja i praktičara, jer upravo u tom odnosu počinje i završava kvaliteta svakodnevnog života djeteta u ustanovi. Kvaliteta rada ustanove prepoznaje se kao rezultat zajedničkog djelovanja svih sudionika, a ne kao posljedica hijerarhijske kontrole. Profesionalna hrabrost postaje ključan pokazatelj zrelosti ustanove jer se od praktičara očekuje postupanje u korist djeteta i u situacijama kada je to zahtjevnije od pukog provođenja propisanih procedura. U takvom djelovanju praktičara vodi etičnost, znanje i dubinsko razumijevanje djetetovih potreba.

Kvaliteta suradnje nikada ne smije biti rezultat podilaženja, nego promišljenog stručnog djelovanja u kojem je dijete središnja vrijednost, a profesionalni integritet praktičara jamac te vrijednosti. Prava suradnja nastaje kada roditelj i praktičar ne djeluju suprotstavljeno, nego se nadopunjuju, i kada dijete ne postaje predmet rasprave, nego zajednički razlog i smjer svakog djelovanja.“

Planirani oblici suradnje u Dječjem vrtiću Mali istraživač proizlaze iz potrebe za otvorenim dijalogom, međusobnim povjerenjem i razmjenom iskustava, pri čemu je dobrobit djeteta zajednički smjer djelovanja. Ovakvo razumijevanje suradnje s roditeljima polazište je za oblikovanje odnosa i načina komunikacije koje u Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ nastojimo razvijati kroz različite oblike zajedničkog sudjelovanja.

Dnevna komunikacija

Iako je, za naš kvalitetan odgojno-obrazovni rad s djetetom, iznimno važno upoznati individualne karakteristike svakog roditelja i obitelji u cjelini (razumjeti očekivanja) te dnevnu komunikaciju trebamo svesti na razumnu vremensku granicu kako se roditelj ne bi osjećao odbačeno i neuvaženo.

Ovaj oblik komunikacije ne smije biti temeljni oblik informiranja jer se time dovodi u pitanje sigurnost druge djece, ali i kvaliteta razumijevanja onog što želimo prenijeti roditelju obvezni smo dati dnevnu informaciju o djetetu, ali na kratak i smislen način inzistirati na suradnji ponavljanjem određene informacije koju držimo važnom svakodnevno dok se ne postigne razumijevanje onog što smatramo potrebnim te međusobno povjerenje.

U dnevnoj komunikaciji potrebno je izreći nešto pozitivno o djetetu, prepričati kratko neki događaj ili ispričati neku anegdotu vezanu uz dijete. Na taj način šaljemo roditelju izravnu informaciju: „Vidim vaše dijete, pratim ga, osjećam ga.“ Važna podrška potrebnoj komunikaciji na vratima je bilježnica skupine. Ona se uvijek treba nalaziti na ulaznim vratima s točno evidentiranim informacijama koje je potrebno prenijeti roditeljima pri preuzimanju djeteta. Bilješke ovise prvenstveno o dobi djeteta pa mogu biti širokog raspona; od osnovnih kako je jelo i spavalo za mlađe, preko onih koje držimo bitnim za djetetov rast i razvoj, uočene bitne socijalne vještine djeteta ili određena odstupanja od prihvatljivih ponašanja, do onih koje roditelji očekuju da pratimo jer nam je to napomenuo.

Komunikacija putem informativnih i digitalnih panoa

Odgojitelji imaju obvezu mijenjati informativne panoe ističući najvažnija odgojno-obrazovna djelovanja u tom mjesecu. Odgojitelji dogovaraju redoslijed sadržaja koji će se nalaziti na panou. Na panoe mogu ići fotografije djece u aktivnostima, zapisi, dječji uradci, informativni i stručni sadržaji za roditelje te informativni sadržaji.

Individualne konzultacije

Prihvatljiv i poželjan oblik komunikacije koji omogućava naše bolje i dublje upoznavanje (razumijevanje) roditelja i socijalnih odnosa koji vladaju unutar obitelji. Individualne komunikacije najbolji su način da nas roditelj bolje upozna, stekne povjerenje u naše stručno znanje i prihvati nas kao suradnika u odgoju i obrazovanju njegovog djeteta. Izravan i najkraći put upoznavanja roditelja (obiteljskih odnosa) koji bitno utječu na naš odgojno-obrazovni rad s djetetom. Individualne konzultacije roditelj /odgojitelj treba doživjeti kao pravo i obvezu, a ne mogućnost.

Dobra osobna priprema za bilo koji oblik komunikacije s roditeljima iznimno je važan dio uspješne suradnje. Dobro pripremljena dokumentacija (video zapisi ili fotografije) jest ona koja nema prezentacijski nego smisleni cilj informiranja o djetetu. To zahtijeva uredno i kontinuirano vođenje individualnih mapa djeteta kako bismo u svakom trenutku bili spremni na razgovor. Izravno i smisleno informiranje roditelja o njegovom djetetu moguće je samo uz kvalitetnu dokumentaciju o djetetu. To je najučinkovitiji način ohrabrivanja roditelja u svim situacijama, posebno onim koje zahtijevaju dublju stručnu podršku kao što je davanje informacija o određenim razvojnim odstupanjima. Na izvanrednim konzultacijama koje zatraži roditelj potrebno je pitati razlog takve potrebe kako bismo se pripremili (roditelj ima neko pitanje, nešto ga posebno zanima, nešto se dogodilo što želi razjasniti). Nije obavezno koristiti dokumentaciju, ali uredno vođenje individualnih mapa djece često će nam omogućiti da i u takvim situacijama imamo stručnu podršku dokumentiranog materijala o djetetu.

Konzultacije se odvijaju od listopada do svibnja (8 mjeseci); samo iznimno izvan tog okvira (po potrebi roditelja, odgojitelja ili članova stručne službe). Svaki bi roditelj u tom periodu trebao dvaput obaviti konzultacije s odgojiteljima. Odgojitelji trebaju podijeliti djecu u svojoj skupini u dvije grupe; jedan će odgojitelj u prva četiri mjeseca konzultacija (listopad-siječanj) obaviti po jednu konzultaciju s roditeljima iz jedne grupe, a u druga četiri mjeseca (veljača-svibanj) će se zamijeniti i imati jednu konzultaciju s drugom grupom roditelja. Tako će svaki odgojitelj imati konzultacije sa svim roditeljima jednom, a roditelji će moći upoznati oba odgojitelja. Sve konzultacije odgojitelji zapisuju u evidenciju konzultacija koja se nalazi na serveru. Odgojitelji obvezno zapisuju termine koji su odgođeni ili od strane roditelja ili od strane odgojitelja. Roditelje se može dvaput uzastopno pozivati na konzultacije; ukoliko se svaki put ne odazovu ili opravdaju svoju nemogućnost dolaska, odgojitelji nemaju obvezu pozivati ih na iste. U slučaju nedolaska roditelja u problemskim situacijama stručni tim preuzima obvezu kontakta s roditeljima.

Poseban oblik individualnih konzultacija

Kod određenih problemskih situacija s djetetom ili razvojnih odstupanja djeteta (koja odgojitelj ili stručni suradnik procjenjuje) uvijek je u razgovor s roditeljima potrebno uključiti nekog člana stručno razvojne službe (ovisno o području djelovanja) kako bi se pružila potrebna stručna podrška odgojitelju, ali i roditelju. Odgojitelji su obvezni, u slučaju određenih problemskih situacija koje uoče ili bilo kojeg oblika ozbiljnijeg ozljeđivanja djece, obavijestiti stručni tim o tome kako bi dobio stručnu podršku daljnjeg postupanja. Nije poželjno da roditelj kontaktira službu, a da ona ne zna ništa o događanjima. To svakako pokazuje našu neprofesionalnost koju želimo izbjeći. Prije individualnog razgovora s roditeljima (u problemskim situacija s djetetom ili razvojnim odstupanjem djeteta) stručni tim obavezan je provesti praćenje djeteta u suradnji s odgojiteljima, s ciljem objektivizacije situacije i dogovaranja smjera individualnog razgovora/cilja koji želimo postići. U sve aktivnosti vezane uz sprječavanje agresivnog ponašanja među djecom nužno je uključivanje roditelja ili skrbnika, kako bi se dugoročno osiguralo uklanjanje takvih ponašanja i promicala načela neagresivnog ponašanja, kao preduvjete kvalitetnog i sigurnog odrastanja djece.

Ako se u periodu prilagodbe kod djeteta uoče odstupanja opservacija djeteta traje 2 mjeseca. U praćenju djeteta odgojitelji se služe razvojnim skalama koje su za njih obvezni pripremiti stručni suradnici. Tijekom opservacije, odgojitelji će kroz svakodnevnu komunikaciju informirati roditelje da se primjećuju određene različitosti kod njihovog djeteta kako bi ih pripremili na budući individualni razgovor. Nakon što prođe mjesec dana prilagodbe (što je više moguće u kontinuitetu), može se početi dogovarati termin za individualne konzultacije. Za veća i vidljivija odstupanja, na prvim konzultacijama bit će prisutan i stručni tim. Za manja odstupanja, odgojitelj će procijeniti hoće li biti sam ili sa stručnim timom.

Roditeljski sastanci određene namjene

TIP SASTANKA	TERMIN	SKUPINE
Informativni sastanak	Na početku pedagoške godine 2026.	Sve skupine
Informativni sastanak za roditelje djece školskih obveznika	rujan 2026.	školski obveznici
Tematsko predavanje – online	Listopad 2026.	Po želji
Prezentacijski sastanak	studenj 2026. ožujak 2027.	Sve skupine
Tematsko predavanje – online	Listopad 2026. veljača, travanj 2027.	Po želji
Prezentacija rada kraćih programa	Svibanj 2027.	Polaznici kraćih programa
Završna svečanost za predškolce	Svibanj, 2027.	Školski obveznici
Zajednička druženja djece i roditelja	Prosinac 2026. lipanj 2027.	svi

Drugi oblici suradnje usmjereni su na informativno-stručnu potporu roditeljima u stjecanju znanja o dječjem razvoju, odgoju i obrazovanju.

Stručni tekstovi o dječjem razvoju

Objavljujemo ih na web-stranicama dječjega vrtića i na panoima za roditelje. Teme obuhvaćaju razvojne karakteristike djece određene dobi, razvojne faze, socio-emocionalni razvoj djece, poteškoće u ponašanju, poticanje darovitosti, prilagodba djece novoj sredini, djeca i mediji, postavljanje pravila ponašanja i roditeljski stilovi. Svaka tema pratit će aktualna ponašanja djece u skupini, a stručnim člancima nastojimo savjetovati roditelje i biti im potpora u stjecanju znanja o dječjem razvoju i roditeljskim vještinama.

Problemske priče za djecu

Svaki tjedan roditeljima ćemo predlagati priče, slikovnice ili pjesmice koje će se baviti određenim problemom ili poteškoćom u dječjem ponašanju. Priče mogu pomoći djeci u rješavanju različitih problemskih situacija. Slušajući priče o imaginarnim junacima koji su uspjeli prebroditi životne probleme djeca uče kako mogu riješiti vlastite poteškoće.

Savjetodavna potpora roditeljima

Potpora roditeljima u stjecanju roditeljskih vještina obuhvaća individualne konzultacije, stručna savjetovanja i druženja na roditeljskim sastancima. Roditelji pokazuju veliko zanimanje za svaki oblik suradnje ako uspijemo ostvariti međusoban kontakt i povjerenje s naglaskom na individualne konzultacije, koje su obvezne za roditelje i moraju se održati barem dva puta godišnje sa svakim roditeljem. Posebno ih zanimaju svakodnevne problemske situacije koje imaju s djecom te poteškoće u razvoju i nekim vidovima ponašanja (odvikavanje od pelena, spolni razvoj, socijalna komunikacija, poteškoće samohranoga roditeljstva). Planirani su informativni roditeljski sastanci na početku pedagoške godine, kako bi se roditelje uvelo u novu pedagošku godinu, u sve specifičnosti rada, upoznavanje s novim odgojiteljima, i sa svim ostalim bitnim informacijama koje su roditeljima važne u početku pedagoške godine. Tijekom godine planiramo i prezentacijske roditeljske sastanke kako bi roditelji imali uvid u odgojno-obrazovni rad i aktivnosti koje se svakodnevno odvijaju u vrtiću. Dokumentacija u funkciji suradnje s roditeljima omogućuje posredovanje različitih segmenata odgojno-obrazovnoga procesa. Ona olakšava razumijevanje djeteta i njegova odgoja i obrazovanja te predstavlja temelj izgradnje partnerstva s roditeljima i doprinos razvoju njihovih roditeljskih kompetencija.

Suradnja s roditeljima - pružanje psihološke podrške djeci

Promjene na društvenim razinama odrazile su se i na našu djecu. U odgoju djeteta ne postoji jednosmjernan odnos, prema Bronfenbrennerovom ekološkom modelu svi uključeni u proces utječu jedni na druge, od neposredne okoline djeteta, roditelja, šire obitelji, preko vrtića, okoline u kojoj živimo do kulture i našega društva. Društvo je u našem svijetu usmjereno na profit, stjecanje što više znanja i brigu za budućnost. Društvena klima odrazila se i na našu djecu, stručnjaci koji rade s djecom opisuju da djeca danas teško odgađaju zadovoljenje, sve što žele trebaju dobiti odmah, sve potrebe trebaju se odmah zadovoljiti i djeca više ne znaju što je dosada – ukoliko im je dosadno roditelj osjeća da ga treba zabaviti. Stoga često posežu za igricama na tabletima ili mobitelima. Kanadska terapeutkinja Viktorija Prooday objašnjava da se kod današnje djece primjećuje pad u društvenom, emocionalnom i akademskom funkcioniranju. Budući da roditelji imaju razne obveze, djeca su sve više na digitalnim uređajima, od prijašnje slobodne igre vani i s drugima kada su imali mogućnost razvijati socijalne vještine. Tehnologija im ne pomaže u tome i zapravo ih onemogućava. Dječji mozak je plastičan i prepun novih mogućnosti i puteva koji se mogu stvarati među neuronima, međutim ako dijete ne dobiva određene informacije kako se socijalizirati, kako voziti bicikl ili za neku drugu vještinu neće je imati prilike izvežbati.

Dječja emocionalna pismenost danas je zanemarena, a za uspješan rast i razvoj potrebna je emocionalna ravnoteža. Emocije imaju važnu ulogu u izgradnji naših odnosa, o tome kako se osjećamo sami sa sobom, što osjećamo prema sebi i drugima. Odrasle osobe predstavljaju važan model za djecu, jer svojim primjerom, reakcijama i komunikacijom uče djecu o prihvatljivom izražavanju emocija. Ponekad nije važno samo ono što kažemo već našim ponašanjem i stavovima šaljemo poruku. Želimo potaknuti djecu da se mogu nositi s određenim emocijama, kada im se dogodi neki problem da nauče kako izražavati emocije na primjeren način i prihvate svoje osjećaje. To im pomaže da nauče regulirati vlastite osjećaje. Učenje djeteta takvim emocionalnim vještinama može mu pomoći da se u životu nosi s preprekama, da nauči prihvaćati vlastite pogreške, usmjeri se na rješavanje problema, odgodi zadovoljenje i bude strpljivo. Učimo dijete da nema pozitivnih i negativnih emocija već one koje su nama ugodne i neugodne, a razlikujemo se po načinu

koliko ih intenzivno doživljavamo i koliko se uspješno nosimo s njima. Ukoliko kod djeteta razvijamo emocionalnu pismenost naučit ćemo ga se na zdrav i prihvatljiv način nosi s različitim emocijama i omogućavamo veću kvalitetu života u budućnosti. Svakodnevno okruženje u kojem boravi dijete poput roditeljskog doma i dječjeg vrtića najbolje je mjesto za takve prve korake. Ako pomognemo djetetu da se nosi s preplavljujućim emocijama razvijamo kod njega emocionalnu pismenost. Djeca s višim kvocijentima emocionalne inteligencije bolje se nose sa svojim osjećajima te se lakše mogu utješiti kada su povrijeđeni. Takva djeca imaju bolje razumijevanje drugih odnosa (interpersonalna i intrapersonalna inteligencija) i mogu stvarati čvrsta prijateljstva. Razvijanjem emocionalne inteligencije dijete postaje odgovornije, zadovoljno i uspješnije. Što se odražava na odnose u obitelji, vrtiću, školi i drugim sredinama. (Declare, 1998). Također za dijete predškolske dobi najvažnija je nestrukturirana, spontana i slobodna igra. Američko pedijatrijsko društvo navelo je različite dobrobiti koje nastaju uslijed dječje slobodne igre; od kognitivnog, socijalnog, emocionalnog i motoričkog razvoja. U slobodnoj igri dijete koristi svoju kreativnost, razvija maštu, sposobnosti i druge snage. Dijete je u interakciji sa svijetom koji ga okružuje, uči kako surađivati s drugima, dijeliti i rješavati sukobe. Vježba donositi odluke, razvija se spremnost za učenje te pomaže djeci u radu sa njihovim strahovima i građenju samopouzdanja.

PLAN RODITELJSKIH SASTANAKA I DRUŽENJA S RODITELJIMA

PEDAGOŠKA GODINA 2026./2027.

MJESEC	PLANIRANI SADRŽAJ
Rujan 2026.	- Uvodni sastanak – otvaranje pedagoške godine - Roditeljski sastanak za roditelje djece školskih obveznika – Polazak u školu
Listopad 2026.	Tematske radionice s roditeljima u skladu s njihovim interesom za određene teme
Studeni 2026.	Roditeljski sastanak
Prosinac 2026.	Božićno druženje
Siječanj 2027.	Tematske radionice s roditeljima u skladu s njihovim interesom za određene teme
Veljača 2027.	Tematske radionice s roditeljima u skladu s njihovim interesom za određene teme
Ožujak 2027.	Roditeljski sastanak
Travanj 2027.	Tematske radionice s roditeljima u skladu s njihovim interesom za određene teme
Svibanj 2027.	- Roditeljski sastanak za roditelje djece polaznika kraćih programa - Završno druženje

Individualni rad s djetetom i obitelji

Svi se u mi u životu susrećemo s različitim problemima i poteškoćama, ponekad uspijemo sami prevladati te teškoće, ponekad nam je dovoljna podrška obitelji, a ponekad je lakše kada potražimo stručnu podršku i nekoga tko će biti uz nas u tom periodu. Djeca su kao maleni svijet, prepuna autentičnih osjećaja, istinskih reakcija, njihove emocije su spontane, češće, snažnije i dijete ih izražava odmah i sada. Često se kada vidimo neko agresivno ili povučeno dijete usmjeravamo na njihovo ponašanje, međutim zaboravljamo da se ispod tog ponašanja nalaze različite emocije koje utječu na to ponašanje. Primjerice dijete koje se ruga drugima, možda je u dubini sebe zapravo tužno, osjeća se usamljeno, misli da ga nitko ne voli što u njemu izaziva napetost te počinje privlačiti pažnju na sebe tako da se izruguje, jer je to jedini način za koji zna. Često smo u svom svakodnevnom radu suočeni s različitim životnim situacijama djece (i obitelji u cjelini) koje zahtijevaju individualan pristup djetetu i obitelji i odgovarajuću stručnu podršku. Dodatno frustrira nemogućnošću roditelja da pravovremeno dobiju odgovarajuću podršku za svoje dijete i sebe u trenutcima kada im je najpotrebnije zbog preopterećenosti ustanova i stručnjaka koji takve podrške pružaju. Stoga smo ponosni na psihologinju našeg vrtića Anu Mužak, koja je uz redovan 8-satni rad u našem vrtiću, obiteljski život i majčinstvo našla snage i vremena za dodatnu edukaciju kako bi, uz svesrdnu podršku matičnog vrtića, mogla ponuditi roditeljima mogućnost individualnog rada s djecom i obitelji u različitim životnim situacijama koje se odražavaju na emocionalni život djeteta (i obitelji u cjelini)

U individualnom rad s djetetom i obitelji, psihologinja će primjenjivati znanja i vještine:

- Psihoterapijske škole transakcijske analize
- Terapije igrom

Transakcijska analiza je psihoterapijska škola službeno priznata u Europi (European Association for Psychotherapy – Europske psihoterapijske asocijacije). To je teorija ličnosti koja objašnjava zašto se ljudi osjećaju kako se osjećaju, ponašaju na određeni način i zašto imaju određene misli, vjerovanja o sebi, drugima i svijetu.

Današnje društvo živi ubrzanijim životom nego što je to bilo u vrijeme naših djedova i baka. Međutim kako se mijenjao svijet tako se promijenila i uloga obitelji i poimanje roditeljstva. Roditeljstvo je jedan od najodgovornijih zadatak u životu svakog para s djetetom. Najčešća želja roditelja je imati sretno dijete koje će ispuniti sve svoje potencijale. Međutim iako živimo u svijetu mogućnosti roditelji su danas iscrpljeni roditeljskom ulogom i često preplavljeni strahom i brigom za budućnost djeteta. Međutim iako živimo u svijetu mogućnosti roditelji su danas iscrpljeni roditeljskom ulogom i često preplavljeni strahom i brigom

za budućnost djeteta. Žele im ponuditi više i bolje nego što su oni imali. Smatraju da ono što je bilo dovoljno dobro za njih, nije dovoljno dobro i za njihovo dijete. Stoga upisuju djecu na različite programe, potiču ih da što više uče, vježbaju, voze ih na treninge, razvoze, pišu zadaće, idu na natjecanja... Pod pritiskom su da moraju biti savršeni roditelji i odgajati dijete prema suvremenim spoznajama i informacijama. U našem dječjem vrtiću želimo omogućiti roditeljima oblik podrške gdje će moći učiniti nešto za sebe, upoznati se s novim spoznajama iz područja razvojne i dječje psihologije, educirati se u području odgoja, progovoriti o svojim teškoćama, izazovima, razmijeniti iskustva s drugim roditeljima i pronaći sebe u ulozi roditelja i svoje autentično roditeljstvo. Stoga planiramo provoditi poseban program za roditelje pod nazivom Roditeljska posla verificiranog od Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Poseban program za roditelje koji smo razvili simbolično smo nazvali „Roditeljska posla“. On proizlazi iz našega svakodnevnog rada s djecom i roditeljima i sastoji se od ciklusa radionica koje se bave različitim tematikama važnima za razumijevanje djeteta, roditeljstva i odnosa roditelja i djeteta. U svakodnevnom životu djece u vrtiću nastojimo upoznavati njihove potrebe, interese, način učenja i odnose koje grade s drugima. Istu pažnju usmjeravamo i prema odnosu s roditeljima. Kroz svakodnevne susrete, razmjenu informacija, razgovore i zajedničko promišljanje o djetetu gradimo povjerenje i kontinuitet između obiteljskog okruženja i života djeteta u predškolskoj ustanovi. „Roditeljska posla“ nadovezuju se na takav način suradnje i stvaraju dodatnu mogućnost za razgovor, razmjenu iskustava i razvoj roditeljskih kompetencija.

Cilj programa je unaprijediti dobrobit i omogućiti puni razvoj potencijala djeteta na način da radimo na unapređenju kvalitete njegova obiteljskog okruženja. Želimo poticati dobrobit roditelja, poduprijeti razvoj novih znanja, sposobnosti, vještina i roditeljskih kompetencija te omogućiti stvaranje pozitivnih roditeljskih iskustava kako bi se unaprijedila kvaliteta odnosa roditelj–dijete i omogućili povoljni učinci za razvoj djeteta.

Smatramo da je ovaj period važan jer dijete stvara temeljna uvjerenja o sebi i svijetu – kakav sam i kakav je svijet oko mene, je li siguran i mogu li imati povjerenja u druge. Zato teme programa povezujemo s pitanjima koja proizlaze iz svakodnevnoga života obitelji i djece. Roditeljima omogućujemo upoznavanje sa spoznajama iz dječje, razvojne psihologije i psihologije roditeljstva te stjecanje novih znanja o roditeljstvu i odgoju, razvoju djeteta, njegovim osobinama i potrebama. Kroz radionice razvijaju komunikacijske vještine i vještine rješavanja problema, uče o aktivnom slušanju, empatičkom reflektiranju i postavljanju granica. Istodobno upoznaju sebe kao roditelja i postaju svjesniji svojih misli, osjećaja i potreba. Potičemo ih da prepoznaju načine na koje se odnose prema djeci te pronalaze nove načine ponašanja.

Program povezujemo i s potrebom roditelja za razmjenom iskustava i međusobnom podrškom. Povezivanje s drugim roditeljima omogućuje im da svoja iskustva podijele s drugima, čuju različita iskustva i dobiju podršku. Na taj način „Roditeljska posla“ nisu izdvojeni od svakodnevnoga života u našem vrtiću. Ona proizlaze iz odnosa koje svakodnevno gradimo s djecom i roditeljima i predstavljaju jedan od načina na koji zajedno radimo na kvaliteti odnosa roditelja i djeteta te stvaramo uvjete za dobrobit i razvoj djeteta.

VI. OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA

U „Malom istraživaču“ podržavamo svako djelovanje zaposlenika koje omogućuje razvoj slobodnoga, samopouzdanoga, snalažljivoga i odgovornoga djeteta – djeteta koje kreativno i kritički razmišlja. Naša je odgovornost prema djeci, ali i prema nama samima, kao ljudima i profesionalcima, s ciljem da jedno mislimo, drugo govorimo, a treće radimo.

Važno je da znamo zašto smo zajedno – zbog čega smo u ovom vrtiću, koje vrijednosti nas vode i zašto smo ovdje izabrali odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi kao temeljni poziv.

Zato negujemo suradnju odgojitelja usmjerenu na stručnu razmjenu iskustava i zajedničko traženje odgovora na svakodnevne situacije i izazove. Svaki oblik suradnje – među odgojiteljima, s djecom i s okruženjem – usmjeren je na kvalitetu odgojne prakse i dobrobit djece.

Dužni smo praktičarima koji djeluju u neposrednom procesu s djecom omogućiti uvjete za učenje i izgradnju novih znanja i vještina za samostalno istraživanje, ali i oblikovanje okruženja koje će podržavati istraživačke aktivnosti djece. Pogotovo to vrijedi danas kada dijete najveći dio svoga budnog vremena provodi u vrtiću. Profesionalni razvoj naših odgajatelja usmjeren je prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, kroz akcijsko istraživanje. Obrazovanje i usavršavanje zaposlenika provodi se kontinuiranim timskim radom usmjerenim na istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse na razini profesionalnog razvoja.

Želimo da svaka naša edukacija bude usmjerena na istraživanje i razvoj vlastite odgojno-obrazovne prakse jer svaki vrtićki kurikulum predstavlja tkanje višestruko isprepletenih težnji i akcija, svih koji u njemu svakodnevno djeluju i sudjeluju; njihovih interakcija s prostorom i drugim osobama, njihovih komunikacija i interakcija, načina organizacije vremena, aktivnosti, prostora i dr. Ovakav pristup profesionalnom razvoju odgojitelja između ostalog vodit će i stjecanju novih znanja iz područja ranog odgoja, ali i razvoja kurikuluma putem različitih oblika istraživanja odgojne prakse, posebice akcijskim. Drugim riječima, to znači uvažavanje njihovih specifičnih odrednica kulture u kojoj žive i rade, posebnosti njihova kolektiva i posebnosti djece uključene u odgojno-obrazovni proces, nastojeći pri tome učiniti da proces življenja djece u ustanovi bude maksimalno privlačan i zanimljiv.

Osvještavanjem sebi i drugima da taj proces učenja djece u ustanovi, nije transmisijski, da dijete ne očekuje niti treba jednosmjerno prenošenje znanja, već stručnu, po mogućnosti i materijalnu podršku u samostalnom istraživanju svog okruženja i u razvoju vlastitih potencijala, kako bi isto tako samostalno stjecalo, konstruiralo i su konstruiralo svoja znanja na razvojnem putu ostvarenja samoga sebe kao cjelovitog bića. Učiniti da taj proces stjecanja znanja i razvoja, odgoja i obrazovanja bude djeci radostan, uzbudljiv i zanimljiv znači pripremiti ih za isto tako veselo i uzbudljivo cjeloživotno učenje, što bi trebao biti cilj svakog učenja i poučavanja u ustanovama ili izvan njih.

U svrhu unapređivanja profesionalnih kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika u pedagoškoj godini 2026./2027. kontinuirano ćemo provoditi različite oblike stručnog usavršavanja u vrtiću:

- odgojiteljska vijeća
- stručne aktive
- stručne timove prema planu i programu stručnog usavršavanja te u skladu s potrebama, interesima i afinitetima odgojnih djelatnika

Stručno usavršavanje u ustanovi

Timski rad - karika koja je omogućila povezivanje onog što vidimo s onim što zaključujemo.

Zajedničke analize vlastite odgojno-obrazovne prakse kroz timske susrete praktičara držimo prvim korakom njezina cjelovitijega razumijevanja s ciljem mijenjanju i unapređivanja. Odgojitelji trebaju osvijestiti vlastitu obvezu u poticanju rasta povjerenja jednih prema drugima (djece – odraslih, djece – djece, odraslih – odraslih) s jednim ciljem, a to je stvaranje razvojno-poticajnoga okruženja u kojem ćemo se osjećati sigurno i dobro (kao da pripadamo). Osim toga, odgojitelji moraju biti svjesni da se kvalitetna suradnja ne može naučiti iz knjiga, nego se postiže refleksijama utemeljenima na istraživanju vlastite odgojno-obrazovne prakse.

Istraživanjima smo potvrdili da odgojitelj bez pomoći drugih odgojitelja daleko teže može otkriti pogreške u vlastitom radu. Potreban mu je promatrač „sa strane“, refleksivni prijatelj koji će mu pomoći da identificira nesklad između riječi i djela te da pravilno protumači svoj utjecaj na djecu i njihove reakcije. U procesu osmišljavanja vlastitoga djelovanja odgojiteljima su potrebne zajedničke rasprave i razmjene mišljenja s ostalim odgojiteljima, stručnim suradnicima, ali i sa svim sudionicima koji su uključeni u provedbu odgojno-obrazovnog rada s djecom. Mišljenja smo stoga kako je cilj odgoja i obrazovanja djece, od najranije dobi, i mladih ljudi upravo davanje alata i usmjeravanje prema tome da samostalno misle, procjenjujući što je za njih dobro, a što nije.

Naš odabir potpuno je jasan: usmjereni smo na razvoj stručnih djelatnika našega vrtića kako bi bili kvalitetna podrška djetetu (budućem mladom čovjeku) da se slobodno razvija, ali ne deklarativno, nego kao oblik svakodnevnoga praktičnog djelovanja. Naši odgojitelji trebaju biti svjesni svoje uloge i zadaća u odgoju i obrazovanju djece, trebaju biti visoko motivirani za to da praćenjem novih znanstvenih spoznaja, suvremenih pristupa u odgoju i obrazovanju i suvremenih shvaćanja djeteta i djetinjstva budu usmjereni na aktivno i kontinuirano pridonošenje napretku odgojno-obrazovne prakse vrtića u kojem rade.

Aktivnim uključivanjem u istraživanje, dokumentiranjem živoga odgojno-obrazovnog procesa, promišljanjem te iznošenjem i argumentiranjem ideja koje drže potencijalno dobrima za mijenjanje vlastite prakse. Aktivna uključenost odgojitelja, koji uživa povlasticu da bude aktivni sudionik i izravno utječe na promjene u odgojno-obrazovnom djelovanju svoga vrtića, najbolja je motivacija za aktivno promišljanje kako na što bolji način doprinijeti razvoju djeteta te poduprijeti njegovo istraživanje i učenje o svemu što ga okružuje (misleći pri tom na sve aspekte ljudskoga življenja i djelovanja).

O odgojiteljevim vještinama, znanjima i kompetencijama uvelike ovise prilike za dječje istraživanje, mišljenje, razvijanje vještina i kompetencija, stjecanje znanja i razvoj cjelovitoga bića. Usmjerenost prema stručnoj edukaciji unutar vlastite kuće te istraživanjem odgojno-obrazovne prakse svih nas koji u njoj sudjelujemo i koji smo direktno odgovorni za učenje i razvoj svakoga povjerenog nam djeteta, na način da sva svoja djelovanja usmjerimo prema njegovu cjelovitom razvoju, držimo izborom zdravoga razuma.

Ciljano stručno usavršavanje u „Malom istraživaču“ usmjeravat ćemo prema razvoju odgojitelja kao istraživača vlastite pedagoške prakse. Poticati ćemo ih da složene situacije koje proizlaze iz svakodnevnoga rada istražuju, razumiju i o njima promišljaju, preuzimajući pritom odgovornost za stvaranje novih profesionalnih znanja.

U zajedničkom radu razvijat ćemo pristup u kojem se problemi proizišli iz prakse ne rješavaju pojedinačno, nego kroz razmjenu iskustava, zajedničko promišljanje i međusobnu podršku. Posebnu pozornost posvetit ćemo razvoju sposobnosti interpretiranja profesionalnoga iskustva i uočavanju nesklada između onoga što govorimo i onoga što doista primjenjujemo u svakodnevnom radu.

Takvo učenje proizlazi iz iskustva i njegova zajedničkog promišljanja. Razmjenom iskustava i međusobnom podrškom stvaramo uvjete za zajedničko učenje, razvoj profesionalne sigurnosti i spremnost odgojitelja da preispituje vlastite postupke te na temelju onoga što prepoznaje u praksi mijenja i razvija svoj način rada.

Odgojiteljska vijeća i radni dogovori – od formalnog sastanka prema stručnom susretu

Odgojiteljska vijeća i radni dogovori planirani Godišnjim planom i programom rada provode se u skladu sa zakonskim propisima i utvrđenom satnicom. Način njihove organizacije prilagođavamo svakodnevnom životu ustanove i potrebi da se vrijeme zajedničkih susreta koristi za pitanja koja zahtijevaju zajedničko odlučivanje, dogovor i razmjenu na razini cijele ustanove.

Svakodnevna komunikacija među odgojiteljima, timski susreti, razmjena informacija i dogovori koji proizlaze iz neposrednoga rada omogućuju da se velik dio pitanja koja su se ranije otvarala na odgojiteljskim vijećima rješava u svakodnevnom radu. Zbog toga odgojiteljska vijeća sve više postaju kraći i usmjereniji stručni susreti, u kojima vrijeme posvećujemo pitanjima koja traže zajedničko razumijevanje, donošenje odluka i dogovor na razini ustanove. Takav način rada omogućuje da odgojiteljsko vijeće zadrži svoju zakonom određenu ulogu, a istodobno odgovara načinu na koji danas organiziramo profesionalnu komunikaciju. Informacije se razmjenjuju pravodobno, pitanja se rješavaju tamo gdje nastaju, a zajednički susreti ostaju usmjereni na teme koje zahtijevaju sudjelovanje svih odgojitelja i stručnih djelatnika.

Tijekom pedagoške godine odgojiteljska vijeća i radni dogovori obuhvaćaju pitanja vezana uz plan upisa, donošenje Godišnjega plana i programa rada vrtića, uključivanje zaposlenika u stručno usavršavanje izvan ustanove te dogovore o stručnim posjetima i razmjeni iskustava s drugim institucijama. U skladu s godišnjom dinamikom rada razmatramo i plan godišnjih odmora, ljetnu organizaciju rada te godišnje izvješće o radu vrtića. Na taj način odgojiteljska vijeća postaju mjesto zajedničkog odlučivanja o važnim pitanjima rada ustanove, dok se svakodnevna stručna komunikacija i razmjena potrebnih informacija odvijaju kontinuirano, kroz timski rad i neposrednu suradnju zaposlenika.

Stručno usavršavanje kroz neposredan uvid u praksu i razmjenu iskustava

Dječji vrtić „Mali istraživač“ nalazi se u procesu realizacije imenovanja stručno-razvojnog centrom. Upravo zato razvojni centar promatramo i kao važan oblik stručnog usavršavanja naših zaposlenika, ali i kao mogućnost profesionalnog razvoja i razmjene iskustava s djelatnicima drugih ustanova.

Stručno-razvojni centar vidimo kao prostor profesionalnog razvoja koji može biti iznimno učinkovit kada je stručno osmišljen i vođen. Njegova vrijednost proizlazi iz mogućnosti da se profesionalno znanje razvija u neposrednom odnosu s praksom, kroz razmjenu iskustava, promatranje stvarnih situacija, razgovor o postupcima i zajedničko traženje odgovora na pitanja koja proizlaze iz odgojno-obrazovnog rada.

Posebnu vrijednost takvoga oblika stručnog usavršavanja vidimo u tome što u proces ulaze i oni koji dolaze učiti i oni koji svoju praksu otvaraju drugima. Nositelji programa već samom pripremom sadržaja, promišljanjem načina njihova predstavljanja i organizacijom procesa ponovno promatraju vlastita djelovanja. Propituju odluke koje donose, prepoznaju ono što se pokazuje kvalitetnim i otvaraju pitanja o onome što žele mijenjati. Priprema za druge tako postaje prilika za vlastiti profesionalni razvoj.

Praktičari drugih ustanova dobivaju mogućnost vidjeti kako se određena profesionalna pitanja rješavaju u stvarnim uvjetima, razumjeti razloge koji stoje iza pojedinih odluka i povezati viđeno s vlastitim

iskustvom. Takav pristup potiče uspoređivanje različitih iskustava, otvara nova pitanja i daje poticaj za preispitivanje vlastite prakse.

Razmjena pritom djeluje u oba smjera. Pitanja polaznika, njihova zapažanja i različita iskustva nositeljima programa donose nove perspektive i potiču ih na ponovno promišljanje vlastitih postupaka. Tako i praksa ustanove domaćina dobiva mogućnost razvoja kroz pogled drugih.

Upravo u tome vidimo vrijednost ovoga oblika stručnog usavršavanja. Profesionalni razvoj ne događa se samo prijenosom znanja, nego kroz neposredan odnos s praksom, razmjenu iskustava, postavljanje pitanja i ponovno promišljanje vlastitih postupaka. Stručno-razvojni centar tako istodobno pridonosi profesionalnom razvoju zaposlenika naše ustanove i djelatnika drugih vrtića.

Takav način stručnog usavršavanja godinama je bio nedovoljno zastupljen. Stručno usavršavanje često se povezivalo s prijenosom znanja izvan neposredne prakse, dok razvojni centar omogućuje povezivanje iskustva, znanja i prakse na istom mjestu. Zato ga vidimo kao prostor u kojem se profesionalno znanje dijeli, propituje i razvija na temelju stvarnih iskustava.

Stručno-razvojni centar ne razumijemo kao mjesto na kojem jedna ustanova pokazuje drugima kako treba raditi. Vidimo ga kao prostor u kojem se praksa otvara profesionalnom pogledu drugih, u kojem se iskustvo može preispitati i u kojem svatko iz razmjene može ponijeti pitanja važna za vlastiti rad.

Takav oblik stručnog usavršavanja zahtijeva stručno osmišljavanje i vođenje procesa. Program treba povezivati neposredni uvid u praksu, stručne sadržaje, razgovor, refleksiju i mogućnost primjene novih spoznaja u vlastitom radu. Tek tada neposredan uvid u praksu postaje stvarna mogućnost profesionalnog razvoja.

Razvojni centar tako pridonosi razvoju onih koji u njemu sudjeluju i onih koji ga provode. Kvaliteta takvoga stručnog usavršavanja ovisi o kvaliteti pitanja koja postavljamo, načinu na koji promatramo praksu i spremnosti svih sudionika da vlastita iskustva ponovno pogledaju iz druge perspektive.

Stručno usavršavanje izvan ustanove

Stručno usavršavanje izvan ustanove u „Malom istraživaču“ promatramo kao dio profesionalnoga razvoja koji se povezuje sa stvarnim potrebama naše prakse. Edukaciju biramo prema pitanjima koja se pojavljuju u svakodnevnom radu, područjima koja želimo bolje razumjeti i znanjima koja možemo povezati s onim što se događa u životu djece i odraslih u vrtiću. Važno nam je da stručno usavršavanje donosi novo razumijevanje, otvara pitanja i potiče promjenu profesionalnoga mišljenja. Vrijednost edukacije vidimo u tome što nakon nje možemo drugačije pogledati vlastitu praksu, prepoznati mogućnosti za njezino unapređivanje i nova znanja povezati s konkretnim situacijama.

Stručni djelatnici tijekom godine biraju sadržaje koji odgovaraju njihovim aktualnim profesionalnim potrebama. Godišnji plan daje okvir profesionalnom razvoju, a stvarne potrebe prakse tijekom godine usmjeravaju izbor pojedinih edukacija. Takav način rada omogućuje da stručno usavršavanje prati razvoj programa i profesionalna pitanja koja se otvaraju u neposrednom radu. Pri izboru sadržaja važan nam je njegov doprinos profesionalnom razvoju, mogućnost povezivanja s praksom i kvaliteta razmjene koja se

kroz njega ostvaruje. Uvažavamo različite izvore stručnoga znanja – sadržaje iz kataloga stručnoga usavršavanja Agencije za odgoj i obrazovanje koji odgovaraju našim potrebama, predavanja i susrete stručnjaka iz različitih područja, stručne skupove, kao i druge oblike povezivanja koji nam omogućuju šire razumijevanje odgojno-obrazovne prakse.

Posebnu vrijednost imaju oblici stručnoga usavršavanja koji povezuju praktičare iz različitih ustanova. Osim zajedničkoga promišljanja odgojitelja i stručnih suradnika unutar jednoga vrtića, važno nam je učiti zajedno s odgojiteljima i stručnim suradnicima drugih vrtića, profesorima i stručnjacima iz drugih područja. Susret s drugačijim iskustvima omogućuje nam da vlastitu praksu sagledamo iz šire perspektive, prepoznamo drugačija rješenja i ponovno propitamo vlastita polazišta. Takve susrete povezujemo s osobnom praksom. U njih se uključuju sudionici koji žele učiti, istraživati i mijenjati vlastitu odgojno-obrazovnu praksu te iskustva dijeliti s drugima. Razmjena tako postaje dvosmjerna: učimo iz iskustava drugih, ali istodobno vlastitim iskustvom pridonosimo profesionalnom učenju drugih sudionika.

Poseban oblik takvoga rada ostvarujemo kroz susrete s drugim vrtićima. Na mjesečnoj razini planiramo susrete s četiri skupine odgojitelja tijekom četiri dana. U neposrednom kontaktu s drugim praktičarima otvaramo prostor za razgovor o stvarnim iskustvima, različitim načinima rada i pitanjima koja proizlaze iz svakodnevne prakse. Takvi susreti omogućuju nam uvid u širi profesionalni kontekst i stvaraju mogućnost zajedničkoga promišljanja razvoja kurikuluma. Vrijednost ovakvoga oblika stručnoga usavršavanja vidimo i u tome što se profesionalno znanje gradi kroz iskustvo i njegovu razmjenu. Uvid u postignuća i iskustva drugih stručnjaka u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju potiče nas da vlastitu praksu ponovno pogledamo, usporedimo je s novim spoznajama i prepoznamo mogućnosti za njezino daljnje razvijanje.

Predavanja stručnjaka pritom imaju svoje važno mjesto. Biramo područja koja mogu proširiti naše razumijevanje odgojno-obrazovne prakse i ponuditi znanja korisna za daljnji rad. Istodobno negujemo suradnju sa stručnjacima unutar samoga procesa u kojem djelujemo, jer profesionalni razvoj povezujemo s konkretnim pitanjima i iskustvima koja nastaju u svakodnevnom radu.

Stručno usavršavanje izvan ustanove tako povezujemo kroz tri međusobno nadopunjujuća oblika:

- **edukacije i sadržaje iz kataloga stručnoga usavršavanja Agencije za odgoj i obrazovanje** koji odgovaraju našim profesionalnim potrebama;
- **predavanja i susrete stručnjaka** iz područja koja proširuju naše razumijevanje odgojno-obrazovne prakse i pridonose daljnjem radu;
- **susrete i razmjenu iskustava s drugim vrtićima**, kroz koje vlastitu praksu povezujemo s iskustvima drugih praktičara i otvaramo mogućnosti za zajedničko profesionalno promišljanje.

Takvo razumijevanje stručnoga usavršavanja omogućuje nam da profesionalni razvoj ostane povezan sa svakodnevnim radom i otvoren prema novim spoznajama. Edukacija za nas dobiva puni smisao kada se novo znanje vrati u vrtić, postane predmet razgovora i promišljanja te pronađe svoje mjesto u konkretnom radu s djecom.

Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada

Kvalitetu vlastitoga rada ne razumijemo kao stanje koje jednom dosegne i zatim samo održavamo. Ona se razvija kroz svakodnevno preispitivanje onoga što radimo, razloga zbog kojih nešto činimo i učinaka koje naše odluke imaju na život djece i odraslih u vrtiću.

Procjena vlastitog djelovanja nas nije izdvojeni postupak niti primjena jednoga unaprijed zadanog instrumenta. Ono je sastavni dio profesionalnoga života ustanove. Vlastitu praksu istražujemo kroz konkretne situacije, iskustva djece i odraslih, razgovore, razmjenu profesionalnih iskustava i zajedničko traženje mogućih odgovora na pitanja koja proizlaze iz svakodnevnoga života.

Kvalitetu vlastitoga rada ne razumijemo kao stanje koje jednom dosegemo i zatim samo održavamo. Ona se razvija kroz svakodnevno preispitivanje onoga što radimo, razloga zbog kojih nešto činimo i učinaka koje naše odluke imaju na život djece i odraslih u vrtiću. Procjena vlastitog djelovanja nas nije izdvojeni postupak niti primjena jednoga unaprijed zadanog instrumenta. Ono je sastavni dio profesionalnoga života ustanove. Vlastitu praksu istražujemo kroz konkretne situacije, iskustva djece i odraslih, razgovore, razmjenu profesionalnih iskustava i zajedničko traženje mogućih odgovora na pitanja koja proizlaze iz svakodnevnoga života.

Kurikulum ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja u Dječjem vrtiću „Mali istraživač“ dinamičan je i ovisan o nizu čimbenika koji određuju život i rad ustanove. Veličina i uvjeti u kojima djelujemo, lokacija, vizija, ljudski potencijali, osnivač, ustroj i druga obilježja ustanove utječu na način na koji oblikujemo i razvijamo vlastiti kurikulum. Zato je za njegovo kontinuirano razvijanje važna unutarnja procjena kvalitete ustanove u odnosu na važeće parametre, kriterije, indikatore i standarde koji nam služe kao referentna točka u procjeni vlastite prakse. Važno nam je razumjeti što se događa, a ne samo utvrditi je li nešto provedeno. Kada uočimo određeni problem ili otvoreno pitanje, ne tražimo odmah gotovo rješenje, nego pokušavamo razumjeti njegove uzroke, različite perspektive i moguće posljedice. Opažanja i iskustva postaju polazište za razgovor, propitivanje postojećih rješenja i donošenje odluka o promjenama koje mogu pridonijeti kvalitetnijem životu djece. U našoj praksi stvaramo uvjete za trajno propitivanje i ponovno razmatranje temeljnih stavova stručnih djelatnika, kvalitetno bilježenje i iščitavanje procesa, istraživanje vlastite prakse, vrednovanje i procjena vlastitog djelovanja, te zajedničke refleksije o stanju odgojno-obrazovne prakse i vlastitim postignućima u okviru postojeće prakse. Polazimo od toga da svaka ustanova, uz zajednički dogovorene standarde na razini odgovornih institucija, može razvijati i vlastite standarde koji na najprimjereniji način odgovaraju njezinim specifičnim potrebama i vlastitom kurikulumu. U „Malom istraživaču“ tu autonomiju povezujemo s potrebom da osvijestimo vlastitu praksu, njezine mogućnosti i područja koja zahtijevaju promjenu.

Osvješčivanje vlastite prakse temelj je istraživačkoga pristupa odgojno-obrazovnom procesu. Ono nas vodi prema meta razini vlastite prakse, odnosno prema sposobnosti da ne promatramo samo ono što radimo, nego i način na koji razmišljamo, donosimo odluke, postupamo i razumijemo ono što se događa. Takav pristup omogućuje nam da vrednovanje ne bude izdvojeni postupak, nego sastavni dio svakodnevnoga profesionalnog života ustanove. Kvaliteta se ne provjerava samo na kraju nekoga procesa, nego se gradi kroz svakodnevne odluke, odnose, organizaciju rada, oblikovanje okruženja i spremnost da ono što radimo ponovno pogledamo iz perspektive djece. Pri tome razlikujemo vrednovanje od dokazivanja unaprijed zamišljene kvalitete. Ne polazimo od pretpostavke da je određeno rješenje dobro zato što je već uvedeno, nego pitamo odgovara li ono djeci, njihovim potrebama i načinu na koji žive svakodnevicu u vrtiću. Ako iskustva iz prakse pokažu da nešto treba mijenjati, promjenu razumijemo kao dio razvoja kvalitete, a ne kao priznanje neuspjeha.

Zato naš pristup vrednovanju i procjeni vlastitog djelovanja počiva na istraživanju vlastite prakse, kritičkom promišljanju, stručnom dijalogu i spremnosti na promjenu. Vrijednost takvoga pristupa vidimo u tome što nam omogućuje da kvalitetu ne promatramo samo kroz ono što smo ostvarili, nego i kroz ono što još uvijek pokušavamo razumjeti i unaprijediti. Za nas je procjena vlastitog djelovanja prije svega način profesionalnoga mišljenja. Ono nam pomaže da ne ostanemo na razini onoga što mislimo da radimo, nego da vlastitu praksu stalno provjeravamo u odnosu na stvarni život djece, iskustva zaposlenika i ono što želimo postići kao ustanova.

Četiri razine kroz koje vrednujemo vlastitu praksu

U vlastitoj praksi povezujemo četiri razine koje nam pomažu razumjeti kako razmišljamo, kako postupamo, što se stvarno događa i što iz toga mijenjamo. One se međusobno nadovezuju: razmišljamo – postupamo – gledamo što se događa – mijenjamo praksu.

1. Kako vidimo dijete i kako o njemu razmišljamo

Na prvoj razini gledamo vlastita uvjerenja o djetetu, njegovim mogućnostima i našoj ulozi. Pitamo se što mislimo o djetetu, što od njega očekujemo i kako ga razumijemo. Iz tih odgovora prepoznajemo polazišta iz kojih donosimo svakodnevne odluke. Način na koji vidimo dijete oblikuje način na koji organiziramo njegov život u vrtiću. On utječe na izbor materijala, uređenje okruženja, mogućnosti koje djetetu pružamo, način na koji odgovaramo na njegove potrebe i način na koji određujemo vlastitu prisutnost. Zato vlastita uvjerenja povezujemo s onim što svakodnevno radimo.

2. Što radimo i zašto to radimo

Na drugoj razini gledamo vlastite postupke. Pitamo se zašto nešto radimo upravo na taj način, što nas vodi u donošenju određene odluke i kakav učinak naš postupak ima na dijete i njegov svakodnevni život. Ovdje svoje razumijevanje povezujemo s konkretnim postupcima. Kada prepoznamo da određeni način rada više ne odgovara onome što želimo postići, tražimo drugačije mogućnosti. Razgovaramo o svojim iskustvima, uspoređujemo različita rješenja i mijenjamo postupke koje želimo unaprijediti.

3. Što se stvarno događa u svakodnevnom životu

Treća razina vodi nas prema onome što možemo vidjeti u svakodnevnoj praksi. Gledamo kako djeca koriste okruženje, kako sudjeluju, što biraju, kako surađuju, kako reagiraju na naše postupke i što se događa nakon određene promjene. Ono što vidimo bilježimo različitim tragovima – fotografijama, videom, zapisima, dječjim iskazima, crtežima i drugim oblicima koji nam pomažu vratiti se konkretnom iskustvu. Tako ponovno gledamo ono što se dogodilo i razgovaramo o tome iz različitih perspektiva.

4. Što mijenjamo i što ponovno provjeravamo

Četvrta razina povezuje ono što mislimo, ono što govorimo i ono što stvarno radimo. Na temelju onoga što smo vidjeli i razumjeli donosimo odluke o promjenama. Promjenu zatim ponovno pratimo. Gledamo što se događa nakon nje, što se poboljšava, što otvara nova pitanja i što još zahtijeva našu pažnju. Tako svaka promjena postaje novo iskustvo iz kojega učimo. Na taj način vrednovanje postaje proces koji se stalno kreće između našega razmišljanja, postupaka i stvarnoga života djece. Ono što prepoznamo vraćamo u praksu, a ono što se u praksi događa vraćamo u zajednički razgovor. Zato rezultat vrednovanja za nas predstavlja polazište za sljedeću odluku, a ne završnu procjenu. Kada prepoznamo ono što funkcionira, nastojimo to dodatno razvijati. Kada prepoznamo teškoću, tražimo njezin uzrok i mogućnost promjene. Nakon promjene ponovno gledamo što se događa i iz toga gradimo novo profesionalno iskustvo. Tako se naše profesionalno učenje povezuje sa svakodnevним životom djece. Razmišljamo o onome što radimo, gledamo što se događa, mijenjamo ono što možemo mijenjati i ponovno provjeravamo učinak svojih odluka. U tom se procesu razvija i naša praksa, a s njom i kurikulum Dječjeg vrtića „Mali istraživač“.

VII. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Suradnja vezana uz obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa

Muzej suvremene umjetnosti
Prirodoslovni muzej
Muzej Grada Zagreba
Tehnički muzej
Etnografski muzej
Različite obrtničke radionice u suradnji s roditeljima
Osnovne škole
Trakostyan Tours
Velesajam (klizanje)
Plivački centar Dubrava (plivanje)
Grad Zagreb – centar Bundek
Osnovna škola Središće
Polijska uprava Novi Zagreb
Crveni križ Hrvatske

Suradnja s ciljem podizanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i stručnog rada vrtića

Ministarstvo znanosti i obrazovanja mladih
Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Agencija za odgoj i obrazovanje

Proteklih par godina imamo uspješnu suradnju i s odsjekom za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – suradnja u okviru kolegija Psihologija roditeljstva - Mentorski rad s manjim brojem studenata koji bi timski provodili određene aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje roditeljskih kompetencija koja će se provoditi u našem vrtiću.

Psihologija roditeljstva je izborni kolegij koji se izvodi na diplomskom studiju psihologije, uz primjenu metode društveno korisnog učenja (DKU). Temeljno obilježje metode DKU je suradnja između obrazovnih institucija i relevantnih društvenih partnera, u kojoj studenti sudjeluju u društveno korisnim projektima i pomažu zadovoljiti stvarne društvene potrebe. Putem sudjelovanja u društveno korisnim projektima studenti, s jedne strane, primjenjuju znanja stečena na studiju te, s druge strane, stječu nove kompetencije. Kako u stručne aktivnosti našeg vrtića spada i unaprjeđenje roditeljskih kompetencija, psihologinja vrtića Ana Mužak pozvana je na suradnju i uključivanje studenata završnih godina studija psihologije u aktivnosti koje provodite s roditeljima. Naša uloga u okviru studentskog društveno korisnog učenja obuhvaćala bi Ciljeve i sadržaje aktivnosti dogovorili biste sa studentima, u skladu s našim godišnjim planom i programom.

VIII. INDIVIDUALNI GODIŠNJI PLANOV I STRUČNO-RAZVOJNE SLUŽBE

Poslovi i zadaće stručnih suradnika u Godišnjem planu i programu rada razrađeni su kroz različita područja suradnje s ostalim zaposlenicima uključenima u odgojno-obrazovni proces. U „Malom istraživaču“ tu formalnu podjelu poslova nadopunjujemo načinom rada koji se temelji na njihovoj svakodnevnoj prisutnosti u neposrednom radu s djecom i odgojiteljima.

Primarna zadaća stručnih suradnika jest **pet sati dnevno provoditi u neposrednom radu**. Njihovu ulogu pritom ne razumijemo kao nadzor nad radom odgojitelja niti kao izdvojenu stručnu funkciju koja djeluje izvan svakodnevnoga života skupine. Stručni suradnik dio je kolektiva i stvarni suradnik odgojitelju u razumijevanju situacija, planiranju, ostvarivanju i preispitivanju sadržaja koji proizlaze iz neposrednoga rada. Takva prisutnost omogućuje stručnim suradnicima da poznaju djecu, odgojitelje i svakodnevne situacije iz kojih proizlaze pitanja i potrebe. Istodobno odgojitelj ima mogućnost stručnu podršku tražiti u stvarnom trenutku i u stvarnom kontekstu, a ne tek naknadno, izvan procesa. Suradnja se tako ostvaruje kroz svakodnevnu komunikaciju, zajedničko promišljanje, razmjenu opažanja i neposredno uključivanje u ono što se događa u skupini.

Specifičnost našega načina rada vidi se i u tome što granice između pojedinih poslova ne određuju granice međusobne suradnje. **Postoje poslovi koji su vezani uz određenu stručnu specijalizaciju, ali u svemu što pripada zajedničkoj odgovornosti za kvalitetu rada nema „mojega“ i „tvojega“ posla.** Zaposlenici jedni drugima uskaču, razmjenjuju informacije, preuzimaju odgovornost i traže rješenja koja su u određenom trenutku potrebna djeci, odgojiteljima ili ustanovi. Takva suradnja ne završava izlaskom iz odgojno-obrazovnoga procesa. Ona se nastavlja kroz timske susrete, razgovore, zajedničko promišljanje i razmjenu informacija među stručnim suradnicima i drugim zaposlenicima. Na taj način stručni suradnici međusobno povezuju svoja različita područja stručnosti, ali istodobno djeluju kao tim koji dijeli odgovornost za ono što se u vrtiću događa.

Upravo je ta povezanost jedan od važnih temelja kvalitete koju danas prepoznajemo u našem radu. Ona omogućuje da stručna znanja ne ostanu odvojena od svakodnevnoga života vrtića, nego da budu prisutna u procesu, dostupna odgojitelju i povezana s konkretnim situacijama. **Stručni suradnik tako nije netko tko dolazi procijeniti rad drugih, nego osoba koja s njima radi, razmišlja, preispituje i zajedno traži bolje mogućnosti.**

Takav način rada gradimo godinama i on je postao jedno od važnih obilježja našega vrtića. Kvalitetu suradnje ne stvaramo dodatnim propisivanjem odnosa, nego svakodnevnim radom u kojem stručnost, međusobno povjerenje i zajednička odgovornost postaju dio načina na koji živimo i radimo u „Malom istraživaču“.

VIII.

Godišnji plan rada ravnateljice – Antonija Klempera

Ciljevi

Stalno praćenje promjena u skladu s potrebama djece i roditelja.

Daljnje djelovanje na podizanju razine kvalitete materijalnih uvjeta s ciljem osiguranja optimalnih uvjeta za boravak djece i rad zaposlenika.

Daljnji utjecaj na podizanje razine kompetencije i autonomnosti odgojitelja.

Programske zadaće u odnosu na:

Ustrojstvo rada

Sudjelovanje u izradi Godišnjega plana i programa rada vrtića za tekuću pedagošku godinu.

Sudjelovanje u izradi Godišnjega izvješća o radu vrtića za tekuću pedagošku godinu.

Sudjelovanje u izradi Financijskoga plana vrtića.

Sudjelovanje u izradi plana zaduženja administrativnoga i tehničkoga osoblja, praćenje provedbe godišnjih zaduženja svih zaposlenika.

Sudjelovanje u timskom planiranju cjelovanja vezanih za unapređenje njege, zaštite i odgoja djece.

Sudjelovanje u izradi plana investicija, investicijskoga i tekućega održavanja, izgradnje (praćenje provedbe).

Izrada Godišnjega plana i programa rada.

Vođenje dnevnika rada, sastanaka Stručnoga tima, bilješki o pedagoško-instrukcijskom radu.

Izrada statističkih izvješća i planova.

Organizacija i praćenje rada tečajeva.

Praćenje rada svih zaposlenika.

Suradnju s roditeljima

Sudjelovanje u pripremi prijama djece u redoviti desetosatni i druge programe.

Individualni razgovori s roditeljima (aktivno slušanje, rješenja).

Vođenje sastanaka s roditeljima novoupisane djece.

Pomoć stručnom osoblju u pripremanju roditeljskih sastanaka.

Sudjelovanje u skupnim roditeljskim sastancima.

Stručno usavršavanje

Praćenje provedbe stručnoga usavršavanja utvrđene Godišnjim planom i programom vrtića.

Praćenje stručne literature.

Prisustvovanje stručnim aktivima i seminarima, prenošenje i primjenjivanje pozitivnih iskustava u vrtiću.

Praćenje zaduženja na razini timova i individualnoga stručnog usavršavanja odgojnih zaposlenika.

Stručno usavršavanje u ustanovi.

Pratiti provedbu planova stručnoga usavršavanja tehničkoga i pomoćnoga osoblja.

Počelnici – suradnja u izradi Plana sadržaja i praćenja uvođenja u rad.

Seminari prema planu Agencije za odgoj i obrazovanje.

Suradnju s društvenim čimbenicima

Mjesnim odborom općine Novi Zagreb.

Policijskom postajom općine Novi Zagreb.

Nadležnim službama Gradskoga poglavarstva.

Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Vrtićima Grada Zagreba.

Sanitarnim inspektorom Grada Zagreba i drugim institucijama.

Materijalne uvjete

Analiza stanja opremljenosti odgojnih skupina didaktičkim i drugim sredstvima – timski dogovarati nabavu opreme i sredstava.

Nabava potrebnoga materijala za potrebe odgojnih skupina.

Koordinirati praćenje stanja opreme u unutrašnjem i vanjskom prostoru, inicirati provođenje radova i pratiti kvalitetu radova.

Osiguravati uvjete za nabavu sitnoga inventara i osnovnih sredstava.

Koordinirati i pratiti kvalitetu izvršenje zadataka vezanih za popravke tijekom cijele godine.

Odgojno-obrazovni rad

Postavljati ustrojstva rada u Godišnjem planu i programu rada koji je u skladu s ritmom djeteta.

Praćenje dinamike upisa i ispisa.

Praćenje, evidentiranje i vrednovanje poslova i zadataka odgojitelja u odnosu na zadovoljavanje djetetove potrebe za igrom, odgojem i učenjem.

Timski dogovori na kvaliteti provedbe rada odgojitelja delegiranjem zaposlenika zaduženih za uvid u vođenje pedagoške dokumentacije, organizacije zamjena i odgojno-obrazovnoga rada s djecom, suradnji s roditeljima.

Koordinacija rada Stručno-razvojne službe.

Praćenje i unapređivanje odgojno-obrazovnoga procesa u cijelu.

Osiguravanja uvjeta za kvalitetan boravak djece na zraku.

Praćenje svih uvjeta neophodnih za optimalan rast i razvoj djece i poduzimanje potrebnih mjera suradnje s Gradskim uredom za obrazovanje, kulturu i sport.

Odgojiteljsko vijeće

Sudjelovati u pripremi i realizirati sjednice vijeća prema Godišnjem planu vrtića.

Pratiti provedbu zaključaka u neposrednoj odgojno-obrazovnoj praksi.

Rad Upravnog vijeća

Sudjelovanje u pripremanju sjednica Upravnog vijeća.

Prisustvovanje sjednicama Upravnog vijeća.

Priprema materijala za sjednicu Upravnog vijeća i rad na provođenju odluka Upravnog vijeća o davanju točnih i pravovremenih informacija zaposlenicima.

Odgojiteljima u praćenju provedbe postavljene satnice.

Odgojiteljima i stručnim timom u izradi plana godišnjih odmora.

Suradnja u stvaranju pozitivnog ozračja i kvalitetne komunikacije u vrtiću.

Suradnja s nadležnim institucijama na pripremi i provedbi zaključaka i odluka.

Posredno i neposredno upoznavati nadležne institucije s pitanjima

od neposrednoga interesa za djelatnike i vrtić.

Razvijati što šire oblike informiranja.

Pratiti provođenje zakonskih propisa i općih akata.

Ostali planirani poslovi i zadatci (izvanredni i neplanski) provodit će se prema nastalim potrebama.

VIII. II.

Godišnji plan rada pedagoginje – Marita Vrtarić

Ključne zadaće:

- stvaranje prostornih, socijalnih i vremenskih uvjeta za kvalitetno zajedničko življenje i učenje djece i odraslih
- poticanje timskoga rada.

Programske zadaće u odnosu na:

DIJETE

- Pratiti i procjenjivati djetetove aktualne potrebe te kvalitetu njihova zadovoljavanja (u suradnji s odgojiteljima):
 - pratiti primjerenost okruženja djetetovim razvojnim mogućnostima i potrebama
 - pratiti djetetove strategije ponašanja u interakciji s djecom i odraslima
 - stjecati uvid u djetetove osjećaje i mišljenja
 - osigurati da dijete bude inicijator i kreator prostora, sadržaja i odnosa.
- Na temelju poznavanja djetetovih potreba:
 - sudjelovati u uspostavi skupina
 - olakšavati prilagodbu djece
 - sudjelovati u identifikaciji djece s posebnim potrebama.
- Ostvarivati neposredan kontakt s djecom:
 - rad s djecom kada potrebu ne može zadovoljiti odgojitelj
 - uključivanje u složenije aktivnosti
 - rad na projektima skupina
 - pronalaziti rješenja za poboljšanje komunikacije.

Cilj: osigurati uvjete za cjelovit razvoj djeteta.

RODITELJE

- Neposredno upoznati roditelje sa specifičnostima programa rada dječjega vrtića i njegovom provedbom:
 - organizacijom otvorenoga i interaktivnoga okruženja koje omogućuje fizičku i umnu slobodu djeteta
 - zajedničko življenje i učenje djece različite kronološke dobi.
- Ciljano stvarati uvjete za:
 - prepoznavanje stvarnih potreba i uvažavanje prava roditelja na potporu u stjecanju znanja i roditeljskih vještina
 - jačanje roditeljske kompetencije
 - uključivanje roditelja u kreiranje i provedbu dijela programa
 - roditeljsko vrednovanje primijenjenih programa
 - informiranje roditelja o rezultatima njihova vrednovanja
 - educiranje roditelja i usklađivanje odgojnih utjecaja kod kuće i u vrtiću.

Cilj: partnerska suradnja s roditeljima.

ODGOJITELJE

Posredno dijete

- pomoć u prepoznavanju i procjeni djetetovih potreba
- izrada indikatora praćenja
- prikupljanje i obrada podataka
- kreiranje prostorno-materijalnog i vremenskog konteksta
- pronalaženje modela organizacije rada
- osmišljavanje poticaja i sadržaja
- podrška u provedbi projekata.

Posredno roditelji

- potpora u kvalitetnoj interakciji s roditeljima
- osvještavanje važnosti prezentacije napretka djece
- osmišljavanje novih oblika roditeljskih sastanaka
- senzibilizacija za roditeljska prava sudjelovanja.

Neposredno odgojitelji

- doprinos osobnom i stručnom razvoju odgojitelja
- stvaranje poticajnog ozračja
- refleksija i analiza odgojne prakse
- timski rad
- prijenos stručnih spoznaja
- rad s pripravnicima
- vođenje dokumentacije.

Cilj: podrška profesionalnom razvoju odgojitelja.

DRUŠTVO

Suradnja s ciljem provedbe i obogaćenja postojećih programa te osmišljavanje poticajnih načina suradnje s:

- drugim vrtićima Grada Zagreba
- članovima stručnih timova osnovnih škola
- ustanovama za dijagnostiku i rehabilitaciju djece
- Centrom za socijalni rad
- stručnim djelatnicima muzeja, knjižnica i kazališta
- Agencijom za odgoj i obrazovanje.

Cilj: umrežavanje i razmjena stručnih iskustava.

RAVNATELJA

Stručna podrška u poštivanju pedagoških načela organizacije rada vrtića u mikro- i makrocijelini kroz:

- pripremu Plana i programa rada vrtića
- prijedloge organizacije rada
- valorizaciju rada vrtića
- izradu Godišnjega izvješća vrtića
- uključivanje u rješavanje tekućih problema.
- izvještavanje o ravnatelja o tekućim događanjima i poduzetim mjerama.

Cilj: doprinos kvaliteti i razvoju ustanove.

OSTALI POSLOVI I AKTIVNOSTI

- pripremanje ostalih zaposlenika za uključivanje u odgojno-obrazovni proces
- sudjelovanje u radu Sekcije pedagoga
- kontinuirana nabavka opreme, didaktike i potrošnoga materijala
- stalno praćenje stručne literature, uključivanje u edukacije i prenošenje informacija
- edukacije u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti i obrazovanja
- vođenje osobne dokumentacije.

Cilj: kontinuirano profesionalno usavršavanje.

VIII. III. Godišnji plan rada psihologa – Ana Mužak

Ključne zadaće:

1. Posredovanje roditeljima u razumijevanju procesa igre i učenja djeteta.
2. Unapređivanje timskoga rada s odgojiteljima.

Zadaće psihologa u ostvarivanju ključnih zadaća Godišnjega plana vrtića:

- profesionalni razvoj odgojitelja kroz stjecanje znanja o važnosti poticajnog razvojnog okruženja za igru i učenje djeteta
- unapređivanje timskoga rada s odgojiteljima u funkciji kompetentne i stručne suradnje s roditeljima.

Programske zadaće u odnosu na:

DIJETE

- timski rad na ostvarivanju prava djece, osobito na participaciju, kroz posebne oblike interakcije s obitelji i vrtića
- timski rad na stvaranju okruženja u skladu s razvojnim mogućnostima, potrebama i interesima djeteta.

RODITELJE

- timski rad na prepoznavanju stvarnih potreba i uvažavanju prava roditelja na potporu u stjecanju znanja i roditeljskih vještina, osobito u odnosu na dječju igru i procese učenja (posredovanje roditeljima)
- timski rad na jačanju roditeljske kompetencije u odgoju djece, osobito za:
 - odgoj u demokraciji – poštivanje dječjih prava
 - odgoj za održivi razvoj i razvoj zdravih stilova života.

ODGOJITELJE

- timski rad s odgojiteljima s ciljem daljnjega jačanja osobne i profesionalne kompetentnosti za rad s roditeljima
- timski rad na prepoznavanju i diferenciranom zadovoljavanju dječjih potreba te poštivanju dječjih prava.

Djelovanja u odnosu na:

DIJETE

- provođenje inicijalnih intervjua
- praćenje adaptacije i readaptacije
- promatranje ponašanja djeteta u skupini
- razgovor s roditeljem
- razgovor s odgojiteljem
- suradnja u uspostavi odgojnih skupina
- praćenje i procjenjivanje posebnih razvojnih potreba djeteta
- identifikacija, evidentiranje i dijagnosticiranje djece s posebnim potrebama
- definiranje kriterija i načina praćenja razvoja djeteta u skupini
- sudjelovanje u osiguravanju psiholoških i drugih uvjeta za optimalan rast i razvoj djeteta
- individualni rad s djetetom na otklanjanju poteškoća
- poduzimanje odgovarajućih mjera u radu s djetetom s posebnim potrebom.
- TRIJAŽA – upućivanje na dodatno ispitivanje i/ili tretman u izvan vrtića (prema potrebi)
- vođenje individualne dokumentacije o djeci s posebnim potrebama i blažim teškoćama.

SPREMNOST ZA ŠKOLU:

- individualni i grupni rad
- ispitivanje spremnosti za školu
- posjete školi.

ODGOJITELJE

- pomoć odgojiteljima u prepoznavanju i procjenjivanju dječjih potreba
- edukacija odgojitelja o posebnim potrebama djeteta te načinima zadovoljavanja posebnih potreba u odgojno-obrazovnom radu
- izrada i provođenje odgovarajućih postupaka u okviru definiranoga tretmana djeteta s posebnim potrebama kao i praćenje poduzetih mjera
- pomoć odgojiteljima u planiranju, provedbi i vrednovanju odgojno-obrazovnoga rada
- stručna pomoć u planiranju odgojno-obrazovnoga rada
- stručna pomoć u vrednovanju odgojno-obrazovnoga rada
- praćenje provođenja odgojno-obrazovnog rada i rezultata toga rada
- stručna pomoć u vođenju pedagoške dokumentacije
- individualni i grupni rad s odgojiteljima
- pomoć odgojiteljima u jačanju stručne kompetencije za rad s roditeljima
- pomoć u pripremi i provođenju roditeljskih sastanaka
- educiranje odgojitelja u tehnikama i suvremenim pristupima u radu s roditeljima
- organizacija stručnoga usavršavanja odgojnih djelatnika
- planiranje i provođenje internih oblika stručnoga usavršavanja (radionice, aktivni)
- pomoć u izboru stručne literature.

RODITELJE

- uključivanje roditelja u rad vrtića
- sudjelovanje na planiranim roditeljskom sastanku za roditelje novoupisane djece
- organiziranje zajedničkoga druženja novoupisane djece, roditelja i odgojitelja
- savjetovanje i pomoć tijekom prilagodbe djeteta
- sudjelovanje u svim oblicima educiranja roditelja kao i usklađivanja odgojnih utjecaja obiteljskog doma i vrtića
- pomoć roditeljima djeteta s posebnim potrebama
- individualno savjetovanje
- uključivanje roditelja u tretman djeteta i praćenje poduzetih mjera
- suradnja s roditeljima djece školskih obveznika
- individualne konzultacije vezane za zrelost djeteta za školu
- savjetodavni rad s roditeljima (potpora, jačanje roditeljske kompetencije, krizne intervencije, prevladavanje stresa i traume).

DRUŠTVO

- suradnja s drugim vrtićima Grada Zagreba
- suradnja sa članovima stručnih timova osnovnih škola
- suradnja s ustanovama za dijagnostiku i rehabilitaciju djece.

RAVNATELJA

- priprema Plana i programa rada vrtića
- prijedlozi organizacije rada u skladu s potrebama djece i s ciljem poboljšanja kvalitete života
- vrednovanje rada vrtića
- izrada Godišnjega izvješća vrtića
- uključivanje u rješavanje tekućih problema u ostvarivanju plana i programa (timski pristup u radu)
- izvještavanje ravnatelja o tekućim događanjima i poduzetim mjerama.

ČLANOVE STRUČNOGA TIMA

- suradnja u izradi Godišnjeg plana rada vrtića
- suradnja u pripremi i provođenju internih oblika stručnoga usavršavanja i odgojiteljskih vijeća
- suradnja u istraživanju i poboljšanju kvalitete odgojno-obrazovnoga rada
- izvještavanje o novim stručnim spoznajama (literatura, seminari, radionice i dr.).

Ostale zadaće i aktivnosti

Suradnja s nositeljima plana rada stručno-razvojnoga centra s ciljem:

- stalnoga praćenja stručne literature, uključivanja u edukacije i prenošenje informacija
- edukacije u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ili prema planu stručnoga usavršavanja Ministarstva znanosti i obrazovanja
- vođenja osobne dokumentacije.

VIII. IV.

Godišnji plan rada zdravstvenoga voditelja – Dražena Čorluka

Ključne zadaće:

- osiguravanje uvjeta za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta te očuvanja života i zdravlja (zadovoljavanje potrebe za hranom, dnevnim odmorom, igrom, boravkom na zraku)
- praćenje i provođenje svih mjera neophodnih za prevenciju i zdravstvenu zaštitu djece
- senzibilizacija i edukacija odgojitelja i roditelja s ciljem uspostavljanja pozitivnoga stava prema zdravoj hrani i svim oblicima zdravog načina života.

Programske zadaće u odnosu na:

DIJETE

- upoznavanje socio-zdravstvenoga statusa djeteta
- vođenje zdravstvene dokumentacije
- poštivanje i uvažavanje temeljnih potreba svakoga djeteta (kvalitetna prehrana, svakodnevni boravak na zraku, dnevni odmor po potrebi djeteta)
- prilagodba ritma dnevnog odmora dječjim potrebama
- praćenje planirane kvalitete i kvantitete prehrane te njezin utjecaj na rast, razvoj i zdravlje djece
- uvođenje mogućnosti izbora doručka za svako dijete
- program prevencije zaštite zubi i usta
- provođenje svih preventivnih programa o čuvanju i unapređenju zdravlja, te primjeni pozitivnih stavova o zaštiti zdravlja i okoline
- program prevencije ovisnosti
- preventivni program rane detekcije nepravilnosti razvoja lokomotornoga sustava, sportsko-rekreativni program, izleti, zimovanje, ljetovanje
- pružanje prve pomoći
- organiziranje pružanja liječničke pomoći po potrebi
- antropometrijsko mjerenje – praćenje pravilnoga rasta i razvoja.

RODITELJE

- organizacija i sudjelovanje na roditeljskim sastancima za novoprimljenu djecu te tijekom godine prema aktualnim potrebama
- individualni razgovori sa svrhom informiranja o programu vrtića i pomoći u prevladavanju teškoća vezanih za prilagodbu djeteta u vrtiću
- prikupljanje i sažimanje podataka i dokumentacije o zdravstvenom statusu djeteta
- svi oblici pomoći u cilju poboljšanja kvalitete boravka u vrtiću
- zajedničko djelovanje i interdisciplinarni pristup u unapređenju odgojno-obrazovnoga rada u ustanovi
- aktivan rad svih suradnika u poštivanju i osvješćivanju važnosti djelovanja programa o pravima djeteta
- suradnja u svim preventivnim programima
- sustavno praćenje interakcije djeteta i odraslih.

ODGOJITELJE

- suradnja i stručna pomoć u odnosu na zdravstveni status i sve potrebe vezane za zdravstveno stanje svakoga pojedinog djeteta
- suradnja i stručna pomoć u svim oblicima provođenja kvalitete življenja kao što su izmjena dnevnih aktivnosti, boravak na zraku, dnevni odmor, njega i osobna higijena, kvaliteta konzumiranja obroka i stručna pomoć u provođenju rekreativnih programa
- suradnja i stručna pomoć u prilagodbi
- sudjelovanje u provođenju internoga stručnog usavršavanja odgojitelja sa zdravstvenoga gledišta
- stručna pomoć u odabiru tema iz zdravstvenoga područja.

OSTALE ZAPOSLENIKE

- redovita primjena i provedba svih zakonom propisanih higijensko-sanitarnih mjera
- upućivanje na polaganje higijenskoga minimuma svih obveznika propisanoga Zakonom o zaštiti zdravlja i okoliša
- upućivanje na redovne higijensko-epidemiološke preglede
- praćenje dobivenih rezultata te po potrebi upućivanje na liječenje
- organiziranje izvanrednih sistematskih pregleda kao preventivne mjere čuvanja i unapređivanja zdravlja
- planiranje preventivno-rekreativnih sadržaja s ciljem očuvanja zdravlja
- praćenje pregleda i nalaza konzumiranoga dnevnog obroka
- sastavljanje tjednoga jelovnika i praćenje kalorijske vrijednosti obroka
- usklađivanje organizacije rada tehničke službe s obzirom na zadovoljavanje temeljnih dječjih potreba.

DRUŠTVENO OKRUŽENJE – suradnja sa svim relevantnim ustanovama:

- Zavod za javno zdravstvo
- Gradski ured za obrazovanje i šport
- Bolnica za dječje bolesti – Klaićeva bolnica
- Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- Dom zdravlja (HES).

Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Mali istraživač“ bit će objavljen na web stranici vrtića dana 30. rujna 2026. godine.

KLASA: 601-02/26-02/01

URBROJ: 251-640-03-26-2

Zagreb, 31.8.2026. godine

Antonija Klempera, ravnateljica

